

OBEC HEĽPA, FARSKÁ 588/2, 976 68 Heľpa

**KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÁ SPRÁVA
OBCE HEĽPA
ZA KONSOLIDOVANÝ CELOK
ZA ROK 2023
SPOJENÁ
(návrh)**

Predkladá: Miroslav Lilko – starosta obce

Spracovala: Mgr. Andrea Tkáčiková – ekonómka obce

Obecné zastupiteľstvo v Heľpe vzalo na vedomie uznesením č.xx/2024 dňa xx.10.2024

Správa je zverejnená na webovom sídle obce

Heľpa, september 2024

1 ÚVODNÉ SLOVO STAROSTU OBCE

Vážení spoluobčania,

každý z nás bilancuje predchádzajúci rok. Niektoré plány a predsavzatia sa nám podarilo splniť a niektoré nie. No máme pred sebou celý nový rok nových šanci a príležitostí. Môžeme na sebe pracovať a zdokonaľovať sa. Je dôležité, aby sme sa vzájomne chápali a boli k sebe viac tolerantní, aby sme sa snažili byť lepší, nevytvárali okolo seba zlo, nenávisť a zlé medziľudské vzťahy. Naša obec má v novom roku mnoho plánov. Na ich realizáciu je však potrebné vynaložiť veľa úsilia, jednaní, projektov, ale i dobrej vôle a spolupráce.

Našej obci dávajú život občania svojou prácou, postojmi. Práve preto je dôležité, aby sme sa navzájom počúvali a boli si inšpiráciou. Sme otvorení novým nápadom, či konštruktívnej kritike a pevne verím, že Heľpa v tomto roku ešte viac ožije a jej dobré meno sa bude šíriť, čo najďalej.

Rád by som vyzdvihol aktivity v oblasti kultúrneho, športového, či spoločenského života v našej obci. Spolu s obecným zastupiteľstvom sme sa snažili podporovať všetky doterajšie akcie a aktivity v kultúrnej, športovej, či spoločenskej oblasti.

V spolupráci s obecným zastupiteľstvom a zamestnancami obecného úradu sme v roku 2023 pokračovali v realizácii, či v podpore viacerých projektových zámerov na rozvoji obce. Z projektu podpory Úradu práce sociálnych vecí a rodiny pre dlhodobo nezamestnaných sme zamestnali 17 pracovníkov, ktorí sa starali o verejnú zeleň a verejné priestranstvá, čistenie potoka Krivul'a. Upravili sme bežkárské trate v chotári obce Heľpa. Realizovali sme opravu ciest a kanalizačných poklopov v obci. Podarila sa nám výmena pódia na amfiteátri a obnova hľadiska s náterom lavičiek. Začala sa rekonštrukcia materskej školy. Za pomoci aktívnych občanov sa zrekonštruovala lavička cez Mlynský náhon a lavička cez rieku Hron. Vyriešili sme zaplavovanie ulice Partizánska pri jarmočísku. Bola upravená cesta pri základnej škole. Získali sme bezodplatne motorové vozidlo pre obecné účely. Obnovila sa obecná zeleň na verejných priestranstvách, nová výsadba v obci. Doplnili sme kovové kontajnery so zvýšenou odolnosťou voči medveďovi hnedému v problémových častiach obce. Uskutočnila sa obnova schodišťa na zdravotnom stredisku a nájazdová rampa. Vymenila sa palivová základňa a radiátory na zdravotnom stredisku. Zakúpili sme komunálnu techniku pre letnú a zimnú údržbu miestnych komunikácií. Získali sme finančné prostriedky pre obnovu verejného osvetlenia v obci, z ktorých vymeníme 127 svetelných bodov. Odvodnili sa základy nájomného bytového domu. Zapojili sme sa do projektu Obnova športovej infraštruktúry z Fondu na podporu športu a získali tak nový traktor, zavlažovanie ihriska, obnovu multifunkčného ihriska a pingpongová tréningová miestnosť. Upravili sme odvodnenie ľadovej plochy. Zaviedli sme zber triedeného odpadu (plasty a papier) priamo z domácností. Zrealizovali sme rôzne kultúrno-spoločenské a športové podujatia podporené z obecného rozpočtu, dotácií a sponzorov: Fašiangy, Deň matiek, Deň detí, Kolovrátok, Horehronské dni spevu a tanca, Vianočné programy za aktívnej pomoci a účasti miestnych dobrovoľných organizácií a jednotlivcov. Folklorne zoskupenia reprezentovali svoju obec na mnohých podujatiach po celom Slovensku.

V roku 2024 budeme opäť pokračovať v realizácii projektov alebo v ich príprave a budeme sa snažiť o získavanie finančných prostriedkov, aby sa mohol i naďalej realizovať rozvoj obce v čo najväčšej miere. Plánujeme zaviesť tradíciu organizovania Dňa obce Heľpa, dokončiť rozšírenie kapacity materskej školy. Zapojíme sa do projektu miestne občianske a poriadkové služby, prostredníctvom ktorého budú pracovníci rómskych hliadok dohliadať na verejný poriadok a bezpečnosť v obci. Plánujeme zaviesť vážený množstevný zber odpadu, kde obyvatelia zaplatia len za skutočné množstvo vyprodukovaného odpadu. Zapojíme sa do výzvy pre rozšírenie vodovodu v obvode Teplica II. Plánujeme zníženie primárnej energie pre ZUŠ a MŠ, rekonštrukcia amfiteátra a vybudovanie sociálnych zariadení, rekonštrukciu miestnych komunikácií v obci. Chceme zvýšiť participáciu občanov na chode obce napr. aj zapojením sa do príprav Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja pre nasledujúce plánovacie obdobie.

Chcel by som poďakovať za pomoc a spoluprácu poslancom obecného zastupiteľstva, pracovníkom obecného úradu, všetkým organizáciám pôsobiacim v obci, farskému úradu, základnej škole, materskej škole, základnej umeleckej škole, občianskym združeniam, folklórnym súborom, speváckym skupinám a speváckemu zboru, dobrovoľným hasičom, športovcom, aktívnym dôchodcom, súkromným spoločnostiam, ale aj jednotlivcom.

Ďakujem všetkým, ktorí boli nápomocní pri rozvoji, reprezentácii obce, ktorí v obci tvorili kultúru, šport a prispeli k vzdelávaniu našich obyvateľov ako i všetkým občanom, ktorým nie je ľahostajný život našej obce, a ktorí sa v uplynulom roku akoukoľvek formou angažovali vo veciach verejných.

Miroslav Lilko
starosta obce

2 IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE OBCE

Obec, ako subjekt verejnej správy zadaný v § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov, je právnickou osobou zapísanou v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa zákona č. 540/2001 Z.z. o štátnej štatistike v z.n.p.

2.1 Identifikačné údaje obce ako účtovnej jednotky

Názov: Obec Helpa
Právna forma: 801 obec
Štatutárny orgán: Miroslav Lilko – starosta obce
Sídlo: Farská 588/2, 976 68 Helpa
IČO: 00 313 424
DIČ: 2021223083
Spôsob založenia: zákon SNR č. 369/1990 Zb.
Dátum vzniku: 1.7.1973
Hlavná činnosť účtovnej jednotky (SK NACE): 84110 Všeobecná verejná správa
Hodnota majetku: 8.220.206,56 EUR
Výška vlastného imania: 4.335.685,65 EUR
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie: 175.264,59 EUR
Telefón: 048/6700944, 0905 651 122
Mail: podatelna@helpa.sk
Webová stránka: www.helpa.sk

Informácie o vedúcich predstaviteľoch a o organizačnej štruktúre účtovnej jednotky:

Štatutárny orgán obce:	Miroslav Lilko – starosta obce
Zástupca štatutárneho orgánu:	Rudolf Mešťan
Priemerný počet zamestnancov k 31.12.2023:	86,83 (52,32+23,61+10,90)
z toho počet riadiacich zamestnancov:	6 (3+2+1)
Priemerný počet zamestnancov k 31.12.2022:	83,88 (50,85+22,23+10,80)
z toho počet vedúcich zamestnancov:	6 (3+2+1)

2.2 Rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti účtovnej jednotky

Názov rozpočtovej organizácie:	Základná škola Helpa
Právna forma:	321 – rozpočtová organizácia
Štatutárny orgán:	Mgr. Alena Milanová – riaditeľka
Sídlo rozpočtovej organizácie:	Školská 604/17, 976 68 Helpa
IČO:	37 828 355
DIČ:	2021621855

Spôsob zriadenia právnickej osoby: Zriaďovacia listina č. 1/2002 zo dňa 1.7.2002
Dátum vzniku ÚJ: 1.7.2002
Hlavná činnosť ÚJ (SK NACE): 80102 Základné školstvo
Hodnota majetku: 53.619,54 EUR
Výška vlastného imania: -6.935,52 EUR
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie: 1.842,48 EUR
Telefón: 048/6186205
Mail: skola@zshelpa.edu.sk
Webová stránka: helpazs.edupage.org

Názov rozpočtovej organizácie: **Základná umelecká škola Helpa**
Právna forma: 321 - rozpočtová organizácia
Štatutárny orgán: Mgr. Lucia Rochovská - riaditeľka
Sídlo rozpočtovej organizácie: Školská 590/3, 976 68 Helpa
IČO: 51 098 989
DIČ: 2120595906
Spôsob zriadenie právnickej osoby: Zriaďovacia listina č. 1/2017 zo dňa 1.9.2017
Dátum vzniku: 1.9.2017
Hlavná činnosť ÚJ (SK NACE): 85520 Umelecké vzdelávanie
Hodnota majetku: 22.026,51 EUR
Výška vlastného imania: 144,54 EUR
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie: -1,86 EUR
Telefón: 0948 060 213
E-mail: luciarochovska@gmail.com
Webová stránka: zushelpa.sk

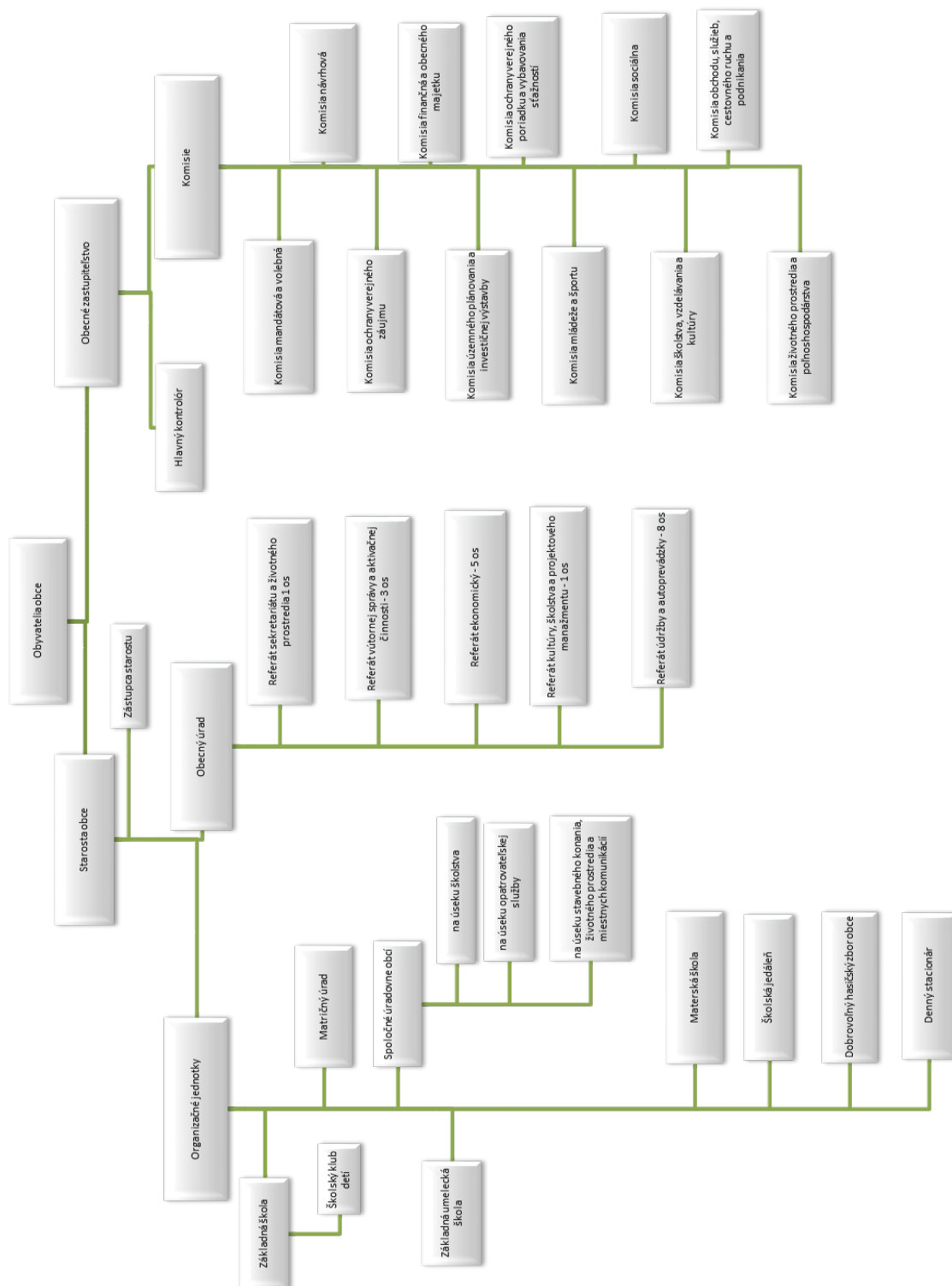
2.3 Ostatné organizácie

Obec nemala v roku 2023 zriadenú **žiadnu príspevkovú organizáciu**.

Obec nemala v roku 2023 zriadenú **žiadnu neziskovú organizáciu**.

Obec nemala v roku 2023 založenú **žiadnu obchodnú spoločnosť**.

3 ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA OBCE

3.1 Orgány obce vo volebnom období 2022-2026

3.1.1 Starosta obce

V komunálnych voľbách 29.10.2022 bol zvolený za starostu obce Miroslav Lilko (NEKA). Funkcie sa ujal zložením sľubu dňa 13.12.2022.

Starosta je predstaviteľom obce a najvyšším výkonným orgánom. Jeho funkcia je verejná. Funkčné obdobie je štyri roky a končí zložením sľubu novozvoleného starostu. Je štatutárnym orgánom v majetkovoprávných vzťahoch obce a v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov obce. V administratívnych vzťahoch je správnym orgánom. Starosta obce zvoláva zasadnutia obecného zastupiteľstva, podpisuje ich uznesenia, vykonáva obecnú správu, zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám, rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom obce vyhradené obecnému zastupiteľstvu.

Zástupca starostu obce: Rudolf Mešťan

Zástupca starostu zastupuje starostu v rozsahu určenom starostom v písomnom poverení.

3.1.2 Obecné zastupiteľstvo obce Hel'pa (poslanci)

Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor obce zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi obce. Funkčné obdobie OZ je štyri roky a končí zložením sľubu poslancov novozvoleného obecného zastupiteľstva.

Poradie poslancov je podľa výsledkov volieb.

1. Lucia Maková (Starostovia a nezávislí kandidáti),
2. Pavel Zibrík (Starostovia a nezávislí kandidáti),
3. Anna Koreňová (Starostovia a nezávislí kandidáti),
4. Mgr. Andrea Oravkinová (NEKA),
5. Jozef Fiľo (Starostovia a nezávislí kandidáti),
6. Jozef Kukuľa (NEKA),
7. Rudolf Mešťan (NÁRODNÁ KOALÍCIA / NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI),
8. Zdeno Šťavina (REPUBLIKA),
9. Milan Skladaný (Starostovia a nezávislí kandidáti)

OZ rozhoduje o základných otázkach života obce: určuje zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce, schvaľuje rozpočet obce a jeho zmeny, schvaľuje územný plán obce, rozhoduje o zavedení a zrušení miestnej dane alebo miestneho poplatku, určuje náležitosti miestnej dane alebo miestneho poplatku a verejnej dávky a rozhoduje o prijatí úveru alebo pôžičky, vyhlasuje hlasovanie obyvateľov obce o najdôležitejších otázkach života a rozvoja obce, zvoláva verejné zhromaždenia občanov, uznáva sa na nariadeniach, schvaľuje dohody o medzinárodnej spolupráci a členstve obce v medzinárodnom združení, určuje organizáciu obecného úradu a určuje plat starostu a hlavného kontrolóra, schvaľuje poriadok odmeňovania zamestnancov obce, ako aj ďalšie predpisy, zriaďuje, zrušuje a kontroluje rozpočtové a príspevkové organizácie obce a na návrh starostu vymenúva a odvoláva ich

vedúcich, zakladá a zrušuje obchodné spoločnosti a iné právnické osoby a schvaľuje zástupcov obce do ich orgánov, ako aj schvaľuje majetkovú účasť obce v právnickej osobe, schvaľuje združovanie obecných prostriedkov a činností a účasť v združeniach, ako aj zriadenie spoločného regionálneho alebo záujmového fondu, zriaďuje a zrušuje orgány potrebné na samosprávu obce a určuje náplň ich práce, udeľuje čestné občianstvo obce, obecné vyznamenania a ceny, ustanovuje erb obce, vlajku obce, pečať obce.

Hlavný kontrolór obce (2023 - 2029): Ing. Kvetoslava Beráková

Funkciu hlavného kontrolóra obce zriaďuje obecné zastupiteľstvo. Hlavný kontrolór je zamestnancom obce, ktorý vykonáva kontrolnú činnosť obce. Je volený na šesť rokov. Na základe uznesenia OZ o voľbe hlavného kontrolóra č.126/2023 zo dňa 20.4.2023 bola za hlavnú kontrolórku zvolená Ing. Kvetoslava Beráková. Jej funkčné obdobie je od 1.5.2023 do 30.4.2029.

3.2 Komisie pri Obecnom zastupiteľstve v Heľpe

Obecné zastupiteľstvo zriadilo komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Komisie sú zložené z poslancov obecného zastupiteľstva a z ďalších osôb zvolených obecným zastupiteľstvom. Zloženie a úlohy komisií vymedzuje obecné zastupiteľstvo. Pri OZ v Heľpe pracuje 11 komisií:

1. Komisia mandátová a volebná
Jozef Kukuľa, Rudolf Mešťan
2. Komisia návrhová
Mgr. Andrea Oravkinová, Anna Koreňová, Jozef Fiľo
3. Komisia finančná a obecného majetku
Jozef Kukuľa, Anna Koreňová, Anna Bošeľová, Martina Melková, Mgr. Zuzana Štúberová, Mgr. Andrea Tkáčiková
4. Komisia mládeže a športu, obchodu, služieb a cestovného ruchu a podnikania
Jozef Fiľo, Milan Málík, Ing. Ján Latinák, Ing. Janka Oravkinová, Mariana Latináková
5. Komisia školstva, vzdelávania a kultúry
Mgr. Andrea Oravkinová, Mgr. Alena Milanová, Anna Turčinová, Mgr. Lucia Rochovská, Mgr. František Latinák, Ľubomír Barčiak, Mgr. Mária Kemková
6. Komisia ochrany verejného poriadku a vybavovania sťažností v podmienkach obce Heľpa
Zdeno Šťavina, PhDr. Vladimír Babel'a, Milan Málík, Cyril Mešťan, Vojtech Kysucký, Anna Babel'ová

7. Komisia sociálna
Lucia Maková, PhDr. Andrea Ďurčová, Bc. Anna Koreňová, Bc. Zdenka Maková,
Mgr. Adriana Maková, Mgr. Ivana Jankurová
8. Komisia územného plánovania a investičnej výstavby
Rudolf Mešťan, Pavel Zibrík, Jozef Fedor, Ing. Marián Jánošík, Ing. Ľubica Oravkinová
9. Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov
Mgr. Andrea Oravkinová (NEKA), Rudolf Mešťan (NÁRODNÁ KOALÍCIA / NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI), Zdeno Šťavina (REPUBLIKA), Milan Skladaný (STAROSTOVIA A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI)
10. Komisia životného prostredia, poľnohospodárstva
Pavel Zibrík, Rudolf Mešťan, Milan Skladaný, Zdeno Šťavina, Ing. Martina Turčinová
11. Komisia verejného obstarávania
Anna Koreňová, Pavel Zibrík, PhDr. Andrea Ďurčová,

3.3 Obecný úrad v Helpe

Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Prácu obecného úradu organizuje starosta. Obecný úrad zabezpečuje najmä písomnú agendu orgánov obce a orgánov obecného zastupiteľstva a je podateľňou a výpravňou písomností obce, odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie obecného zastupiteľstva a komisií, vypracúva písomné vyhotovenia všetkých rozhodnutí starostu vydaných v správnom konaní, vykonáva nariadenia, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia starostu.

3.3.1 Zamestnanci obecného úradu

Vytvorené referáty obecného úradu spravujú títo zamestnanci:

Mgr. Andrea Tkáčiková – vedenie economickej agendy, účtovníctva, rozpočtovníctva, výkazníctva obce, konsolidácie, dotácií a transferov, bezhotovostný platobný styk

PhDr. Andrea Ďurčová – zabezpečovanie procesu verejného obstarávania, koordinácia a realizácia projektov, správa zmluvných vzťahov,

Ing. Ľubica Oravkinová - evidencia majetku, fakturácia

Anna Rúfusová – personálna a mzdová agenda zamestnancov obce, výkazníctvo, GDPR

Mgr. Mária Kemková – riadenie kultúry a školstva, realizácia kultúrnych projektov, masmediálny referent, obecná knižnica

Mariana Latináková – správa miestnych daní a poplatkov, správa cintorína, hrobových miest a domu smútku,

Ing. Martina Turčinová - podateľňa obecného úradu, pokladnica obce, odpadové hospodárstvo, životné prostredie, správa kanalizácie a ČOV,

Anna Babel'ová - matričný úrad, evidencia obyvateľstva, domov a bytov, osvedčovanie podpisov a fotokópii, spravovanie webového sídla, sekretariát stavebného úradu, krízové riadenie, integrované obslužné miesto

Helena Ďuricová – koordinátorka aktivačnej činnosti.

3.4 Spoločné úradovne pre viaceré obce

Obec zriadila v súlade s ust. § 20 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. v roku 2003 spoločné úradovne na prenesený výkon štátnej správy na 3 úsekoch. Správa o činnosti a hospodárení je zverejnená na webovom sídle obce.

3.4.1 SpÚ v oblasti územného plánovania a stavebného poriadku, ochrany životného prostredia, cestnej dopravy a pozemných komunikácií

Obec zabezpečuje spracovanie príslušnej odbornej agendy na uvedených úsekoch preneseného výkonu štátnej správy pre obce: Heľpa, Vaľkovňa, Telgárt.

Ing. Emil Caban - externý samostatný odborný referent Spoločného stavebného úradu

3.4.2 SpÚ v oblasti sociálnej pomoci a opatrovateľskej služby

Obec zabezpečuje spracovanie príslušnej odbornej agendy na uvedenom úseku pre obce: Bacúch, Braväcovo, Polomka, Závadka nad Hronom, Heľpa, Pohorelá, Vaľkovňa, Telgárt.

Mgr. Ivana Jankurová - spracovanie sociálnej agendy Spoločného úradu pre opatrovateľskú službu.

3.4.3 SpÚ v oblasti školstva

Obec zabezpečuje spracovanie ekonomickej a mzdovej agendy na uvedenom úseku pre Základnú školu Heľpa.

Ing. Ľubica Oravkinová - vedenie ekonomickej agendy, účtovníctva, rozpočtovníctva, výkazníctva

Anna Rúfusová – personálna a mzdová agenda školy, výkazníctvo

4 POSLANIE, VÍZIA A CIELE OBCE

Poslanie vyjadruje prečo obec Heľpa existuje, vízia prezentuje predstavu o (ideálnej) budúcnosti obce a hodnoty prezentujú princípy fungovania obce (v čo samospráva verí), resp. spôsob, akým obec Heľpa realizuje svoje poslanie a naplňa víziu.

4.1 Poslanie obce

Poslaním obce Heľpa je slúžiť obyvateľom obce, efektívne a transparentne vynakladať zdroje pre rozvoj obce a rozvíjať obec pri zachovaní jej tradičnej kultúry.

4.2 Vízia obce

Obec Heľpa sa stane príjemným miestom pre život obyvateľov s rozvinutou infraštruktúrou a s vysokým štandardom služieb a centrom tradičnej ľudovej kultúry regiónu, ktoré láka návštevníkov zo širokého okolia.

4.3 Hodnoty obce

Medzi hodnoty, s pomocou ktorých chce obec Heľpa dosiahnuť svoju víziu, patrí čestnosť, otvorenosť, pracovitosť, spoľahlivosť a udržateľnosť.

4.4 Ciele obce

Ciele obce definujú konkrétne výsledky, ktoré jednoznačne odzrkadľujú postup smerom k napĺňaniu zámerov. Pri programovom rozpočtovaní používa obec tri druhy cieľov, výstupové, krátkodobé a strednodobé výsledkové ciele, vyjadrujúce výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť za obdobie dlhšie ako jeden rok.

Zámery a ciele programov obce:

1. Profesionálny manažment, administratíva a kontrola garantujúce rast a rozvoj obce,
 - Zabezpečiť zodpovedné riadenie obce, vedenie účtovníctva a správu majetku obce,
 - Zabezpečiť činnosť orgánov obce
 - Zabezpečiť nezávislú kontrolu hospodárenia samosprávy,
 - Zabezpečiť aktívnu spoluprácu obce v rôznych združeniach podporujúcich rozvoj obce,
 - Zabezpečiť trvalý rozvoj obce,
 - Zabezpečiť propagáciu a prezentáciu obce na webovej stránke, v regionálnej tlači.

2. Kvalitné služby samosprávy pre všetkých obyvateľov a návštevníkov obce,
 - Zabezpečiť podmienky pre slávnostné obrady,

- Zabezpečiť výkon matričnej činnosti, evidencie obyvateľstva, overovania listín a podpisov,
 - Zabezpečiť starostlivosť o obecný cintorín a dom smútku,
 - Zabezpečiť informovanosť obyvateľov obce o aktuálnom dianí a pripravovaných aktivitách,
 - Zabezpečiť správu a údržbu zdravotného strediska,
 - Zabezpečiť efektívnu správu obecných objektov,
 - Zabezpečiť výkon činnosti spoločných úradovní,
 - Zabezpečiť dôstojný priebeh volebného aktu,
 - Zabezpečiť prevádzku materského centra
3. Obec pripravená na krízové situácie,
- Zabezpečiť výkon činnosti Dobrovoľného hasičského zboru obce,
 - Zabezpečiť výkon činnosti na úseku civilnej ochrany,
 - Zabezpečiť bezpečnostné opatrenia obce,
 - Zabezpečiť poskytovanie služieb občianskej poriadkovej služby v obci Heľpa
4. Bezpečné, dostupné a udržiavané komunikácie v každom ročnom období,
- Zabezpečiť letnú a zimnú údržbu miestnych komunikácií a chodníkov v obci.
5. Účinný systém zberu a likvidácie odpadu v obci s dôrazom na kvalitu životného prostredia,
- Zabezpečiť pravidelný zber a odvoz v obci,
 - Zabezpečiť funkčnú kanalizačnú sieť a ČOV v obci,
 - Zabezpečiť triedenie viacerých zložiek odpadu
6. Kvalitný a efektívny školský systém,
- Zabezpečiť priestory a poskytovanie výchovno-vzdelávacieho procesu v základnej škole,
 - Zabezpečiť výchovno-vzdelávací proces v materskej škole
 - Zabezpečiť prevádzku a výchovno-vzdelávací proces v základnej umeleckej škole,
 - Zabezpečiť kvalitné a dostupné stravovanie pre deti a dospelých,
 - Zabezpečiť záujmové vysokoškolské štúdium tretieho veku
7. Obec podporujúca všetky športové aktivity,
- Podporiť športové aktivity v obci,
 - Zabezpečiť kvalitnú športovú infraštruktúru.
8. Kultúra pre všetkých obyvateľov obce,
- Vytvoriť podmienky pre organizovanie kultúrnych aktivít v obci,
 - Vytvoriť podmienky pre organizovanie kultúrnych aktivít na amfiteátri,
 - Zabezpečiť dostupnosť literatúry pre všetky vekové skupiny obyvateľstva,
 - Podporovať spoločenské, kultúrne a športové aktivity v obci,
 - Zabezpečiť stálu expozíciu pre múzeum.

9. Infraštruktúra pre kvalitný život, oddych a zábavu,
 - Zabezpečiť bezporuchovú prevádzku verejného osvetlenia,
 - Zabezpečiť starostlivosť o verejnú zeleň v obci,
 - Zabezpečiť zdravé životné prostredie,
 - Zabezpečiť protipovodňové opatrenia,
 - Zabezpečiť pitnú vodu v novom stavebnom obvode.

10. Obec, z ktorej obyvatelia nemusia odchádzať,
 - Zabezpečiť správu bytového fondu obce,
 - Zabezpečiť kvalitnú infraštruktúru pre individuálnu bytovú výstavbu v obci.

11. Účinná sociálna sieť pre všetky skupiny obyvateľov,
 - Zabezpečiť kvalitnú opatrovateľskú službu v byte občana,
 - Poskytnúť pomoc obyvateľom obce v hmotnej a sociálnej núdzi,
 - Podporiť seniorov obce na spoločných stretnutiach,
 - Zabezpečiť starostlivosť o odkázaných klientov v Dennom stacionári,
 - Zabezpečiť záujmovú činnosť a sociálne poradenstvo pre seniorov v Dennom centre.

5 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA KONSOLIDOVANÉHO CELKU

5.1 Konsolidovaný celok

5.1.1 Konsolidujúca účtovná jednotka – materská ÚJ

Názov: **Obec Heľpa**
Štatutárny orgán: Miroslav Lilko – starosta obce
Sídlo: 976 68 Heľpa, Farská 588/2
IČO: 00 313 424
Dátum vzniku ÚJ: na základe z. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p.

5.1.2 Konsolidované účtovné jednotky – dcérske ÚJ so 100% podielom

Názov: **Základná škola Heľpa**
Právna forma: Rozpočtová organizácia obce s právnou subjektivitou
Štatutárny orgán: Mgr. Alena Milanová - riaditeľka školy
Sídlo: Školská 604/17, 976 68 Heľpa
IČO: 37 828 355
Dátum vzniku ÚJ: 1.7.2002

Názov: **Základná umelecká škola Heľpa**
Právna forma: Rozpočtová organizácia obce s právnou subjektivitou
Štatutárny orgán: Mgr. Lucia Rochovská – riaditeľka
Sídlo: Školská 590/3, 976 68 Heľpa
IČO: 51 098 989
Dátum vzniku ÚJ: 1.9.2017

5.1.3 Účtovná jednotka, v ktorej má konsolidujúca účtovná jednotka podiely, ktoré nespĺňajú podmienky na zahrnutie do konsolidovaného celku

Názov: Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
Právna forma: 121 - akciová spoločnosť
Orgány spoločnosti: Valné zhromaždenie, Predstavenstvo, Dozorná rada
Sídlo: 974 01 Banská Bystrica, Partizánska cesta č.5
IČO: 36 056 006
DIČ: 2023095726
Zápis spoločnosti: spoločnosť zapísaná v obchodnom registri okresného súdu v B.Bystrici, Oddiel: Sa, Vložka č.705/S
Deň zápisu: 1.9.2002
Hlavná činnosť: 68200 - Prenájom a prevádzkovanie vlastných alebo prenajatých nehnuteľností

Hodnota majetku:	20.806.006,- EUR
Výška vlastného imania:	3.691.216,- EUR
Výška základného imania:	34.000,- EUR
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie:	364.477,- EUR
Akcie spoločnosti: zaknihované cenné papiere na meno v menovitej hodnote 34,- Eur v 100% vlastníctve miest a obcí	
Počet cenných papierov obce Heľpa:	16 916 ks
Podiel obce na hlasovacích právach:	0,39 % (menej ako 20%)

5.2 Základná charakteristika materskej účtovnej jednotky

Obec Heľpa je samostatný územný samosprávny a správny celok SR. Združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom č. 138/1991 Zb. o majetku obcí samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami, pričom výkon samosprávy je definovaný v zákone č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

5.2.1 Geografické údaje

Geografická poloha obce:	okres Brezno, mikroregión Horehron
GPS súradnice:	48.86 a 19.96
Susedné mestá a obce:	Brezno, Beňuš, Braväcovo, Bacúch, Polomka, Závadka nad Hronom, Pohorelá, Val'kovňa, Šumiac, Telgárt
Celková rozloha kat. územia obce:	4172 ha
Nadmorská výška:	695 m.n.m. (stred obce)

Z administratívnosprávneho členenia obec Heľpa patrí do Banskobystrického samosprávneho kraja a okresu Brezno. Zároveň je členom mikroregiónu Horehron. Južná hranica jej katastrálneho územia susedí s okresom Revúca (konkrétne s obcou Muráň),

severná s okresom Liptovský Mikuláš (obec Liptovská Teplička). Na západnej strane hraničí s katastrom obce Závadka nad Hronom a na východe s katastrom obce Pohorelá.

Územie obce Heľpa sa nachádza na strednom Slovensku približne 30 km od okresného mesta Brezno. Katastrálne územie obce Heľpa má rozlohu 41,72 km² a rozprestiera sa vo východnej časti Horehronského Podolia ležiaceho na hornom toku rieky Hron, ktoré zo severnej strany lemujú Nízke Tatry a z južnej strany gemerská časť Slovenského Rudohoria. Najvyšším vrchom je Veľká Vápenica (1691 m.n.m.), ktorá leží v hlavnom hrebeni Nízkych Tatier asi v polovici vzdialenosti medzi sedlom Čertovica a Kráľovou hoľou. Stred obce je položený v 695 m.n.m. Rieka Hron prijíma z oboch strán iba krátke prítoky potokov Krivul'a, Teplica a je splavná až po ústie Dunaja. Pod sedlom Priehyba vyviera výdatný prameň uhličitej minerálnej vody. Územie obce sa z klimatického pohľadu zaraďuje do mierne chladnej oblasti, pričom v zastavanej časti obce dominuje chladná, vlhká kotlinová klíma s veľkou inverziou teplôt. Priestorové rozšírenie jednotlivých typov a druhov pôd ovplyvňuje geologická stavba, povrch a klimatické pomery, pričom sa prejavuje výšková zonalita. Pri rieke prevládajú ílovité a glejovité pôdy, na svahoch sa vyskytujú hnedé lesné podzolové pôdy. Na svahoch pohorí prevažuje ihličnatý les, miestami aj bukové porasty. Do chotára zasahujú Národné parky Nízke Tatry a Muránska planina, súčasťou ktorého je aj prírodná rezervácia so strmými zrázmi a skalnatými stenami Veľká Stožka, kde sa zachovali pôvodné lesné spoločenstvá pralesovitého rázu. Pre svoje klimatické podmienky sa v oblasti poľnohospodárstva venuje pestovaniu menej náročných plodín (raž, ovos, zemiaky). Po kalamite sú lesné priestory ovplyvnené ekonomickou činnosťou. Z hľadiska komplexného pohľadu na kvalitu životného prostredia tu neboli zaznamenané intenzívne negatívne zásahy do krajiny. Územie je charakterizované nižšou hustotou obyvateľstva 59 obyvateľov/km², nižšou koncentráciou priemyselných prevádzok a menšou hustotou dopravných ciest, takže si zachovalo relatívne nepoškodený charakter.

Obec Heľpa všeobecne záväzným nariadením s prihliadnutím na históriu obce a na významné nežijúce osobnosti určila názov 33 ulíc a verejných priestranstiev. Priebežne určuje a prideliuje stavbám súpisné a orientačné číslo, vedie ich evidenciu a na vlastné náklady zabezpečuje ich označenie tabuľkami rovnakého vzoru. V súčasnosti obec prideliла 1014 súpisných čísel. Obec eviduje 685 obývaných domov, 181 neobývaných domov, 34 domov na podnikateľské účely a úrady, 5 bytových domov.

5.2.2 Demografické údaje

Počet obyvateľov k 31.12.2023:	2389
Hustota obyvateľov:	57 obyv./km ²
Národnostná štruktúra:	slováci
Náboženské zloženie:	rímsko- katolíci

Vývoj a štruktúra obyvateľstva:

rok	2001			2011			2021			2023		
Obyvatelia podľa veku a pohlavia	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
0 – 3	40	36	76	38	30	68	33	36	69	25	19	44
4 – 6	47	45	92	29	29	58	31	30	61	21	32	53
7 – 14	164	174	338	92	93	185	81	73	154	80	77	157
15 – 17	76	72	148	46	48	94	28	34	62	30	28	58
18 – 60	953	879	1832	853	804	1657	727	677	1404	686	649	1335
nad 60	183	350	533	260	431	691	264	412	676	297	445	742
Spolu:	1463	1556	3019	1318	1435	2753	1184	1288	2426	1139	1250	2389

5.2.3 Ekonomické údaje

Počet nezamestnaných v Heľpe : 107

Miera nezamestnanosti v obci: 8,01 %

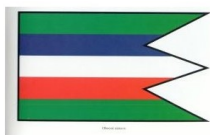
Počet nezamestnaných v okrese Brezno: 2231

Miera nezamestnanosti v okrese Brezno: 5,75 %

Miera nezamestnanosti v Banskobystrickom kraji: 9,14 %

5.2.4 Symboly obce

Obec Heľpa využila právo na vlastné symboly a po ich zapísaní do Heraldického registra Slovenskej republiky ich používa pri výkone samosprávy. Obec označila erbom obce a vlajkou obce budovu, ktorá je sídlom jej orgánov, zasadaciu miestnosť obecného zastupiteľstva a úradnú miestnosť starostu obce. Pri výkone samosprávy používa na rozhodnutia, oprávnenia a osvedčenia skutočností odtlačok úradnej pečiatky s erbom obce a názvom obce.

5.2.5 Logo obce

Obec nemá vytvorené vlastné logo a na písomnosti používa erb obce.

5.2.6 *História obce*

Najstaršia písomná zmienka o existencii obce pochádza z urbáru Muránskeho panstva z roku 1549, v ktorom habsburský generál Mikuláš zo Salmu spísal práva a povinnosti obyvateľov horehronských osád, medzi nimi aj Heľpy. V tomto súpise sa uvádza, že v Heľpe žijú bratia Jakub a Peter Heľpánski na spoločnej usadlosti, kde chovajú 250 oviec. Teda najstaršími doposiaľ zistenými obyvateľmi obce boli pastieri oviec, nazývaní valasi. S rozširovaním plôch poľnohospodárskej pôdy sa postupne venovali aj pestovaniu poľnohospodárskych plodín a chovu dobytku. Takto sa z pôvodných pastierov už v 17. stor. stávali roľníci.

Z hľadiska náboženskej štruktúry obce mali v 16. storočí prevahu evanjelici nad katolíkmami. Neskôr sa obec preorientovala výlučne na katolícke náboženstvo. Heľpania si postavili drevený kostolík, neskôr si utvorili svoju farnosť a v roku 1806 si veriaci začali stavať nový kostol.

V druhej polovici 18. stor. sa začal rozvíjať železiarsky priemysel. Po vzniku Československej republiky sa v roku 1926 natrvalo zastavila práca v horehronských železiarňach. V období prvej Slovenskej republiky sa ekonomická a sociálna situácia obyvateľstva mierne zlepšila. Základné premeny sa uskutočňovali po 2. svetovej vojne. V období socializmu sa v obci vybuďoval miestny rozhlas, športový štadión, verejné osvetlenie, obchodný dom, základná škola, telocvičňa, školské bytovky, prírodný amfiteáter, zdravotné stredisko, nové vodojemy a zreguloval sa potok Krivul'a, ktorý preteká obcou.

Po revolúcii v roku 1989 sa tempo rekonštrukcie a investičných akcií ešte zvýšilo. Vybuďovali sa rozvody zemného plynu, kanalizácia, telefónne rozvody, zrekonštruovalo sa námestie obce, postavila sa nová fara, dom smútku, lyžiarsky vleč, zrekonštruovalo sa okolie kostola a ulice dostali nový asfaltový koberec.

Od roku 1966 sa každoročne konajú koncom júna Horehronské dni spevu a tanca a od r. 1999 začiatkom júna detský folklórny festival Kolovrátok.

Heľpa si pre svoju nádhernú scenériu našla svojich obdivovateľov, ktorí sa do tohto kraja veľmi radi vracajú.

5.2.7 *Pamiatky*

Rímsko-katolícky kostol z r. 1806 je zasvätený Nanebovzatej Panne Márii. V posledných rokoch bola uskutočnená rekonštrukcia jeho interiéru aj exteriéru. Pri kostole sa nachádza cintorín, ktorý dostala obec do správy v r. 2009 a previedla požadované úpravy jeho vzhľadu.

Obnovený pamätník padlých hrdinov I. a II. svetovej vojny v roku 2011.

V obci možno vidieť ešte niekoľko desiatok zachovaných drevených domov z 19. storočia.

V obci sa nachádza súkromné zariadenie na zbíjanie súkna - elektrická valcha z r. 1917.

5.2.8 Významné osobnosti

Obec navštívil aj známy umelec, fotograf, filmár a hudobník Prof. Karol Plicka, ktorý sa vyjadril, že tu našiel kroje, zvyky a ľudí v najčistejšej podobe. V roku 1928 natáčal v obci hry helpianskej mládeže, ktoré zaradil do dokumentárneho filmu „Za slovenským ľudom“ a v roku 1933 do filmu „Zem spieva“. Tento film bol zaradený do klenotnice svetového fondu umenia. Boli v ňom zaznamenané zvyky, obyčaje, životný štýl a dobové kroje pre budúce generácie.

V obci pôsobili aj ďalší umelci, z ktorých treba spomenúť maliara Janka Alexyho, Zola Palugyuaya a spisovateľa Jozefa Cígera Hronského, ktorý námety pre svoje knihy „Jozef Mak“ a „Brondove rozprávky“ čerpal z helpianskeho prostredia.

5.3 Základná charakteristika dcérskych účtovných jednotiek

5.3.1 Základné identifikačné údaje Základnej školy Heľpa

Názov školy: Základná škola Heľpa
Adresa školy: Školská 604/17
IČO: 37 828 355
Hlavná činnosť SK NACE: 80102 Základné školstvo
Telefón: 048/6186205
E-mail: skola@zshelpa.edu.sk
www stránka: <https://helpazs.edupage.org>
Zriaďovateľ školy: Obec Heľpa
Dátum zriadenia: 1.7.2002

Organizačné členenie

1. Základná škola
2. Školský klub detí

Vedúci zamestnanci školy

Riaditeľka: Mgr. Alena Milanová
Zástupkyňa: Mgr. Daniela Čupková

Rada školy

Predseda: Ing. Janka Oravkinová
Pedagogickí zamestnanci: Mgr. Janka Vojtková
Mgr. Andrea Baťková
Nepedagogickí zamestnanci: Anna Martincová
Zástupcovia rodičov: Mgr. Zuzana Gergeľová
Mgr. Katarína Felejová
Zdenka Maková
Zástupcovia zriaďovateľa: Mgr. Mária Kemková
Jozef Kukuľa
Anna Koreňová
Mgr. Andrea Oravkinová

Poradné orgány školy

Metodické združenie: Mgr. Mária Bošeľová
Predmetová komisia prírodovedných predmetov: Mgr. Jana Vojtková
Predmetová komisia spoločensko-vedných predmetov: Mgr. Daniela Čupková

Údaje o zamestnancoch

Druh pracovného pomeru: TPP - 16 pedagogickí pracovníci
4 nepedagogickí
DPP - 5 pedagogickí
Znížený úväzok – 2 pedagogickí, 1 nepedagogickí

ZPS 2 pedagogickí,

Počet kvalifikovaných pracovníkov 21, nekvalifikovaných 0.

Údaje o triedach a žiakoch

Počet žiakov školy: 185

Počet tried: 11

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu:
Počet tried	1	2	1	1	1	1	1	1	2	11
Počet žiakov	18	32	13	23	13	24	17	13	32	185
Z toho v ŠKD	13	18	11	10						52

Úspešnosť žiakov na prijímacích skúškach na stredné školy:

	Gym 8.roč	Gym Biling.	Gym 4. roč	SOŠ	SOU	OU	Iné	Spolu
prihlásení		2	3	23		3		31
prijatí		2	3	23		3		31
% úspešnosti		100	100	100		100		100

Stratégia školy

Transformácia školy na modernú, tvorivo-humanistickú, s orientáciou na osobnosť žiaka a rozvoj jeho kompetencií pre život v 21. storočí.

Škola ponúka

Edukáciu v príjemnom prostredí

- Možnosť integrácie žiakov so špeciálnymi potrebami v bežných triedach
- Využitie interaktívnych tabúl vo vyučovacom procese vo všetkých učebniach

Vyučovanie cudzích jazykov

- prvý cudzí jazyk (anglický) už od prvého ročníka
- druhý cudzí jazyk (nemecký) od šiesteho ročníka

Informatická výchova

- práca s počítačom na vyučovaní
- počítačové záujmové krúžky
- elektronizácia vyučovania prostredníctvom tabletov
- informatika v ŠKD

Regionálna výchova

- zachovávanie zvykov a tradícií
- ľudový tanec a ľudový spev
- ľudový rozprávač
- tradičné horehronské jedlá

- zvykoslovia podľa ročných období

Bohatá mimoškolská činnosť

- 12 záujmových krúžkov (počítačový, redakčný, futbalový, florbalový ...)
- Detský folklórny súbor Heľpančok
- organizovanie zábavných popoludní a programov pre verejnosť
- turistika, vychádzky do prírody, korčuľovanie, plávanie
- fitnes priamo v škole, rozvoj telesnej výchovy a športu
- Detský prázdninový pobyt Mydlik

Výcviky

- Lyžiarsky výcvik
- Plavecký výcvik
- Škola v prírode

Prehľad výsledkov súťaží a olympiád

Názov súťaže	Počet žiakov	okr. kolo	kraj. kolo	národ. kolo	medzinár. kolo
Šaliarsky Maľko	10	3			
Hviezdoslavov Kubín	25	6			
Eko súťaž	10				
Matematický klokan	20				
Pytagoriáda	20				
Biologická olympiáda	10	4			
Dejepisná olympiáda	10	4			
Olympiáda SJL	14	1			
Matematická olympiáda					
Let s play	23	2			
Expert geniality show					
Florbalový turnaj	20				
Chemická olympiáda	2	1	1		
Vybíjaná	68				
Olympiáda ľudských práv	40				
Technická olympiáda	15	3			
Olympiáda v ANJ	35	1			
English solutions					
Všetkovedko	50				
Slávik Slovenska	20	5			
Geografická olympiáda	19	6			
iBobor	160				
Horehronská Valaška	40	4			
Hore Hronom dole Hronom					

Jar Kláry Jarunkovej	6	4			
Súťaž Moja obec					
Futbalový turnaj ŽP	33	15			
Horehronská atletika	8	10			
Englishstar	20				
Puškinov pamätník	12				
Biblická olympiáda	3	3	3		
Polomské štyri zvony	65	7			
Prezentiáda	3	3			
Európsky týždeň športu	70				

Aktivity a prezentácia na verejnosti

Exkurzie a výlety

Bábkové divadlo: Veľká cesta, Banská Bystrica
 Projekt Erasmus + - exkurzia do Národnej rady SR Bratislava, Hronský Beňadik- kláštor
 Technické múzeum, planetárium Košice
 Divadelné predstavenie- Dievčatko so zápalkami, Brezno
 Burza stredných škôl, Závadka nad Hronom
 Múzeum praveku, Bojnice
 Múzeum Holokaustu, Sered'
 Koncentračný tábor, Osvienčim, Wadowice

Školské výlety:

Bachledova dolina, Chodník korunami stromov
 Kaštieľ Betiar, Gombasecká jaskyňa
 Staré hory, pútnické miesto

Výcviky:

Zdokonaľovací plavecký výcvik pre žiakov II. stupňa na plavárni v Závadke n/H - 19 žiakov
 Lyžiarsky výcvik pre žiakov VII. ročníka v stredisku Polomka Búčnik - 11 žiakov Škola v prírode, Bystrá

Súťaže v prednese literárnych diel:

Hviezdoslavov Kubín
 Šaliansky Matko
 Jar Kláry Jarunkovej
 Polomské štyri zvony

Výtvarné a literárne súťaže:

Polomské štyri zvony

Podujatia zamerané na ekológiu a environmentálnu výchovu

Zber papiera spojený so získavaním poznatkov o separácii odpadu
Aktivity spojené s projektom Zelená škola - zdravé rastliny pre zdravý vývoj
Jedlá záhradka - podpora zdravého životného štýlu
Deň mlieka - vplyv mliečnych výrobkov na naše zdravie
Zber šípok - spolupráca školy s OZ Štátne lesy Beňuš
Zimná vychádzka po stopách zvierat
Pozorovanie zvierat v obore žiakmi z ŠKD
Projekt Ekoalarm, vzdelávanie v téme odpadov pre 1. a 2. stupeň
Vytvorenie živého kútika s mraveniskom, vodnou korytnačkou, králikom a motýľou farmou
Deň Zeme 2024 - čistenie areálu školy od odpadkov, zapojenie do programu Najbohatšie ekosystémy planéty Zem
Jeseň mojimi očami - fotografická súťaž
Upracme svoje okolie!
Deň jablka - zdravá výživa v škole
Ovocie pre školy - cyklus aktivít na podporu zdravého životného štýlu
Projekt Školská záhrada, starostlivosť o vysadené stromčeky v eko triede
"Múdre lúčne počítadlo" - aktivity v oblasti biodiverzity, ekologického a kritického myslenia žiakov
Spolupráca so správou NAPANT -u, aktivity s p.Bc. Annou Šuchaňovou pre 1. a 2. stupeň
Spolupráca s ekologičkou Mgr. Andreou Rúfusovou, PhD.

Aktivity v oblasti rozvoja cudzích jazykov

Let's Play - regionálna súťaž v anglickom jazyku žiakov 3. a 4. ročníka
Let's Talk About Our Food: Pozhovárajme sa o našom jedle - diskusia o jedle v cudzom jazyku
Thanksgiving Day - Deň vďakyvzdania
TRANSLATE IT!/PRELOŽ TO! - Majstrovstvá školy v preklade cudzieho textu
Memorial Day: Pamätajme na našu históriu - vzdelávanie v cudzom jazyku
Violence: Our invisible enemy - Náš neviditeľný nepriateľ - prezentácia a diskusia žiakov v cudzom jazyku
Povedzme ÁNO jazykom: Európsky deň jazykov - aktivity v rámci medzinárodného dňa
Olympiáda z anglického jazyka
CAREER DAY - Kariérny deň
English is fun! - aktivity v anglickom jazyku - rovesnícke vyučovanie
Deň Európy
ENGLISHSTAR
Puškinov pamätník

Mediálne aktivity a rozvoj mediálnej gramotnosti

SHOWT!ME - Mediálna výchova naživo
Školský časopis BODKA
Školské sociálne siete - Facebook Základná škola Helpa a Instagram zs_helpa
Svetový deň pre bezpečnejší internet
Triedne televízne vysielanie

MEDIA WORLD INVENTIONS - Aktivita Rozumieme médiám

Starší čítajú mladším

Svetový deň časopisov

Prezentačná súťaž - súťaž prezentačných a komunikačných schopností

Tvorivé programy, slávnostné akademie, vystúpenia žiakov:

Pasovanie prvákov

Deň mlieka

Deň úsmevu

Do školy na bicykli

Deň vďakyvdania

Svetový deň televízie & mediálny priemysel - diskusia žiakov

Svetový deň duševného zdravia

Zimné športy- korčuľovanie

Escape room

DRESS UP DAY - Moje vysnívané povolanie, RETRO & Deň na pláži

NO BACKPACK DAY - Do školy bez tašky

Fotografická súťaž : Jeseň

Mesiac úcty k starším- žiaci 8. a 9. ročníka program pre denný stacionár, žiaci DFS program pre seniorov obce penzión Lucz

Fašiangový program k reprezentácii obce

Školské besedy - delegát OSN, so spisovateľom Zifčák

Prednášky- cyklus dospievam s Mgr. Holecovou, RÚVZ, PZ, CPP, Horská záchranná služba

Bystrá Testovanie fyzickej zdatnosti žiakov 1. a 3. ročníka

Olympiáda ľudských práv

Valentínsky deň

Deň Európy

Deň otvorených dverí, prezentácia žiakov

Svetový deň Downovho syndrómu

Svetový deň najlepších priateľov

Školská záhrada

Ako funguje naša obec? (exkurzia na obecnom úrade)

Debatný klub - hovorme spolu o našej škole a budúcnosti v nej - aktivita v rámci Žiackej školskej rady

Po kolede - vinše, zvyky, pečenie oblátok a medovníkov

"Posolstvo Vianoc" - pozdravy priateľom školy

Mikulášsky florbalový turnaj

Mikulášsky program na privítanie Mikuláša v obci

Ako sme spolu vianočný punč varili

Vianočná pošta

Vianočná hra Secret Santa

Vianočná hra, aktivity 9.B pre 2. -4. ročník

Zbierka Hodina deťom

Starší čítajú mladším

Super kvíz: Kritické myslenie a informačná gramotnosť
Výzva #givingtuesday
Veľká Vianočná výzva - Koľko lásky sa vojde do krabice od topánok? (vianočné darčeky pre seniorov v DDS)
Európsky týždeň športu - cezpoľný beh pre žiakov, učiteľov a širokú verejnosť
Medzinárodný deň žien
Súťaž o najkrajšiu záložku do knihy
Pozdrav pre učiteľa
Medzinárodný deň šťastia
Svetový deň Downovho syndrómu
Simulované voľby a návšteva obecného úradu
Svetový deň najlepších priateľov
Tvorivé dielne
Modelové voľby parlamentu so žiakmi šiesteho ročníka
Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu
Medzinárodný deň detí so záchranými zložkami
Divadelné predstavenie žiakov.4. ročníka Ferdo Mravec
DFF Kolovrátok - predstavenie DFS Hel'pančok "Lúčne hry"
Horehronské dni spevu a tanca, folklórne pásmo Zahrajme sa ja i ty, spevácke vystúpenia

Podujatia zamerané na zdravý vývoj detí a mládeže v ZŠ Hel'pa a ich socializáciu:

Cyklus prednášok o správnom psychickom, fyzickom a sociálnom vývoji pre žiakov 6. a 7. ročníka:

„Na štarte k mužnosti." chlapci
„ Dospievam alebo život plný zmien." dievčatá
Kritické myslenie v mediálnom priestore - ako sa nedať ovládnuť médiami - triedne televízne vysielanie
Školský časopis BODKA - tvorivá práca žiakov v mediálnom svete
Školská schránka: „ Ucho, ktoré ťa stále počuje."
Cyklus preventívnych prednášok, RÚVZ:
Nelátkové závislosti
Alkohol a prevencia vzniku závislosti
Zdravé zúbky
Umývanie rúk
Svetový deň duševného zdravia
Pomáhame chrániť deti v ohrození, národná linka pomoc deťom v ohrození Viac ako Nick
Prednáška na tému šikanovanie a kyberšikana, v spolupráci s OO PZ Pohorelá
Svetový deň pre bezpečnejší internet
Prednáška: Pravda o drogách
Prednáška: Zdravé zúbky, 1. stupeň v spolupráci RÚVZ
Bezpečne na ceste, výstroj a práca PZ v spolupráci s OO PZ Pohorelá, 1. stupeň
Deň detí so zachranými zložkami
Čím budem - "Mapa škôl" spolupráca s regionálnym centrom kariéry BBSK

Výchova k zdravému životnému štýlu s dôrazom na boj proti obezite

Testovanie pohybových aktivít žiakov . - 1. až 3. ročníka

Florbalový turnaj žiakov 2. stupňa: "O pohár riaditeľky školy"

Svetový deň "Pohybom ku zdraviu" - športové súťaže žiakov

Európsky týždeň športu - štafetový beh školákov a učiteľov

Futbalový turnaj "O pohár generálneho riaditeľa Železiarní Podbrezová"

Do školy na bicykli

Športové hry v ŠKD

Školské turnaje vo vybíjanej 1. a 2. stupeň

Projekty, do ktorých je škola zapojená

Podpora etického správania sa a hodnotového vzdelávania na školách:

Cieľom projektu je podpora školy pri uplatňovaní a zavádzaní nadpredmetového hodnotového vzdelávania zameraného tak, aby sa o hodnotách nehovorilo len na etickej a náboženskej výchove, ale aby bola podpora živá v zbore, v triede a na ktoromkoľvek predmete, aj celoškolských aktivitách a pri aplikácii princípu kritického myslenia.

ed IT:

Národný projekt zameraný na digitálne vybavenie školy a zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni ZŠ vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelania.

Digi Edu:

Cieľom projektu je zistenie aktuálneho stavu vybavenia školy.

Iné projekty

Vtáčie mestečko v náručí hôr - pokračujúci environmentálny projekt

Tajomstvo podhorských nízkotatranských lúk

Ovocie pre školy - celoslovenský projekt zameraný na zdravé stravovanie

Školská záhrada

Biodiverzita okolo nás - pokračujúci environmentálny projekt

EkoAlarm s nadáciami Živica a Ekopolis - environmentálny projekt

Zelená škola - pokračujúci environmentálny projekt s nadáciou Živica

E- testovanie

Osobnosti, ktorých siločiar života sa dotkli Horehronia - dlhotrvajúci projekt zameraný na rozvoj čitateľskej gramotnosti

Strom života významných osobností slovenského národa - projekt zameraný na poznávanie vlastného regiónu

Dobry deň, priatelia, o chvíľu vysielame - pokračujúci projekt na rozvoj čitateľskej, mediálnej gramotnosti a kritického myslenia

Erasmus +

Recyklohry

Projekt ZVÝŠENIE KVALITY VZDELÁVANIA NA ZÁKLADNEJ ŠKOLE HELPA

V projekte zameranom na rozvoj čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti pokračujeme aktivitami:

Z extra hodín, ktoré sme vyučovali v rámci projektu:

Matematické a finančné minimum,

Environmentálna výchova,

Tajomstvá fyziky.

Získané knihy využívame v školskej čítárni - mimočítankové čítanie, besedy o prečítaných knihách, literárne kvízy.

Získané učebné pomôcky sú súčasťou školskej cvičnej firmy "FIN BANK HELP" a slúžia na rozvoj matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti aj na iných, prevažne prírodovedných predmetoch

Materiálno-technické podmienky

Objekt školy sa skladá z jednej samostatnej budovy a telocvične. Škola má k dispozícii multifunkčné ihrisko v športovom areáli obce. Škola po komplexnej rekonštrukcii v roku 2011 neustále pokračuje v zlepšovaní úrovne exteriérov a interiéru školy. V lete 2016 prešla rekonštrukciou elektrických rozvodov. V rokoch 2020 a 2021 sa uskutočnila veľká rekonštrukcia telocvične - výmena elektrických rozvodov, vybrúsenie podlahy, prelakovanie a namaľovanie nových čiar. Maľovanie telocvične, renovácia obkladov.

Škola disponuje zrekonštruovanými resp. novovybudovanými odbornými triedami:

- školská čítareň "Želka a Gitka"
- školská cvičná firma "FIN-BANK-HELP" - učebňa určená na rozvoj matematickej a finančnej gramotnosti
- fyzikálno-chemické laboratórium
- školská kuchynka
- školské fitness centrum
- oddychová zóna pre žiakov so zdravotným znevýhodnením
- počítačová učebňa
- multimedialná učebňa
- mobilná tabletová učebňa
- telocvična
- trieda - tvorivé dielne
- oddychová zóna - hlavná chodba

Kmeňové triedy (11) sú tematicky zamerané - trieda tvorivej dramatiky v angličtine, bábkoherectva, geografie, histórie, literárnych dejateľov, trieda venovaná rodákovi Jankovi Riapošovi a pod.

V exteriéri školy bola vybudovaná EKO trieda, ktorá sa bude ďalej rozširovať. Nachádza sa v nej altánok vhodný na vyučovanie ľubovoľných vyučovacích predmetov, bylinková špirála, pocitový chodník, meteorologická stanica, malé arborétum, zdravé rastliny a pod. V EKO triede sa nachádza zostava na šplhanie pre žiakov ŠKD i 1. stupňa na boj proti

obezite a podporu zdravého životného štýlu. V tomto zmysle boli na dolnom podlaží školy vytvorené hracie polia na rozvoj pohybových aktivít. Pribudli aj nové športové náčinia, ktoré na dolnej chodbe školy v prípade nepriaznivého počasia alebo vonku v areáli školy využívajú žiaci počas veľkej prestávky.

EKO trieda bola rozšírená o ďalšie "oddelenie". Pribudol multifunkčný domček určený pre mladých prírodovedcov, "múdre počítadlo" zamerané na ochranu ŽP a biodiverzitu v okolí školy, prírodná telocvičňa s piatimi cvičiacimi strojmi. Do EKO triedy boli vysadené rastliny, ktoré prinášajú zdravé plody do "zdravej školy".

Pre žiakov boli vytvorené lepšie podmienky na tréningovú činnosť v oblasti atletiky v areáli školy (vrh guľou, beh, skok do diaľky...).

Aby sa žiaci, pedagogickí a nepedagogickí pracovníci cítili čo najpríjemnejšie, veľký dôraz kladieme na estetické prostredie tried, chodieb, zborovne a učební. Na informačných tabuliach a vitrínach vo vstupnej hale majú možnosť žiaci, rodičia a široká verejnosť nájsť informácie o úspechoch a aktivitách školy. Žiaci majú možnosť vidieť svoje vlastné práce. Snažíme sa budovať priateľskú atmosféru medzi žiakmi navzájom, medzi žiakmi a pracovníkmi školy, medzi pedagógmi a rodičmi, ale aj širokou verejnosťou.

V prípade akýchkoľvek nejasností a problémov sa môžu obrátiť na „Ucho, ktoré ťa počúva“, ktoré je umiestnené pri schránke problémov žiakov. Na našej škole pracuje aj žiacky školský parlament, prostredníctvom ktorého žiaci môžu vstupovať do činnosti školy so svojimi návrhmi a nápadmi.

Modernizácia Základnej školy v Helpe spočíva aj vo vytvorení bezprašného zdravého životného prostredia. Klasické čierne tabule, na ktoré sa písalo prašnými kriedami, sme vymenili za biele keramické magnetické tabule. Žiaci píšú špeciálnymi popisovačmi a napísané zotierajú špeciálnymi magnetickými stierkami.

Každá trieda je vybavená interaktívnou tabuľou, dataprojektorom, notebookom s príslušenstvom. Pre ľahšiu manipuláciu a rýchlejšiu prípravu na vyučovaciu hodinu sa príslušná technika ku každej tabuľi sa nachádza v špeciálnych skrinkách.

Priestory školy sú bezpečné a zdraviu vyhovujúce. Na začiatku školského roka sú všetci pedagogickí pracovníci a žiaci poučení o bezpečnosti pri práci v triedach, laboratóriách, odborných učebniach a telocvičniach. Samostatné poučenie o bezpečnosti a ochrane zdravia vždy predchádza školským výletom, exkurziám, športovým sústredueniam, plavárňam.

Spolupráca školy s rodičmi

Škola má záujem o čo najlepšiu spoluprácu s rodičmi žiakov na všetkých úrovniach. Systematicky poskytujeme informácie rodičom o dianí v škole a o osobnom vývine ich dieťaťa. Dôležitú úlohu tu zohráva spolupráca rodičov s triednymi učiteľmi a výchovnou poradkyňou. Uskutočňujeme programy spolupráce s rodičmi a učiteľmi zamerané napríklad na profesijnú orientáciu žiakov a výber budúceho povolania resp. strednej školy. Máme záujem na prehlbovaní aktívnej spolupráci rodičov, pedagógov a žiakov na dianí školy. Ide predovšetkým o podporu rozvoja záujmovej činnosti, besedy, súťaže, aktívnu pomoc v rámci regionálnej výchovy a pod. V neposlednom rade máme záujem organizovať podujatia zamerané na recipročné vzdelávanie rodičov a učiteľov. Aby sa zabezpečili dobré vzťahy rodičov a pedagógov navzájom, škola spolupracuje s rodičmi rôznymi formami, pričom ide o:

- skupinové formy spolupráce s rodičmi - celoškolské a triedne schôdzky, besiedky, diskusie na vybraté témy, Dni otvorených dverí, Deň matiek, športové súťaže a pod.
- individuálne formy spolupráce s rodičmi - napr. diskrétno poskytovanie informácií o známkach, o pokroku dieťaťa v učení a v správaní, ale aj poskytovanie informácií o ďalších aktivitách, ktoré sa na škole uskutočňujú.

Všetky spomenuté aktivity majú preventívny charakter, pretože dobré partnerské vzťahy medzi učiteľmi a rodičmi znižujú potenciálne konflikty a problémy detí v škole.

Spolupráca školy a verejnosti

Základná škola Heľpa je moderná škola, ktorá je otvorená spolupráci s rôznymi spoločenskými organizáciami. Dlhodobo a úspešne spolupracuje s CPPP a P v Brezne, OO Policajného zboru v Pohorelej, OR Policajného zboru v Brezne, ČŠPP v Revúcej, OZ Lesy Beňuš, NAPANT-om, OZ Slovensko bez drog, OVB Allfinanz Slovensko a. s., Slovenským národným strediskom pre ľudské práva, DÚHA - Dedinskou úniou heľpianskych aktivistov.

História školy

Prvý písaný záznam o heľpianskej škole je z roku 1736, kedy si obec vyvolila aj prvého učiteľa. Predpokladá sa, že pred týmto rokom navštevovali školopovinné deti z Heľpy školu v Pohorelej, pretože tam bola farnosť. Z tohto roku pochádza historická zmienka o učiteľovi Tockovičovi Hiláriuovi, ktorý učil v Heľpe až do r. 1754. V rokoch 1754 – 1784 tu vyučoval Martin Spissak, v rokoch 1784 – 1799 odovzdával školopovinným deťom vedomosti Jozef Repaský a v rokoch 1799 – 1809 v Heľpe vyučoval Ondrej Horváth. Od r. 1809 až do r. 1837 v nej učil Juraj Szekeres.

Podľa kanonickej vizitácie z roku 1782 bola prvá školská budova drevená. Škola, ktorú postavila obec, mala dve miestnosti. Byt pre učiteľa a jednu priestrannú triedu. Školu navštevovalo 122 detí od Michala (29. septembra) do Juraja (24. apríla). V roku 1845 sa začalo vyučovať v kamennej škole. Išlo o bývalú faru pri potoku.

Rímsko-katolícku ľudovú školu v Heľpe v roku 1861 navštevovalo 130 chlapcov a 102 dievčat vo veku od 6 do 12 rokov. Žiaci prvé písmenká a číslice vpisovali griflíkom na azbestovú tabuľku. Vzhľadom na počet žiakov sa vyučovalo dvojsmenne. Najdlhšie pôsobiacim učiteľom v tomto období bol Ján Ďurčík, ktorý od r. 1822 vykonával funkciu pomocného učiteľa pri Jurajovi Szekeresovi a od roku 1837 pôsobil ako samostatný učiteľ. Z kroník sa dozvedáme, že škola v týchto rokoch mávala iba jedného učiteľa a iba náboženstvo vyučoval kňaz, ktorý bol zároveň je správcom. Ján Ďurčík za 50 rokov výkonu učiteľskej praxe dostal vyznamenanie od uhorského kráľa. Pokiaľ ide o obsah vyučovania v spomínanom období, išlo spočiatku o triviálnu školu, aké boli zriaďované v dedinách i mestách pre vyučovanie náboženstva a trívia (čítanie, písanie, počítanie). Je rovnako známe, že napríklad v roku 1862 sa na takýchto školách vyučovali nasledovné predmety: katechizmus, biblické dejiny, slovenčina, zemepis, počty, písanie, pravidlá mravného chovania.

V školskom roku 1904/1905 bola cirkevná Rímsko-katolícka ľudová škola v Heľpe poštátnená. Do roku 1904 existovala škola ako rímskokatolícka cirkevná ľudová škola pod správou školskej stolice, ktorej predsedal miestny farár.

Škola pretransformovaním sa z cirkevnej na štátnu školu stratila možnosť rozhodovať o vyučovacom jazyku. Vyučovacím jazykom v heľpianskej škole sa stala maďarčina.

Rozsiahly požiar, ktorý vypukol v obci Heľpa 25. mája roku 1906 spôsobil, že stará budova školy ľahla popolom. V tom čase nová budova ešte nebola dostavaná, v dôsledku čoho sa vyučovanie prerušilo a vyučovať sa začalo až v novej budove školy dňa 3. januára 1907. Bola to štátna šesťročná ľudová škola, ktorej správcom do r. 1913 bol F. Cincík.

Po roku 1918 sa školstvo na Slovensku vyvíjalo v rámci Československej republiky. Úradným jazykom sa stala slovenčina. Organizácia školstva v prvých rokoch Československej republiky bola ešte podľa rakúsko-uhorských školských zákonov. Významným medzníkom bol rok 1922, kedy bol schválený tzv. Malý školský zákon, ktorý zaviedol povinné vyučovacie predmety na obecných (ľudových) školách a uložil zabezpečovať vyučovanie náboženstva na ľudových školách vo všetkých triedach po dve hodiny týždenne. Od školského roka 1927/1928 bola povinná osemročná školská dochádzka. Je známe, že do roku 1924 bol správcom školy v Heľpe Imrich Horanský. V školskom roku 1925/1926 bol riaditeľom školy Dr. Ján Havaš a od roku 1926 prevzal správcovstvo Štátnej ľudovej školy Július Herchl. Pramene uvádzajú, že v školskom roku 1933/1934 vyučovalo v Štátnej ľudovej škole v Heľpe 11 učiteľov v siedmich ročníkoch. V školskom roku 1935/1936 bola zavedená ôsma trieda, v ktorej vyučoval učiteľ Dezider Vondra. Pestrá bola aj mimoškolská činnosť. V roku 1926 bola založená Organizácia dorastu československého červeného kríža, ktorá mala v desiatich triedach 150 členov. Pri kostole sa nachádzala ovocná škôlka. Viedli ju Augustín Sopko a Ján Ramaj. Rozvíjalo sa aj žiacke ochotnícke divadlo pod vedením Márie Ličkovej.

Po zániku Československej republiky a vzniku Slovenskej republiky nastali zmeny aj v školskej oblasti. V roku 1940 vyšiel zákon o ľudových školách, podľa ktorého sa tieto rozdeľovali na cirkevné a obecné. V zmysle tohto zákona bola Štátna ľudová škola v Heľpe pretransformovaná na Rímsko-katolícku školu.

V roku 1945 zaznamenávame vznik Štátnej meštianskej školy (Stredná škola Heľpa). Mala 101 žiakov v troch triedach a prvým riaditeľom bol Tibor Andraško. Vyučovanie prebiehalo v jednej budove spolu so Štátnou ľudovou školou Heľpa. V r. 1947 sa riaditeľom Strednej školy v Heľpe sa stal Augustín Sopko, ktorý túto funkciu vykonával až do roku 1953, kedy došlo k zlúčeniu škôl.

V r. 1948 vznikla Národná škola Heľpa, v tom čase v nej bol riaditeľom Július Herchl, ktorý v školskej kronike v školskom roku 1951/1952 ponúka zhodnotenie práce celej školy. Škola nastúpila na cestu socialistickej výchovy. Žiaci jednotlivých tried súťažili medzi sebou v dochádzke, prospechu, správaní, v zberoch. Každý pracovný deň sa začínal zhromaždením žiakov pred školou a pozdravom „Bud' práci česť!“ Následne sa žiaci rozišli do tried, kde zaspievali prvú slohu Piesne práce alebo Piesne mieru. Vyučovanie žiakov v 3. až 5. ročníku pokračovalo päť až desať minútovým prehľadom dennej tlače (do školy chodilo až 30 druhov rôznych novín a časopisov). Nasledovala diskusia. V 1. a 2. ročníku namiesto čítania z tlače učitelia kládli žiakom jednoduché otázky: o vojne a mieri, o JRD, potrebe zberu liečivých rastlín a pod.

Dňa 5. marca 1951 bola založená Pionierska organizácia. Pri svojom založení mala 32 členov a niesla meno Petra Jilemnického. V roku 1950 bola v Heľpe zriadená aj Osobitná škola.

V roku 1953 došlo k zlúčeniu Strednej školy Heľpa a Národnej školy. Vznikla nová Osemročná stredná škola v Heľpe. Jej riaditeľom sa stal Ondrej Strapko. Túto funkciu vykonával až do roku 1958. V rokoch 1959 - 1965 funkciu riaditeľa školy vykonával Michal Urban.

V školskom roku 1957/1958 mala škola 18 tried. V nich sa vyučovalo 571 žiakov. Škola mala iba 8 vhodných učební, ostatné učebne, ktoré boli k dispozícii boli núdzové a nevyhovujúce. Vyučovalo sa na pošte (dve triedy), v penzióne (dve triedy), v materskej škole (jedna trieda). V dvanástich triedach zostalo poldenné striedavé vyučovanie. Toto trvalo v heľpianskej škole nepretržite od roku 1929, čiže k spomínanému školskému roku 29 rokov. Škola nemala kabinety, učebné pomôcky boli na chodbe i v drevárni. Vzhľadom na danú situáciu uznesením rady Krajského národného výboru v Banskej Bystrici r. 1958 bola schválená investičná úloha pre novostavbu 13-triednej školy v Heľpe. V roku 1960 bola zavedená deväťročná povinná školská dochádzka.

Uvedený rok bol významným medzníkom aj preto, že sa škola premenovala na Základnú deväťročnú školu v Heľpe. Od roku 1962 sa vyučovalo v novej školskej budove. O rok neskôr bola dokončená telocvičňa. Počet žiakov základnej školy neustále stúpал, v roku 1964 sa na škole vyučovalo celkom 727 žiakov (361 chlapcov a 366 dievčat) v 22 triedach. V školskom roku 1965/1966 už funkciu riaditeľa školy vykonával Jozef Vozár (1965-1974). Ondrej Strapko založil hudobný krúžok. V dňoch 4. - 5. júna 1966 sa konal I. ročník Horehronských dní spevu a tanca v Heľpe a od vtedy hlboko poznačili záujmovú činnosť v základnej škole, ktorá v súčasnosti vyučuje regionálnu výchovu ako predmet.

V roku 1974 sa stal riaditeľom školy až do r. 1978 Ján Žiak. Za réžie Júlie Renčovej bola nacvičená divadelná hra „Ulička“. Konali sa rôzne súťaže a na konci školského roka 1972/1973 sa uskutočnila recipročná návšteva družobnej školy v štítoch. V školskom roku 1973/1974 pionieri oslavovali 25 výročie založenia PO SZM. Noví pionieri skladali slávnostný pioniersky sľub pri pamätníku padlých na námestí. V tomto školskom roku bola jedna budova starej školy daná do nájmu národnému podniku Tesla, čím sa ešte viac skomplikovala práca v škole. Žiaci 1. - 5. ročníka mali striedavé vyučovanie, družina bola umiestnená do zasadačky MNV. V základnej škole sa často striedali učitelia, ale určité jadro tu zotrvalo úctyhodné roky. V školskom roku 1977/1978 kronikárka zaznamenala slávnostné odovzdávanie občianskych preukazov, ktoré sa konalo na miestnom MNV.

V roku 1982 poslední deviataci opustili ZDŠ. Riaditeľom školy bol Ján Riaz. Od školského roku 1982/83 bola základná škola opäť osemročná.

Od r. 1982 do r. 1991 bol riaditeľom školy Juraj Halaj. V ďalšom období stáli vo vedení školy: Júlia Renčová, Jozef Murín, Pavol Siman a Danka Čubánová. Od roku 2013 je riaditeľkou školy Alena Milanová.

V školskom roku 2010/2011 bola Základná škola v Heľpe zrekonštruovaná. Bola vymenená strecha školy, zateplené fasády, inštalované bolo nové osvetlenie. Nové dlažby boli položené na chodbách i v triedach. Zmodernizovaná bola aj šatňa a telocvičňa školy. Základná škola Heľpa sa stala v školskom roku 2014/2015 bezkriedovou školou, čo znamená, že klasické tabule a kriedy boli zamenené za biele magnetické tabule a popisovače. Na prvý stupeň boli zakúpené tabule triptych, na druhý stupeň jednodielne biele magnetické tabule. Vedľa nich sú v každej triede umiestnené interaktívne tabule a funkčné stolíky na umiestnenie notebookov a príslušenstva k tabuliam. V troch triedach sú namiesto interaktívnych tabúl

systémy Ibean. Regionálny deň v Základnej škole Hel'pa znamenal, že škola dostala certifikát zaraďujúci ju ako školu s vyučovaním regionálnej výchovy.

Škola bola úspešná v mnohých projektoch. Vďaka nim i z vlastných zdrojov bola vytvorená aj oddychová zóna pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. Nanovo bolo vybudované fyzikálno-chemické laboratórium, ktoré začalo slúžiť aj ako odborná učebňa biológie. Niekoľkokrát ročne škola uskutočňuje Deň otvorených dverí. Žiaci a všetci zamestnanci školy majú možnosť cvičiť v školskom fitness centre. Novú tvár dostala jazyková i počítačová učebňa, do ktorej pribudli nové technické pomôcky, nábytok, interaktívna tabuľa. Kuchárske umenie si žiaci pod vedením svojich učiteľov i priateľov školy osvojujú v novej školskej kuchynke. Ide v podstate o multifunkčnú miestnosť, kde je kútik pre šikovné ruky, ktoré sa učia šiť na šijacích strojoch. Oblasť environmentálnej výchovy je významne podporená vyučovaním v EKO triede.

Od roku 2014 sa počas prvých dvoch prázdninových týždňov realizuje denný táborový pobyt pri ŠKD „Mydlík“. Žiaci tu majú k dispozícii stan, altánky, záhradný nábytok, šmýkačku, hojdačky a mnoho pomôcok na tvorivú prácu. Žiaci po zrekonštruovaní dielne a získaní vďaka projektu ŠIOV mnohých významných pomôcok, môžu získať odborné vedomosti a zručnosti spájajúce školu s praxou. Žiaci majú možnosť rozvíjať svoje záujmy v rámci krúžkovej činnosti, ktorá je veľmi pestrá.

Škola spolupracuje s mnohými spoločenskými organizáciami: policajným zborom, hasičmi, pravidelné besedy a tvorivé environmentálne dni a súťaže sa konajú v spolupráci so zamestnancami NAPANT-u.

INEKO – slovenský inštitút pre ekonomické a sociálne reformy aktualizoval rebríček školských zariadení Slovenska za uplynulé obdobie. Naša ZŠ HEL'PA v tomto rebríčku opätovne obsadila 1. MIESTO v rámci okresu Brezno a naďalej tak potvrdzuje status elitnej vzdelávacej inštitúcie aj napriek neľahkej situácii v súvislosti s ochorením COVID-19.

V rámci BB kraja obsadila škola 14. miesto a dosiahla bodové hodnotenie 7, 1, čo ju hodnotí ako školu s výbornými výsledkami žiakov. Škola bola inštitútom INEKO charakterizovaná ako inovatívna, otvorená, transparentná, technicky výborne zabezpečená, využívajúca metódy elektronického a interaktívneho vzdelávania na vysokej úrovni.

Od marca 2022 začali do našej školy prichádzať deti odídencom z Ukrajiny. V našej škole sa postupne vzdelávalo 12 ukrajinských žiakov od 1. o 9. ročník. Vedenie školy im muselo dôkladne osvojiť nové vyhlášky a odporúčania z ministerstva školstva, ktoré prichádzali často oneskorene. Pre všetkých týchto žiakov boli zakúpené učebné pomôcky. Rečová bariéra bola eliminovaná realizáciou kurzu slovenského jazyka a individuálnym prístupom ku žiakom na jednotlivých vyučovacích hodinách. Žiaci prešli adaptačným obdobím a veľmi rôzne sa prispôbovali novým podmienkam.

V škole sme uskutočňujeme testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. ročníka. Cieľom testovania je odporučiť deťom a ich rodičom druhy športov, na ktoré majú predpoklady, môžu v nich byť úspešné, resp. ich budú viac baviť vzhľadom na ich danosti. Testovanie prebiehalo v štyroch cykloch: Váženie a meranie váhy a výšky, Predklon v sede dosahovaním, Sed – ľah, Opakovaná zostava s tyčou, Výdrž v zhybe nadhmatom, Skok do diaľky z miesta, Kotúľanie troch lôpt, Člnkový beh 4x10 m, Viacstupňový vytrvalostný člnkový beh na 20 m a Vlajková naháňačka.

5.3.2 Základné identifikačné údaje Základnej umeleckej školy Heľpa

Názov školy: Základná umelecká škola Heľpa
Adresa školy: Školská 590/3, 976 68 Heľpa
IČO: 51098989
Hlavná činnosť (SK NACE): 85520 Umelecké vzdelávanie
Telefón: 0948 060 213
E-mail: lucia.rochovska@helpa.sk
www stránka: zushelpa.sk
Zriaďovateľ školy: Obec Heľpa
Dátum zriadenia: 1.9.2017

Vedúci zamestnanci školy

Riaditeľka: Mgr. Lucia Rochovská

Rada školy

Predseda: Mgr. art. Ihor Vlakh

Členovia:

- za pedagogických zamestnancov: Mgr.art. Natália Lema
- za rodičov: Martin Černák, Katarína Nosková, Mgr. Janka Kutliaková
- za zriaďovateľa: Jozef Fiľo, Rudolf Mešťan

Rada rodičov Občianskeho združenia Horehrončok

Predseda: Stanislava Skladaná

Podpredseda: Martin Černák

Členovia: Lucia Kukuľová, Stanislav Tkáčik, Monika Černáková, Iveta Martincová

Poradné orgány školy

Vedúca hudobného odboru: Mgr.art. Natália Lema

Vedúca výtvarného a literárno-dramatického odboru: Mgr. art. Zuzana Šajgalíková Tirindová

Umelecká rada

Predseda: Lesya Vlachová

Členovia: Mgr. art. Natália Lema, Mgr. art. Zuzana Šajgalíková Tirindová, Jana Babel'ová, Mgr. Lucia Rochovská

Údaje o zamestnancoch

V školskom roku 2020/2023 v škole pôsobilo 12 pedagógov, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady, z toho 7 na plnom úväzku (5 v hudobnom a 2 vo výtvarnom odbore). Celkovo najpočetnejšie zastúpenie v škole má hudobný odbor, kde dominujú učitelia hry na klávesových nástrojoch. Ďalej sú to husľová trieda a spev, akordeón. Z pedagógov na čiastočný úväzok sú 5 pedagógovia v hudobnom odbore. Učitelia majú možnosť odborného rastu.

Pedagógovia podľa dosiahnutého vzdelania	-	s 1. atestáciou	s 2. atestáciou	celkom
Vyš. odbor. vzdelanie	2	1	-	3
VŠ 1. stupňa	2	-	-	2
VŠ 2. stupňa	4	.	1	5
Nepedagogickí	1			1
Spolu zamestnanc:	9	1	1	11

Údaje o žiakoch

Najpočetnejšiu skupinu tvoria žiaci základných škôl, t. j. žiaci mladšieho a stredného školského veku, v prípravných ročníkoch a na prvom a druhom stupni štúdia. Prevládajú žiaci s trvalým pobytom v obci Heľpa. Najväčším odborom čo do počtu žiakov je odbor hudobný, za ním nasleduje odbor výtvarný.

Šk. rok 2021/2023	Hudobný odbor	Výtvarný odbor	SPOLU
Počet žiakov k 15.9.2023	131	72	203

Údaje o počte absolventov

Šk. rok 2022/2023	Hudobný odbor 4.1.1.	Hudobný odbor 4.2.1.	Hudobný odbor 4.II.	Výtvarný odbor 4.1.1.	Výtvarný odbor 5.2.1.	Výtvarný odbor 4.II.	SPOLU
Počet žiakov	18	3	3	7	10	2	43
Počet ž., ktorí pokračujú na II. stupni	18	2	-	7	2	-	29

Organizácia školy

ZUŠ organizuje vyučovanie v prípravnom štúdiu, v základnom štúdiu I. a II. stupňa, v štúdiu pre dospelých, v skrátenom a rozšírenom štúdiu.

Prípravné štúdium má najviac dva ročníky. Je určené pre deti predškolského veku alebo žiakov od 6 rokov.

Základné štúdium sa člení na dva stupne. Prvý stupeň má najviac 9 ročníkov, druhý stupeň má najviac 4 ročníky. Prvý stupeň sa člení na prvú a druhú časť. Prvá časť má najviac 4 ročníky, druhá časť má najviac 5 ročníkov.

Pre žiakov druhého stupňa, ktorí nenavštevovali prvý stupeň, je možné zriadiť jednoročné prípravné štúdium.

Rozšírené štúdium je určené žiakom, ktorí v základnom štúdiu preukážu mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky. Návrh na zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia predkladá triedny učiteľ riaditeľovi školy do 31. marca. Ten má právomoc zaradiť žiaka do rozšíreného štúdia v nasledujúcom školskom roku.

Skrátené štúdium je určené pre žiakov, pripravujúcich sa na stredné alebo vysoké školy s umeleckým alebo umelecko-pedagogickým zameraním.

Štúdium pre dospelých je určené uchádzačom, ktorí si chcú doplniť alebo rozšíriť svoje umelecké vzdelanie, má štyri ročníky.

Na základe žiadosti žiaka alebo jeho zákonného zástupcu môže riaditeľ školy povoliť prerušenie štúdia.

Prijímanie žiakov na štúdium prebieha spravidla v mesiaci jún. Prijímacia komisia na základe overenia schopností žiaka odporučí žiaka na prijatie na štúdium v ZUŠ, o ktorom rozhoduje riaditeľka školy.

Profil školy

Základná umelecká škola v Helpe poskytuje svojim žiakom umelecké vzdelanie už druhé desaťročie. V súčasnosti je plne organizovanou, verejnou, záujmovou, výchovno-vzdelávacou inštitúciou, poskytujúcou polyestetický charakter vyučovania. Žiakom poskytuje vyučovanie v prípravných ročníkoch, v prvom a druhom stupni základného štúdia, ďalej ponúka formu rozšíreného vyučovania pre žiakov s mimoriadnymi schopnosťami a predpokladmi pre nadväzujúce umelecké vzdelávanie, skrátené vyučovanie pre študentov pripravujúcich sa na prijímacie skúšky na odborné školy a štúdium pre dospelých.

V hudobnom odbore sa vyučuje hra na klavíri, keyboarde, husliach, gitare, akordeóne, ďalej predmet spev, hlasová výchova a zborový spev.

Výtvarný odbor ponúka vyučovanie v základných disciplínach, ako sú kresba, maľba, grafické techniky, modelovanie a tvarovanie.

Plody vzdelávacej práce sa odzrkadľujú aj v tom, že žiaci profesionálne posilňujú chrámovú cirkevnú hudbu, ľudové hudby, umelecké telesá a spevácke skupiny, jedným slovom pomáhajú zvyšovať úroveň kultúrneho života obce a horehronského regiónu.

Mnohým absolventom ZUŠ v Helpe umenie učarovalo a rozhodli sa mu profesionálne venovať. Vzdelávajú sa na stredných a vysokých umelecky zameraných školách. Niektorí z nich boli alebo stále sú začlenení do pedagogického kolektívu základnej umeleckej školy a spolu s ostatnými úspešnými hudobníkmi, hel'pianskymi rodákmi, tvoria bohatú umeleckú rodinu, na ktorú sme právom hrdí.

Základným zameraním školy zostáva práca žiakov a pedagógov na umeleckom tvare z hľadiska zachovania a rozvíjania európskeho a svetového kultúrneho dedičstva, poskytovania orientácie v jeho bohatstve a rozmanitosti a prostredníctvom uceleného umeleckého vzdelania rozvinúť schopnosti, uplatniť získané poznatky a zručnosti v osobnom a kultúrno-spoločenskom živote.

Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Základná umelecká škola spolupracuje s Občianskym združením Horehrončok, s materskou a základnou školou. Prebieha formou výchovných koncertov, hudobných a divadelných vystúpení, ktoré sa stali každoročnou tradíciou.

Materiálno-technické zabezpečenie

Materiálno-technické zabezpečenie je determinované rozpočtom školy, ktorá je v rámci originálnych kompetencií financovaná z podielových daní obce. Výšku príspevku

zákonného zástupcu žiaka na čiastočnú úhradu nákladov spojených so štúdiom určuje zriaďovateľ vo VZN obce v závislosti od aktuálnej výšky sumy životného minima. Nezanedbateľným je aj príspevok rodičov do Občianskeho združenia Horehrončok pri ZUŠ, vďaka ktorému sme tento školský rok mohli zakúpiť nové piano a pre žiakov zorganizovať sústreďenia a workshopy.

Škola ako životný priestor

Priestory školy esteticky dotvárajú práce žiakov výtvarného odboru, ktoré sú umiestnené v priestoroch školy. Povinnosťou triednych učiteľov je dbať o esteticky vkusne upravené triedy a dodržiavanie základov hygieny seba aj svojich žiakov.

Povinnosťou školy ako inštitúcie celospoločenského významu je zabezpečiť bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch určených na vyučovanie. Každoročne sú žiaci školy na prvej vyučovacej hodine svojimi triednymi učiteľmi oboznámení s vnútorným poriadkom školy. Škola zabezpečuje pravidelné školenia zamestnancov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci na základe zmluvy o službách BOZP a PO.

Školský vzdelávací program charakterizuje školu ako miesto aktívneho a radostného poznávania umenia v príjemnom, estetickom a bezpečnom prostredí, v atmosfére, ktorá rešpektuje individualitu každého žiaka a rozvíja vzťah učiteľ – žiak - rodič, založený na vzájomnom rešpekte, dôvere a otvorenej komunikácii. Vhodnou motiváciou vychovávame všestranne rozvinutých jedincov s kladným celoživotným vzťahom k umeniu, ktorí sú schopní sa samostatne aktívne umelecky prejavovať.

Prehľad výsledkov súťaží

Koncerty, výstavy a vystúpenia žiakov a učiteľov

Január

Klasifikačná porada 20.01.2023

Kontrahovacie skúšky žiakov VO a HO

20.1.2023 Polročný celoškolský koncert žiakov a výstava výtvarných prác so zimnou tematikou

Február

HO – Súťaž Bardejov – Modrý svet očami umenia: klavír sólo Nikola Bošeľová, Kristína Pribylinová, Lucia Škvarková, 4 – ručná hra: Karolína Kamzíková, Martina Rolíková zlaté pásmo (trieda Jany Babeľovej, DiS.art.), husle: Lucia Gandžalová, Sofia Grigelová – strieborné pásmo (trieda Mgr. Lucie Rochovskej)

Marec

HO – 8.3.2023 MDŽ - vystúpenie v DS v Heľpe a pozdravy z VO

VO – Mladá veľkonočná pisanka – výstava a súťaž zdobených kraslíc v Horehronskom múzeu v Brezne – zlato, striebro, mediálna cena (Liliana Tóthová – striebro, Karolína Kamzíková – mediálna cena, Kristína Rašiová – zlato)

Apríl

¾ ročná hodnotiaci rada

Talent Revúca – súťaž vo vlastnej tvorbe – žiaci Jany Babelovej DiS.art. získali striebro – Jakub Kán, bronz – Veronika Danieličová

Pink Song – súťaž v speve Zvolen – žiačky z triedy Bc. Anety Kostovčákovej, DiS.art. sa umiestnili: Michaela Sidorová – zlaté pásmo, Tereza Oravkinová – strieborné pásmo

Máj

Aktualizačné vzdelávanie PZ

Oslavy dňa matiek – hudobnými vystúpeniami sme sa zapojili do nasledovných podujatí:

10.5. – Pohorelá – denné centrum seniorov

13.5. - KD Bacúch

14.5. – farská záhrada Heľpa

18.5. – školenie PZ

20.5. – sústredenie LH

28.5. – DFF Kolovrátok

V máji tiež prebehli záverečné skúšky žiakov prvého a druhého stupňa hudobného a výtvarného odboru. 19.5.2023 sa realizoval koncert a výstava výtvarných prác absolventov a odovzdanie záverečných vysvedčení žiakom končiacich ročníkov 1. a 2. stupňa HO a VO.

30.5. – súťaž v speve Gioia hľadá talent 2023 - žiačky z triedy Bc. Anety Kostovčákovej, DiS.art. Michaela Sidorová získala zlaté pásmo a bola absolútnou víťazkou, a Alžbeta Bodnáríková získala strieborné pásmo.

Jún

4.6. – hudobný program ku dňu matiek Pohorelá – akordeonisti Lesye Vlakh – duo, trio

11.6. výročný koncert a výstava výtvarných prác pri príležitosti 20. výročia založenia ZUŠ v Heľpe vo farskej záhrade.

- Záverečné skúšky žiakov 4. ročníka 1. časti 1. stupňa – primárne umelecké vzdelanie.

Postupové skúšky žiakov prípravného štúdia HO aj na elokovanom pracovisku v Bacúchu.

Prijímacie skúšky do HO a VO.

25.6. – účinkovanie žiakov husľového oddelenia na Horehronských dňoch spevu a tanca VO

2.6. – vyhodnotenie výtvarnej súťaže Hore Hronom, dolu Hronom – 2x zlatá medaila – Viktória Tomčíková, Magdaléna Hríbiková

5.6. – vyhodnotenie súťaže VO – O Bomburovu šablú – téma VODA 1x zlato (Viktória Tomčíková), 1x bronz (Karolína Kamzíková)

Postupové skúšky žiakov prípravného štúdia VO EP Bacúch

September

VO – Vyhodnotenie súťaže Moja dedina ako ju vidím ja 2023 1.kat.- 1.,2. miesto, 2.kat. -2. miesto, 3.kat. -2.miesto.

HO – výber študijného materiálu a príprava hudobných čísel na plánované podujatia

Október

VO –

HO – 17.10. „Hudobné popoludnie pre seniorov z DS v Heľpe“ pri príležitosti mesiaca úcty k starším (samostatná dokumentácia)

25.10. „Hudobné popoludnie pre seniorov DCS Pohorelá“ v spolupráci so ZŠ s MŠ Pohorelá

November

VO – príprava fotosteny pre podujatie „Deň materských škôl“, príprava prác na vianočné súťaže – Anjel Vianoc, Vianočná pohľadnica

HO – triedne koncerty a besiedky

3.11. Deň materských škôl – Závadka nad Hronom

3.11. hudobný program pri príležitosti dňa MŠ pre deti z MŠ v Heľpe

10.11. Krst knihy Evy Hančákovej – hudobné vystúpenie žiačky N. Lemy a PZ J. Harvana

23.11. ¼ ročná hodnotiaci rada

December

HO

Mikulášsky koncert – ZŠ Heľpa osobitne 1. a 2. stupeň

Vianočný koncert kostol Telgárt

Mikulášsky koncert – Kostol Pohorelá

Vianočný celoškolský koncert KS ZUŠ Heľpa

VO – pozdravy, plagáty, pozvánky na podujatia

6 PLNENIE FUNKCIÍ OBCE

Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov. Na plnenie svojich úloh používa aj návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Na plnenie rozvojových programov obce a na plnenie iných úloh, na ktorých má štát záujem, boli obci poskytnuté štátne dotácie. Svoje úlohy obec financuje aj z prostriedkov združených s inými obcami, zo samosprávneho kraja a od iných právnických a fyzických osôb.

Majetkom obce sú veci vo vlastníctve obce a majetkové práva obce. Majetok obce slúži na plnenie úloh obce, zveľaďuje a zhodnocuje sa, a obec sa ho snaží vo svojej celkovej hodnote zásadne nezmenšený zachovať. Darovanie nehnuteľného majetku obce je neprípustné. Majetok obce sa používa na verejné účely, na podnikateľskú činnosť a na výkon samosprávy obce. Zásady hospodárenia s majetkom obce určuje obecné zastupiteľstvo. Obec môže zveriť svoj majetok do správy rozpočtovej organizácii, ktorú zriadila podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Obec môže vložiť svoj majetok ako vklad do obchodnej spoločnosti alebo môže zo svojho majetku založiť právnickú osobu. Obec môže upustiť od vymáhania majetkových práv, ak dôvody pre trvalé alebo dočasné upustenie určí v zásadách hospodárenia s majetkom obce.

Podiely na daniach v správe štátu upravuje zákon č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy sa zabezpečujú prostredníctvom správcu kapitoly štátneho rozpočtu, do ktorého vecnej pôsobnosti patrí výkon štátnej správy, ktorý sa preniesol na obec. Poskytujú sa na základe zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl a školských zariadení. Do prijatia prostriedkov štátneho rozpočtu obcou na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy môže obec použiť na ich úhradu vlastné príjmy. Po prijatí prostriedkov ŠR obec zúčtuje prostriedky v prospech svojho rozpočtu.

Ďalšie dotácie v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok sa zabezpečujú prostredníctvom Ministerstva financií SR alebo správcu rozpočtovej kapitoly ŠR, do ktorého vecnej pôsobnosti patrí činnosť, ktorá sa má financovať.

6.1 Samosprávne funkcie obce

Bezpečnosť

- zabezpečovanie verejného poriadku v obci,
- zriaďovanie a rušenie výkonných, kontrolných a poradných orgánov, najmä obecnej rady, komisií a určovanie náplne ich práce, zriaďovanie a rušenie ďalších svojich orgánov a útvarov, ak tak ustanovuje osobitný zákon.

Bývanie

- obstarávanie a schvaľovanie programov rozvoja bývania a spolupôsobenie pri vytváraní podmienok na bývanie v obci,
- správa bytového fondu.

Cintoríny

- údržba obecného cintorína.,
- prevádzkovanie Domu smútku.

Dane a poplatky

- rozhodovanie o veciach miestnych daní a poplatkov a výkon ich správy,
- rozhodovanie o zavedení a rušení miestnej dane alebo miestneho poplatku,
- určovanie náležitostí miestnej dane alebo miestneho poplatku a verejnej dávky.

Doprava

- miestna verejná doprava,
- umiestňovanie zastávok autobusovej dopravy.

Kontrola

- vytváranie účinného systému kontroly,
- zriaďovanie funkcie hlavného kontrolóra a určovanie rozsahu pracovného úväzku,
- výkon kontrolnej činnosti obce,
- predkladanie plánu kontrolnej činnosti,
- vypracúvanie odborných stanovísk k návrhu rozpočtu a k návrhu záverečného účtu,
- predkladanie správy o kontrolnej činnosti,
- spolupráca so štátnymi orgánmi vo veciach kontroly,
- vykonávanie kontroly na požiadanie zastupiteľstva,
- účasť na previerkach, kontrolách, vybavovaní sťažností a oznámení, ktoré uskutočňujú orgány obce.

Kronika

- vedenie kroniky.

Kultúra a kultúrne pamiatky

- údržba kultúrnych zariadení, pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce,
- utváranie a ochrana podmienok pre kultúru,
- ochrana kultúrnych pamiatok.

Majetok a hospodárenie

- rozhodovanie o všetkých úkonoch súvisiacich so správou obce a jej majetku; výkon hospodárenia s hnutelným a nehnuteľným majetkom a s majetkom vo vlastníctve štátu,
- zveľaďovanie a zhodnocovanie vlastného majetku,
- určovanie zásad hospodárenia a nakladania s majetkom,
- zostavovanie a schvaľovanie rozpočtu a záverečného účtu obce a jeho zmeny, kontrola jeho čerpania a schvaľovanie záverečného účtu,
- rozhodovanie o prijatí pôžičky, o prevzatí dlhu a o prijatí ručiteľského záväzku,
- vedenie účtovníctva,
- vykonávanie vlastnej investičnej činnosti a podnikateľskej činnosti v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce,
- zakladanie, zriaďovanie, rušenie a kontrola rozpočtových, príspevkových organizácií a iných právnických osôb a zariadení,
- starostlivosť o všestranný rozvoj územia a o potreby obyvateľov.

Matrika

- matričná činnosť

Miestne komunikácie

- zabezpečovanie výstavby, údržby a správy miestnych komunikácií

Odpady

- odpadové hospodárstvo

Ochrana spotrebiteľa

- plnenie úloh ochrany spotrebiteľa,
- vytváranie podmienok pre zásobovanie obce, určovanie pravidiel času predaja v obchode, času prevádzky služieb,
- spravovanie trhovísk a dozor na trhoviskách.

Osvedčovanie listín

- osvedčovanie listín a podpisov na listinách.

Podnikanie

- vydávanie stanovísk alebo vyjadrení k podnikateľskej a inej činnosti právnických a fyzických osôb a umiestneniu prevádzky na území obce,
- usmerňovanie ekonomickej činnosti v obci.

Sociálna pomoc

- plnenie úloh na úseku sociálnej pomoci,
- zabezpečovanie opatrovateľskej služby.

Spolupráca

- spolupráca s politickými stranami a hnutiami, občianskymi združeniami a inými právnickými a fyzickými osobami,
- zriaďovanie združení obcí a spolupráca s inými obcami,
- spolupráca s územnými a správnyimi celkami alebo s úradmi iných štátov, ktoré vykonávajú miestne funkcie,
- schvaľovanie dohôd o medzinárodnej spolupráci a členstva obce v medzinárodnom združení.

Sťažnosti

- vybavovanie sťažností.

Súpisné a orientačné čísla

- určovanie súpisných a orientačných čísel stavieb,
- vedenie evidencie súpisných čísel a evidencie orientačných čísel.

Šport

- údržba športových zariadení,
- utváranie a ochrana podmienok pre telesnú kultúru a šport.

Ulice a verejné priestranstvá

- určovanie a menenie názvov ulíc a iných verejných priestranstiev,
- starostlivosť o verejné priestranstvá.

Územné plánovanie a stavebný poriadok

- obstarávanie a schvaľovanie územnoplánovacej dokumentácie sídelných útvarov a zón, koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce,
- schvaľovanie územného plánu obce alebo jej časti a koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce,
- územné plánovanie a stavebný poriadok.,

Verejnoprospešné služby

- zabezpečovanie verejnoprospešných služieb.

Vodné hospodárstvo

- vodné hospodárstvo.

Voľby a hlasovanie v obci

- vyhlasovanie hlasovania obyvateľov obce.
- organizácia hlasovania obyvateľov obce,

Všeobecné záväzné nariadenia

- vydávanie všeobecných záväzných nariadení.

Vzdelávanie

- prevádzka služieb školy,
- utváranie a ochrana podmienok na vzdelávanie,
- základná a materská škola,
- štátna správa v školstve a školskej samospráve,
- školské zariadenia,

Zdravie

- utváranie a ochrana zdravých podmienok a zdravého spôsobu života a práce obyvateľov,
- ochrana životného prostredia,
- vytváranie podmienok na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport,
- zdravotná starostlivosť.

Životné prostredie

- údržba verejných priestranstiev,
- správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia,
- ochrana životného prostredia,
- ochrana prírodných hodnôt,
- ochrana prírody.

6.2 Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- Základná škola,
- Materská škola,

Na mimoškolské aktivity a záujmovú činnosť sú zriadené:

- Základná umelecká škola,
- Školský klub detí.

6.2.1 Základná škola v Helpe

Riaditeľka školy: Mgr. Alena Milanová
Adresa: Školská 604/17, 976 68 Helpa
Kontakt: 048/6186 205, 6186 034
www.helpa, zs.edupage.org,

e-mail: skola@zshel'pa.edu.sk
Počet tried: 11
Počet žiakov: 185

Obec zabezpečila priestory pre výchovno-vzdelávací proces. Vytvorila podmienky pre prácu asistenta učiteľa, deti zo sociálne znevýhodneného prostredia. Podporuje záujmovú činnosť školy prostredníctvom vzdelávacích poukazov a rozvojové projekty školy. Škola sa zapojila do národného projektu „Zvýšenie kvality vzdelávania“, zameraného na zvýšenie čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti žiakov a do národného projektu NIVAM „Podpora pomáhajúcich profesií POP3“ zameraného na podporu pedagogického asistenta a školský podporný tím.

Súčasťou ZŠ je školské zariadenie **Školský klub detí**.

Počet oddelení: 2
Počet detí: 52

Bližšia charakteristika školy – rozpočtovej organizácie obce, je uvedená v bode 5.3.1.

6.2.2 Materská škola v Hel'pe

Riaditeľka školy: Anna Turčinová
Adresa: Hronská 104/15, 976 68 Hel'pa
Kontakt: tel.: 048/6186 226

Poslaním materskej školy je poskytnúť deťom predprimárne vzdelávanie premyslenou organizáciou plánovaných činností, zabezpečiť všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa v súlade s jeho individuálnymi potrebami.

Materská škola Hel'pa poskytuje celodennú a poldennú starostlivosť deťom vo veku od 2,5 roka do 6 rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. Materskú školu navštevovalo 1 dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a 1 dieťa s hyperaktivitou a poruchou pozornosti (ADHD).

Kapacita zariadenia:

Počet tried: 3
Počet žiakov: 56

Organizácia prevádzky zariadenia:

V pracovných dňoch od 6 : 30 do 16 : 00 hod. celodenná starostlivosť
od 6 : 30 do 12 : 00 hod. poldenná starostlivosť

Personálne obsadenie:

- pedagogickí zamestnanci v počte 5
- nepedagogickí zamestnanci v počte 2

Všetci pedagogickí zamestnanci spĺňajú odbornú a pedagogickú spôsobilosť.

Rada školy:

V septembri 2023 sa uskutočnila voľba členov Rady školy na štvorročné funkčné obdobie. Rada školy pri MŠ Heľpa má 5 členov.

Mgr. Alena Bošeľová	predseda RŠ
Darina Zibriková	člen RŠ - nepedagogický zamestnanec
Zuzana Vasilová	člen RŠ - zástupca rodičov
Magdaléna Ninisová	člen RŠ - zástupca rodičov
Jozef Kukuľa	člen - zástupca zriaďovateľa Obce Heľpa

Pedagogická rada:

Tvoria ju všetci pedagogickí zamestnanci materskej školy v počte 5. Pedagogická rada ako poradný orgán riaditeľa materskej školy zasadala podľa harmonogramu zasadnutí.

Metodické združenie

Vedúca MZ : Mgr. Miroslava Tkáčiková

Členmi MZ boli všetky pedagogické zamestnankyne.

MZ ako poradný orgán riaditeľky MŠ prispieva k rozvoju osobnosti učiteľov štúdiom, stretávaním sa, a výmenou vzájomných skúsenosti. Plán MZ sa dopĺňal v priebehu roka aktuálnymi témami, poznatkami, ktoré PZ nadobudnú na rôznych vzdelávacích aktivitách. Zasadnutie sa uskutočnilo 4x ročne. Vzhľadom na realizáciu aktualizácie vzdelávania sa MZ dopĺňalo mimoriadnymi met. stretnutiami. Z každého MZ je spracovaná zápisnica.

Organizácia tried:

I.trieda: 2,5 - 3 ročné deti v počte 22 - učiteľky: Mgr. Miroslava Tkáčiková

Mgr. Mária Bošeľová

II.trieda: 3 - 4 ročné deti v počte 10 - učiteľky: Anna Turčinová

III.trieda: 5 - 6 ročné deti v počte 24 - učiteľky: Mgr. Alena Bošeľová

Nikola Batisová

Organizácia v I. a v III. triede je prispôbená tak, aby sa učiteľky v pravidelných týždenných intervaloch striedali v oboch triedach. Organizácia tried zohľadňuje fyziologické osobitosti detí v materskej škole. Je organizovaná tak, aby predchádzala zdravotným rizikám a najmä zohľadňuje vekové osobitosti jednotlivých vekových skupín, primeranosťou záťaže so zreteľom na vekové osobitosti detí, uplatňovaním rôznych metód a foriem práce sa rozvíja duševné zdravie detí a podporujú ich individuálne schopnosti.

Vydaných žiadostí	Prijatých žiadostí	Vydané rozhodnutie o prijatí detí	Vydané rozhodnutie o neprijatí	Počet detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie	Celkový počet detí na školský rok 2023/2024
16	16	16	0	23	56

Aktivity v spolupráci s verejnosťou

Naša MŠ je aktívna pri organizovaní rôznych pedagogických, športových, spoločenských, kultúrnych podujatiach, nie len v rámci materskej školy, ale aj v rámci obce i okresu. Vo výchovno – vzdelávacom procese využívame množstvo aktivít a hier na rozvoj gramotnosti dieťaťa. Každoročne sa zúčastňujeme s deťmi aj podujatí a okresných súťaží. Všetky aktivity a podujatia podporujú všestranný rozvoj našich detí, ktoré potom môžu ďalej rozvíjať a zdokonaľovať v ZŠ a v ZUŠ.

Január 2023

- Zimná olympiáda

Február 2023

- Karneval – fašiangové popoludnie s rodičmi v hoteli Heľpa (regionálna výchova)

Marec 2023

- Vynášanie Moreny (regionálna výchova)
- Návšteva knižnice v obci
- Dopoludnie s ujom Paľom (predstavenie Brondových rozprávok a rozprávkaru uja Brundu, tradičného mužského kroja, hudobných nástrojov, ľudových piesni).

Apríl 2023

- Zápis do 1. ročníka (spolupráca MŠ a ZŠ).
- Aktivity ku Dňu zeme, Dňu vody
- Pokračovanie projektu „Spoznaj svoj región“ (Jazda americkým autobusom na Telgárt, v spolupráci s RTVS).

Máj 2023

- Zápis do materskej školy
- Deň matiek – vystúpenie detí pri príležitosti sviatku mamičiek a starých mám
- Výlet detí do Bystrianskej jaskyne, Vydrovskej doliny,
- Kolovrátok – vystúpenie detí na Detskom folklórnom festivale Kolovrátok 2023

Jún 2023

- Deň detí – prehliadka a aktivity záchranných zložiek na ihrisku v Heľpe
- Rozlúčka predškolákov – spoločné popoludnie s predškolákmi a rodičmi v exteriéry materskej školy

September 2023

- Heľpiansky kros – Beh na štadióne v spolupráci s rodičmi, športovcami
Šarkaniada

Október 2023

- Hudobný výchovno – vzdelávací koncert – Ľudské telo
- Úcta k starším – vystúpenie detí s kultúrnym programom
Návšteva starkých v stacionári

November 2023

- Deň materských škôl EDU – PLAY – Interaktívne vzdelávanie
- Koncert ZUŠ v Heľpe v materskej škole

December 2023

- Mikuláš v obci
- Spoločný výlet s rodičmi a deťmi – Výstava Betlehemov v Turzovom dome
- Divadelné predstavenie „Vianočná rozprávka“

- Štedrý deň v materskej škole
- Jasličková pobožnosť v kostole.

Informácie o priestorových a materiálno – technických podmienkach školy

Prízemie tvorí vstupná chodba, jedna trieda s príslušnými priestormi, priestory pre hygienu detí a zamestnancov, spálňa, miestnosť s príslušenstvom pre prevádzkových zamestnancov. Na poschodí sú umiestnené dve triedy s príslušnými priestormi, hygienické, sociálne zariadenie, spálňa, účelové priestory pre personál. Poschodie s prízemím spája vnútorné schodište.

Prípravu stravy pre detí v materskej škole zabezpečuje Školská jedáleň Heľpa. Prevoz stravy zabezpečuje OÚ Heľpa osobným autom v termónadobách.

Materiálno – technické vybavenie školy je celkovo na dobrej úrovni. Súčasťou vybavenia MŠ je aj detská a odborná literatúra, hračky, učebné pomôcky, hudobné nástroje, klavír, telovýchovné náčinie a náradie, didaktická, výpočtová technika. Dostatočné vybavenie spotrebným materiálom na výtvarné, grafomotorické, pracovné a hrové činnosti podporujú tvorivosť, fantáziu a všestranný rozvoj dieťaťa. K štandardnému vybaveniu patri nábytok pre deti (stoly, stoličky, skrinky, ležadlá). Podľa finančných prostriedkov sa postupne obnovuje didaktická technika a dopĺňajú sa vzdelávacie pomôcky.

Exteriér je upravený a dobre vybavený detským záhradným náradím a jeho súčasťou je multifunkčné ihrisko. Školský dvor slúži na realizáciu rôznych organizačných foriem aktivít (pobyt vonku, pohybové a relaxačné cvičenia, vzdelávacie aktivity).

V dobrej spolupráci s Obecným úradom v Heľpe priebežne modernizujeme priestory budovy i exteriéru podľa finančných možností a opravy podľa vzniknutej situácie – pravidelné kosenie, oprava WC, batérií, výmena svietidiel v interiéri, oprava obrubníka okolo pieskoviska, oprava pletiva, oprava dreveného plotu vo vstupnom priestore materskej školy. Obec vypracovala projekt na rozšírenie kapacity materskej školy a v apríli 2023 začali búracie a stavebné práce a rekonštrukcia materskej školy.

Informácie o oblastiach, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých sú nedostatky a treba úroveň výchovy a vzdelávania zlepšiť:

VVČ bola realizovaná podľa vypracovaného ŠkVP - „Heľpianské deti s Brondíkom spoznávajú svet. Tematické okruhy sa navzájom prelínali, pričom rozvíjali všetky vzdelávacie oblasti. Výkonové štandardy boli špecifikované podľa vekových a individuálnych osobitostí detí. Adaptácia prebiehala u každého dieťaťa individuálne. Dôležitá bola spolupráca s rodinou. U detí najmladšej vekovej skupiny bola najdôležitejšia metóda hra a pozorovanie činností. Vo vzdelávacích aktivitách sa rešpektovali prirodzené rozdiely medzi deťmi v kognitívnej, sociálno - emocionálnej, psychomotorickej oblasti.

Jazyk a komunikácia:

Hlavným cieľom tejto oblasti bolo rozvinutie komunikačných kompetencií dieťaťa vo všetkých jazykových rovinách s využitím špecifického rozvojového potenciálu písanej reči.

Deti nadväzovali rečový kontakt s inými osobami i deťmi, zapájali sa do rozhovorov a viedli sme ich k tomu aby zotrvali v téme komunikácie. Dbali sme, aby deti správne vyslovovali

hlásky, hláskové skupiny, dodržiavali základné pravidla dialógu. Obsahy a zážitky z čítania vyjadrili vo výtvarných činnostiach a pri dramatizácii. S niektorými rodičmi sme konzultovali návštevu logopedickej poradne, pretože reč detí je nezrozumiteľná, vyskytujú sa chyby reči, zlé vyslovovanie hlások a hláskových skupín.

Aktivity na zlepšenie:

- Analyzovať úroveň reči detí na začiatku a na konci školského roka.
- Rozvíjať naďalej komunikačné zručnosti detí a stimulovať predčitateľskú gramotnosť.
- V spolupráci s odborníkmi odstrániť nedostatky reči tak, aby deti úspešne a bez závažných problémov zvládli vstup do základnej školy.
- Denne vyčleniť priestor na spoločné čítanie (počúvanie textu s porozumením, organizovať voľné „čítanie“- prezeranie kníh, vyhľadávanie informácií v encyklopediach).

Matematika a práca s informáciami:

Pri plnení výkonových štandardov sme nadväzovali na vedomosti a poznatky detí z prvého polroka školského roka. Deti manipulovali s predmetmi, kreslili, zaradili sa rôzne vzdelávacie aktivity, využívali sme konštruktívne hry, hry na orientáciu v priestore. Deti dokázali usporiadať predmety podľa veľkosti, dĺžky, šírky, výšky a pokračovať v postupnosti. Deti sa zábavnou formou zoznámili so základnými číslami, rozvíjali si svoje logické myslenie, trénovali si pozornosť. Aktivity boli pripravené tak, aby z nich mali deti radosť. U 5 - 6 ročných detí, testy školskej zrelosti poukázali na to, že niektoré deti majú problém pri chápaní obsahu reči.

Šesť detí absolvovalo celoslovenskú logickú olympiádu, v ktorej preukázali svoje logické myslenie a matematické schopnosti.

Aktivity:

- Využívať výtvarné digitálne a manipulatívne činnosti na spoznávanie písmen a čísel.
- Pracovné listy (starsie deti) na precvičovanie geometrických tvarov, farieb, veľkosti, čísel.
- Vzdelávacie aktivity na rozvíjanie priestorovej predstavivosti

Človek a príroda:

Cieľom vzdelávacej oblasti je počiatočný rozvoj prírodovednej gramotnosti. Na vychádzkach a pobyte vonku deti pozorovali zmeny v prírode, experimentovali, viedli rozhovory, diskutovali o prírode a poukázali na ochranu prírody, starostlivosť o vtáctvo, zvieratá . Pracovali sme s encyklopédiami, využívali sme bádateľské aktivity, manipulovali sme s prírodninami

Aktivity:

- Organizovať viac podujatí s ochráncami prírody
- Venovať väčšiu pozornosť príprave aktivítam pri príležitosti: Deň Zeme, Deň vody, Apríl mesiac lesov,
- Naďalej pokračovať v projekte: Spoznaj svoj región, Malí záhradkári, Projekt prvej pomoci.
- Viac zaraďovať aktivity z environmentálnej výchovy (ekohry, tvorenie s prírodnin, recyklovaných materiálov, pozorovania, prírodovedecké pokusy, spoznávanie živočíchov a rastlín)

- Využívať záhradu, okolie, chotár Heľpy na každodenné posilňovanie emocionálneho puta s prírodou - prenos aktivít z vnútra von.

Človek a spoločnosť:

Hlavným cieľom tejto oblasti je viesť dieťa k základnej orientácii v blízkom spoločenskom prostredí, v jeho časových, priestorových, sociálnych, medziľudských vzťahoch. Deti si hravou formou, zážitkovým učením osvojili dopravnú výchovu, rozširovali si poznatky a spoznávali okolie aj prostredníctvom projektu: „Spoznaj svoj región“. Poznajú miestne zvyky a tradície, rozlišovali ľudské vlastnosti a emócie, viedli sme deti aby sa navzájom rešpektovali a pomáhali si.

Aktivity:

- Viac zaraďovať aktivity na dopravnú výchovu,
- Pokračovať v projekte: „Spoznaj svoj región „ - využívať prírodné lokality v okolí na objavovanie sveta i zážitkové učenie (v súlade so ŠkVP).
- Vyvíjať aktivity zamerané na zlepšenie špecifických zručností, ako sú schopnosť pre tímovú prácu, riešenie problémov, zvládanie konfliktov, uplatnenie iniciatívy, tvorivosť.
- Zapojiť sa do nových projektov.

Človek a svet práce:

Hlavným cieľom je utváranie a rozvíjanie základných zručností dieťaťa, zvládnuť úkony bežného dňa a zručnosti pri používaní nástrojov potrebných v bežnom živote, pričom predprimárne vzdelávanie rozvíja tie, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité . Pri plnení cieľa deti mali dostatok materiálneho zabezpečenia a dostatočný priestor. Konštruovali, skladali podľa návodu, manipulovali s náčiním, dotvárali, zhotovovali výrobky. Deti manipulovali s drobným materiálom, skúmali vlastnosti drobných predmetov, kreslili, vystrihovali, lepili. Boli aktívne a rady sa zapájali do všetkých činností.

Aktivity:

- Vytvárať pre všetky deti primerané podmienky pre učenie sa a rozvoj vo vzťahu k ich potrebám a schopnostiam
- Zo strany učiteľov venovať pozornosť individuálnym osobitostiam detí v triede (ich možnosti, bariéry rozvoja, talenty, záľuby).
- Neupriamovať sa iba na vylepšenie nedostatkov, ale spoločne navrhnuť spôsoby ako čo najviac rozvinúť silné stránky .

Umenie a kultúra:

Hudobná výchova, výtvarná výchova

Cieľom je rozvíjať elementárne hudobné schopností, zručnosti a návyky detí. Prebúdzajú trvalý a pozitívny vzťah k hudbe, umeniu, k národným a kultúrnym hodnotám a človeku. Deti rady dramatizujú rozprávky.

Výtvarná činnosť dieťaťa bola pestrá, s deťmi sme využívali rôzne výtvarné techniky, lepili, strihali, dotvárali, opisovali kresbu, hrali sa s farbami, maľovali, modelovali. Vo výtvarnom prejave sme deti, podporovali, povzbudzovali, chválili. Materská škola sa zapojila aj do výtvarných súťaží v rámci Slovenska.

Aktivity:

- Rozširovať Individuálne rozvojové možnosti a schopnosti prostredníctvom vhodných a efektívnych stratégií.
- Vytvárať pre všetky deti primerané podmienky pre učenie sa a rozvoj vo vzťahu k ich potrebám a schopnostiam
- Prispôbiť prostredie a materiálne pomôcky potrebám detí so zdravotným znevýhodnením a nadaním.
- Systematicky sledovať silné a slabé stránky detí, ich záujmy a zaznamenávať ich, iniciovať diskusiu medzi učiteľkami a rodičmi.

Zdravie a pohyb:

Cieľom tejto oblasti bolo zistiť poznatky, vedomosti, a skúsenosti súvisiace so zdravím a súčasne prostredníctvom vhodných telesných cvičení osvojovať nové pohybové zručnosti a zdokonaľovať pohybové schopnosti.

Aktivity:

- Zabezpečovať pohybové aktivity na multifunkčnom ihrisku na telovýchovnom náradí v interiéri a exteriéri.
- Zapojiť sa do projektu: „Dajme spolu gól“.
- Dôsledne využívať relaxačné cvičenia
- Účasť na športových súťažiach, súťažiach v prírode
- Zaraďovať turistické vychádzky
- Sledovať telesný a pohybový vývin detí.
- Viesť rodičov k návykom primeraného a vhodného obliekania detí
- Prevencia plochého chodidla.
- Prevencia deformácie chrbtice.
- V prípade záujmu zákonných zástupcov organizovať predplavecký výcvik.

6.2.3 Základná umelecká škola v Hel'pe

Riaditeľka školy: Erika Šandorová, akad.mal.

Adresa: Školská 590/3, 976 68 Hel'pa

Kontakt: tel.: 048/6700949

Odbory: - výtvarný
- hudobný (hra na klavír, akordeón, husle, gitaru).

ZUŠ navštevujú deti z celého mikroregiónu Horehron.

Počet tried: 11

Počet učiteľov: 11

Počet žiakov v individuálnej forme vyučovania: 131

Počet žiakov v skupinovej forme vyučovania: 72

Bližšia charakteristika školy – rozpočtovej organizácie obce, je uvedená v bode 5.3.2.

6.2.4 Školská jedáleň v Heľpe

Vedúca prevádzky: Martina Medved'ová
Adresa: Školská 590/3, 976 68 Heľpa
Kontakt: tel.: 0910 302 258
Počet stravníkov: 305
Počet vydaných jedál: 41805 ks
Počet zamestnancov: 5

V zariadení školského stravovania sa zabezpečuje zdravá výživa detí a žiakov v čase ich pobytu v školách alebo školských zariadeniach, stravovanie detí a žiakov zúčastňujúcich sa na výchovno-vzdelávacích aktivitách alebo športových aktivitách organizovaných v rámci súťaží, olympiád alebo prehliadok, celospoločenské programy podpory zdravia, stravovanie zamestnancov škôl alebo školských zariadení,

V školskej jedálni sa výroba jedál uskutočňuje podľa materiálno-spotrebných noriem pre školské stravovanie, receptúr pre diétne stravovanie a receptúr, ktoré charakterizujú príslušnú územnú oblasť, ďalej podľa odporúčaných výživových dávok podľa vekových kategórií stravníkov, zásad na zostavovanie jedálnych lístkov, hygienických požiadaviek a zásad správnej výrobnéj praxe, finančného príspevku od zákonného zástupcu dieťaťa alebo žiaka na nákup potravín na jedlo podľa zvoleného finančného pásma podľa § 140 a 141 zákona, hygienických požiadaviek na prácu s potravinami pri zabezpečovaní celospoločenských programov s účasťou detí alebo žiakov škôl alebo školských zariadení na príprave ovocia a zeleniny na ich konzumáciu pri zabezpečení pedagogického dozoru.

Organizáciu v školskej jedálni upravuje prevádzkový poriadok, ktorý upravuje prihlasovanie a odhlasovanie odberu jedál a nápojov, harmonogram výdaja jedál a nápojov, pedagogický dozor nad deťmi a žiakmi počas výdaja a konzumácie jedál a nápojov, nosenia stravy pre deti a žiakov, u ktorých podľa posúdenia ošetrojúceho lekára zdravotný stav vyžaduje osobitné stravovanie s uvedením spôsobu manipulácie a vydávania jedál, uskutočnenie celospoločenských programov podpory zdravia, zabezpečenie hygienického režimu a určenia sanitácie aj počas školských prázdnin, spôsob nakladania s odpadom.

6.2.5 Virtuálna univerzita tretieho veku

Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozní ekonomická fakulta, otvorila v akademickom roku 2021/2022 v Heľpe konzultačné stredisko so študijným programom „Svet okolo nás“ a semestrálne kurzy na vybrané témy pre 14 účastníkov. Táto forma záujmového vzdelávania je určená pre ľudí, ktorí majú záujem o aktívne dianie vo verejnom živote, sú ochotní a otvorení prijímať nové informácie, chcú poznávať a skúsiť niečo nové, čo ich vedomostne aj mentálne posunie ďalej, a ktorí si nájdu štúdiom naplnenie svojich záľub a hlavne nadobudnutie sociálnych kontaktov.

6.3 Zdravotníctvo

Obec prevádzkuje budovu zdravotného strediska pre neštátne zdravotnícke zariadenia, ktoré poskytujú zdravotnícke služby prevažne pre obyvateľov obce.

6.3.1 Zdravotnícke zariadenia v obci

1. Praktický lekár pre dospelých, MERCI, n.o., OZS Heľpa, Krížna 812/2
2. Neštátna ambulancia pre deti a dorast, MUDr. Slavomír Pôbiš, Krížna 812/2
3. Neštátno zdravotnícke zariadenie – Rehabilitácia, Fiľová, v.o.s., Krížna 812/2
4. Lekárňa KAMILKA, Mgr. Zlatica Rašiová, Krížna 812/2
5. Očná optika „Očko“, Farská 587/1
(poskytuje vyhotovenie kompletných okuliarov, predaj okuliarových pomôcok, čistiacich prostriedkov a opravy okuliarov, vykonávajú meranie zrakovej ostrosti).

Obec sa zapojila do projektu „Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov“ a vymenila palivovú základňu z kotlov na pevné palivo na kotol na drevoštiepku a vymenila aj úspornejšie radiátory.

Obec sa počas pandémie COVID-19 zapojila do projektu „Zachráňme spolu životy“ a zriadila mobilné odberné miesto na celoplošné skriningové testovanie obyvateľov na COVID-19 a do testovania firiem.

6.4 Sociálne zabezpečenie

6.4.1 Domáca opatrovateľská služba

Obec zabezpečuje pre svojich obyvateľov sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

V obci je na zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy na úseku opatrovateľskej služby od r. 2005 zriadená spoločná úradovňa pre 8 obcí mikroregiónu Horehron.

obec	opatrovaní	opatrovateľky	zdravotné posudky	vydané rozhodnutia
Braváčovo	4	4	4	6
Bacúch	12	8	4	8
Polomka	29	14	16	31
Závadka n./Hr.	21	11	12	13
Heľpa	26	17	17	25
Pohorelá	31	29	9	13
Val'kovňa	1	1	1	2
Telgárt	0	0	8	9
s p o l u :	124	84	71	107

Obec Heľpa je zapojená do národného projektu Podpora opatrovateľskej služby a poskytuje priemerne 21 tis. hod. opatrovateľskej služby v byte občana. Udržanie pracovných miest bolo zo strany štátu podporené stabilizačným príspevkom pre zamestnanca s viazanosťou pracovného miesta na 3 roky.

6.4.2 Denný stacionár

Obec Heľpa prevádzkuje od r.2019 sociálne zariadenie Denný stacionár na adrese Heľpa, Školská 592/5, v ktorom poskytujú 4 pracovníci sociálne služby pre 18 klientov:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby,
- sociálne poradenstvo pre jednotlivca aj rodinu,
- sociálnu rehabilitáciu,
- stravovanie (raňajky, desiata, obed, olovrant),
- záujmovú činnosť (kultúrne, spoločenské, duchovné aktivity).

Služba sa poskytuje na základe rozhodnutia obce o odkázanosti na službu seniorom aj zdravotne postihnutým občanom na určitý čas počas pracovných dní a je zodpovedajúca potrebám každého s ohľadom na jeho potreby, vzťahy, rodinu.

Výhodou tohto zariadenia je domáce prostredie pre umiestnených počas dňa, vyplnený voľný čas, stretávanie sa s ľuďmi, aktivizácia, podpora samostatnosti, odborné prednášky, aktivity podľa záujmu (čítanie, ručné práce, oddych, prechádzky, výlety).

V roku 2022 prebehla rekonštrukcia zariadenia financovaná z prostriedkov NFP a obce Heľpa.

6.4.3 Denné centrum

Obec vytvorila miesto stretávania sa seniorov a prevádzkuje denné centrum. Snaží sa zabezpečovať pre svojich seniorov sociálne poradenstvo, záujmovú činnosť a umožňovať tak socializáciu pre všetky kategórie obyvateľov. Prevádzka je prispôsobená potrebám seniorov.

6.4.4 Ubytovanie odídencom z Ukrajiny

Vzhľadom na vojnový konflikt na Ukrajine, vláda nariadila opatrenia zákonom o azyle a obec v súlade s týmito ustanoveniami zabezpečila ubytovanie pre odídencom z Ukrajiny. Prostredníctvom obce sa fyzickým osobám, ktoré vlastnili nehnuteľnosť slúžiacu na bývanie a poskytli ju bezodplatne odídencom na ubytovanie. V obci boli ubytované 2 rodiny so 6 osobami.

Obec zabezpečila činnosti v súvislosti s pomocou pre ubytovaných cudzincov na základnú materiálnu pomoc, posteľ, hygienické balíčky, oblečenie, učebné materiály pre školopovinné deti, potravinové balíčky, teplú stravu, psychologickú pomoc na zvládnutie krízových a stresových situácií, administratívnu podporu a informovanie o právach a povinnostiach pri zabezpečovaní základných potrieb utečencov s dočasným útočiskom, poskytovanie informácií na úradoch, autobusovej a železničnej stanici, v školách. Ďalej zabezpečila tlmočenie v úradnom styku online, osobne a telefonicky ako aj preklady

materiálov. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, obec požiadala v roku 2023 o refundáciu vynaložených prostriedkov v rámci výzvy na riešenie migračných výziev.

6.4.5 Starostlivosť o občanov v hmotnej a sociálnej núdzi

Obec je pripravená svojimi opatreniami v sociálnej oblasti poskytnúť okamžitú sociálnu pomoc obyvateľom v hmotnej a sociálnej núdzi. V roku 2023 nevznikla potreba žiadnej pomoci obyvateľom v tejto oblasti.

Prostredníctvom UPSVR sú obci poskytované dotácie pre 20 detí na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa a výchovy k stravovacím návykom dieťaťa.

Obec, ako poberateľ dávok osobitného príjemcu prídavkov na deti, zabezpečovala pre 1 dieťa, ktoré malo vymeškaný veľký počet vyučovacích hodín, zásobovanie životnými potrebami.

6.4.6 Aktivačné práce a podpora zamestnávania

Obec sa zapája do programov UPSVR a využíva prostriedky aktívnych opatrení na trhu práce a zamestnáva 1 koordinátora aktivačnej činnosti. Obec zabezpečila podmienky pre vykonávanie aktivačnej činnosti formou menších obecných služieb pre obec v rámci projektu „Zapájanie uchádzačov o zamestnanie do pracovného procesu“, do ktorého bolo zapojených 17 uchádzačov o zamestnanie. Do projektu „Podpora udržania pracovných miest“ sa zapojili 3 uchádzači o zamestnanie a do nasledujúceho projektu „Podpora udržania pracovných návykov“ sa zapojili 3 uchádzači o zamestnanie.

6.5 Kultúra

Obec Heľpa je charakteristická bohatým spoločenským životom. Funguje tu množstvo občianskych združení, spoločenských organizácií, klub dôchodcov, ktoré sa zúčastňujú rôznych podujatí v obci, regióne i na Slovensku.

Fungujú tu folklórne súbory Heľpan, Priehyba a Heľpančok, mužská a ženská spevácka skupina a spevácky zbor Benedictus.

V obci sa uskutočňuje množstvo kultúrnych akcií a programov. Od roku 1966 sa každoročne usporadúva folklórny festival Horehronské dni spevu a tanca v prírodnom amfiteátri, od roku 1999 detský folklórny festival Kolovrátok. Organizujú sa rôzne koncerty známych umelcov, besedy, výstavy, krojované sprievody. Pravidelnými podujatiami sú Fašiangy, oslava Dňa matiek, DFF Kolovrátok, FF HDST, Uvítanie detí do života, Mesiac úcty k starším, Mikuláš, Vianoce, Silvester.

Obec navštívilo množstvo významných umelcov ako Karol Plicka, Pavol Dobšínský, Janko Alexy, Jozef Cíger Hronský, Zolo Palugay.

Heľpa sa pre svoju krásu, originalitu krojov a zvykov stala klenotom slovenského národopisu a zdrojom inšpirácie pre slovenských aj zahraničných umelcov. V roku 2011 získala ocenenie Dedina ako klenotnica.

6.5.1 *Obecná knižnica*

Adresa: Partizánska 432/37, 976 68 Heľpa
Zodpovedná osoba: Mgr. Mária Kemková
Kontakt: 0905 310 490
Prevádzkové hodiny: každú stredu v čase od 13.00 do 17.00 hod.

Obecná knižnica je presťahovaná do priestorov požiarnej zbrojnice. O knižničný fond 7616 ks kníh a materiálovo-technické zabezpečenie sa stará obec. Žiaci základnej školy majú prístup do knižnice kedykoľvek počas vyučovania.

Obec zabezpečuje prevádzku knižnice a starostlivosť o čitateľskú návštevnosť všetkých čitateľských kategórií obyvateľov obce a aktualizáciu knižničného fondu. Svedčí o tom aj 1916 knižných výpožičiek počas roka. Aktívnych čitateľov eviduje 188.

6.5.2 *Amfiteáter*

Prírodný amfiteáter bol postavený v r. 1961 a jeho rekonštrukcia bola ukončená v roku 2009. Jeho zadná časť bola dostavaná do tvaru otvorenej drevenice a bola prekrytá dreveným šindľom. Tým sa zabezpečilo, aby v prípade nepriaznivého počasia mohli účinkujúci vystupovať pod prikrytím. Stavba zapadla do koloritu už vystavaných dreveníc a skrášila okolie. Vstupná šindľová zrubová brána do prírodného amfiteátra bola postavená v typickom dedinskom štýle. V areáli amfiteátra sa nachádza javisko, hľadisko, šatne, 2 výstavné drevenice, zrubová studňa s pitnou vodou, zrubové veže a vstupné prístrešky.

6.5.3 Materské centrum DÚHA

Adresa: Školská 589/1, 976 68 Heľpa
Zodpovedný pracovník: Mgr. Mária Kemková
Kontakt: 0905 310 490

Materské centrum vybudovala obec Heľpa s pomocou Vidieckej organizácie pre komunitné aktivity Banská Bystrica a finančnej podpory z európskeho sociálneho fondu. Ponúka vzájomnú komunikáciu medzi matkami a deťmi navzájom, zblížovanie a utváranie priateľských vzťahov ako aj zaujímavé aktivity pre deti i dospelých. Organizuje kurzy pre mamičky, ktoré pomáhajú účelne stráviť voľný čas. Aktívne mamičky sa môžu realizovať a organizovať spoločné stretnutia, pričom využijú všetky svoje nápady a návrhy.

6.5.4 Klubovňa

Adresa: Školská 591/5, 976 68 Heľpa

Obec vytvorila priestor pre stretávanie sa dôchodcov, zdravotne ťažko postihnutých a členov rôznych spoločenských organizácií.

Činnosť v Klube dôchodcov bola pre pandémiu prirodzene obmedzená vzhľadom na vekovú kategóriu členov. No i napriek tomu sa im podarilo uskutočniť množstvo pekných podujatí. Stretnutia členov klubu pri speve, hudbe, guľáši a oslave jubilantov v prírodnom amfiteátri si plnými dúškami všetci užívajú.

Ďalšou aktivitou Klubu dôchodcov bola účasť na Horehronských dňoch spevu a tanca, kde členovia prezentovali tradičné heľpianske ľudové remeslá. Touto činnosťou zaujali v aj návštevníkov Radvanského jarmoku v Banskej Bystrici. Predstavovaním ľudovej zručnosti oslovili mladých ľudí. Viacerí členovia sa zúčastňujú kvetinových úprav v okolí kostola. V predvianočnom období nezabudnú potešiť členov balíčkom vlastnoručne vyrobených, chutných, krásne voňajúcich vianočných oblátok.

ZO JDS v Heľpe bola obnovená len nedávno, no ich aktivity sú bohaté. Absolvujú výlety do prírody, na kultúrne pamiatky, pútnické miesta a tým pomáhajú dôchodcom žiť aj v neskoršom veku aktívny život.

6.5.5 Organizácia slávnostných obrádov

Obec každoročne v mesiaci október organizuje slávnostné obrady pre najmladších a najstarších obyvateľov obce - Uvítanie detí do života, Zlatú svadbu, Mesiac úcty k starším. Sprievodným podujatím je školské kultúrne vystúpenie všetkých vekových kategórií detí.

6.5.6 Organizácia kultúrnych podujatí

Hlavným organizátorom miestnych kultúrnych podujatí je Obec Heľpa. Kultúrne podujatia sa organizujú priebežne počas celého roka a obec pri nich spolupracuje s miestnymi dobrovoľníkmi, občianskymi združeniami a spoločenskými organizáciami.

Január – spoločné stretnutie, pietna spomienka a polozenie kytice kvetov k pamätníku padlých hrdinov v I. a II. svetovej vojne – pripomenutie udalostí oslobodenia obce,

Ubehlo už 79 rokov od doby, kedy v noci z 30. na 31. januára 1945 oslobodili našu obec ruskí a rumunskí vojaci a vytlačili fašistických okupantov na západ. Hneď po oslobodení stiahla sa z hôr do obce partizánska skupina majora ruskej armády Kvetinského v počte asi 500 mužov a zotrvali v obci najbližšie dva mesiace. Aj tentokrát sme si v našej obci pripomenuli túto hrôzostrašnú dobu položením kytice kvetov k pamätníku padlých hrdinov v I. a II. sv. vojne. Starosta vo svojom príhovore pripomenul, aby sme skúsili vidieť v každom pamätníku či spomienke na túto dobu nielen hrdinské víťazstvo, ale aj ničenie, bolesť, smrť a zlo. Pozerajme na to, že pred 79 rokmi mladí ľudia s vedomím novej straty vlastného života, či zdravia sa hrdinsky postavili najväčšiemu zlu, aké človek vo svojej existencii zažil. Počúvajme a učme sa od nich, aby sa táto doba už nikdy nezopakovala, aby sme sa nikdy nemuseli postaviť človek proti človeku, brat proti bratovi.

Február – kultúrny program veselej soboty Fašiangy v Helpe pre obyvateľov obce spojený s maškarným sprievodom dedinou, ktorý najviac upúta návštevníkov obce. Ponúka aj ochutnávku tradičných fašiangových kulinárskych špecialít.

Máj – slávnostný pietny akt kladenia vencov k padlým hrdinom sv. vojen, slávnosť požiarnikov v deň ich patróna sv. Floriána, oslava Dňa matiek v spolupráci so základnou, materskou a základnou umeleckou školou obec pripravuje bohatý program, ktorý vystupujúce deti venujú všetkým matkám. Detský folklórny festival Kolovrátok, ktorého sa zúčastňujú detské folklórne súbory mikroregiónu Horehronia, ale aj hostia z celého Slovenska.

Jún - 58. ročník Horehronských dní spevu a tanca – podujatie, ktoré obohacuje a sprítomňuje tradičné hodnoty miestnej a regionálnej kultúry. Hlavným organizátorom tohto trojdňového folklórneho festivalu je Stredoslovenské osvetové stredisko v Banskej Bystrici. Uskutočňuje sa každoročne posledný júnový víkend a predstavia sa na ňom folklórne súbory z regiónov Banskobystrického kraja, z iných kútov Slovenska, prípadne aj zahraničia. Okrem vystúpení na pódium v prírodnom amfiteátri vystupujú folklórne súbory aj na malom pódium na námestí obce. Na námestí obce prebiehajú aj sprievodné akcie. Predstavujú sa tu remeselníci z celého Slovenska, je pripravená tradičná slovenská kuchyňa so svojimi helpianskymi špecialitami. V drevenici v priestoroch prírodného amfiteátra organizuje Horehronské múzeum Brezno výstavu fotografií, zbierok, tradičných odevov a náradí z rôznych obcí regiónu.

Sprievodné podujatie „Predstavujeme obce regiónu“ zahŕňa každoročné komplexné predstavovanie vytypovaných obcí, ktoré sa zapísali do folklórneho registra nášho regiónu. Jeho obsahom je scénický program uvádzaný na javisku amfiteátra, sprievodné podujatia na helpianskom námestí s tradičnými remeslami, zamestnaniami, domácou kuchyňou, miestnymi zaujímavosťami a výstavami, ktoré približujú históriu obce, jej materiálnu a duchovnú kultúru i súčasný život.

Október – stretnutie starých rodičov pri príležitosti oslavy Mesiaca úcty k starším, slávnosť jubilantov Zlatej svadby a Uvítanie detí do života. V roku 2023 sa vzhľadom na zabezpečenie protiepidemiologických opatrení tieto podujatia neuskutočnili.

December – podujatie *Od Lucii do Viliji* sa organizuje v spolupráci s dobrovoľnými organizáciami v obci. Prezentuje sa tu kultúra a tradičné zvykoslovie. Je zamerané hlavne na prezentáciu trávenia zimy v minulosti (remeslá, obyčaje, zvyky, hry mládeže počas dlhých zimných večerov) a tradičná kuchyňa. Organizuje sa v priestoroch starej fary. Tkanie, vyšívanie, pradenie, páranie peria ale aj drobné remeslá týkajúce sa výrobkov z dreva predvádzajú nielen pre obyvateľov tejto obce ale aj pre ostatných návštevníkov Heľpy. Návštevníci sa môžu zabaviť pri dobrej muzike. V roku 2023 sa vzhľadom na zabezpečenie protiepidemiologických opatrení podujatie neuskutočnilo.

Mikuláš – na tento večer sú pozvaní všetci obyvatelia obce. Akcia sa pripravuje spoločne so základnou, materskou školou a základnou umeleckou školou. Po kultúrnom programe prichádza na námestie Mikuláš na saniach s kopou sladkých balíčkov, ktoré sú rozdávané všetkým deťom obce.

6.5.7 Prezentácia obce na folklórnych festivaloch

Obec sa zapája do rôznych kultúrnych, spoločenských aktivít a projektov v rámci celého Slovenska. Naši malí heľpianski folkloristi sa zúčastnili súťaže Horehronská valaška na Telgárte. Na súťaži Hronsecká lipová ratolesť umiestnil na pódiu a v súťaži Hudobného folklóru okresov Brezno a Banská Bystrica sa naša mladá dievčenská spevácka skupina umiestnila v zlatom pásme. Detskí interpreti sa zúčastnili na súťaži Horehronská valaška v Telgárte. Zúčastnili sa aj krajskej súťažnej prehliadky v Kokave nad Rimavicou, z ktorej postúpili na celoštátnu súťaž detského hudobného folklóru do Habovky. Detská ľudová hudba ZUŠ sa umiestnila v bronzovom pásme a naše speváčky v zlatom pásme.

Heľpu reprezentovali naši folkloristi aj na Kališti, kde bol spomienkový program venovaný obetiam 2. sv. vojny. Naše folklórne súbory súbory a Chlopi z Heľpy sa stali účastníkmi folklórnych slávností Pod Kráľovou hoľou a v rôznych programoch Dňa obce, kde sa predstavili svojimi krásnymi spevmi a tancami. V septembri sa účinkujúci FS Heľpan predstavili v Banskej Bystrici na Dni slovenského kroja a v Galaprograme Dni slovenského kroja. Okrem týchto podujatí Chlopi z Heľpy celé leto brádzili naše Slovensko a rozsievali svojimi hlasmi krásny horehronský spev do všetkých kútov. Predvianočné a vianočné zvykoslovie bolo úspešne prezentované vo vianočnej televíznej relácii Kapura Vianočný program pod taktovkou Miška Fil'a obohatili krásne spevy našich chlapov a žien.. Pásmo dostalo priestor aj v Zrkadlovom háji v Bratislave-Petržalke. Veľká vďaka všetkým našim folkloristom, ktorí túto prácu robia nezištne a hlavne zo srdca. Len takto sa uchovajú naše tradície pre budúce generácie.

6.5.8 Spoločenské akcie obce

Obec reaguje na potrebu vytvoriť občiansku spoločnosť, uplatňuje princípy verejno-súkromného partnerstva a vytvára priestor pre realizáciu a spoluprácu občianskeho, verejného a podnikateľského sektora. Hlavným cieľom týchto aktivít je:

- koordinácia podujatí v obci, ich rovnomerné rozloženie počas celého roka,
- zapájanie občanov do kultúrno-spoločenského života podľa vlastných predstáv a to prostredníctvom realizácie drobných projektov,
- rozvíjanie kultúrno-spoločenského života v obci,
- zachovávanie zvykov, tradícií a remesiel,
- zlepšenie spolupráce občianskeho, verejného a podnikateľského sektora v obci a ich vzájomné dopĺňanie sa.

6.5.9 Členstvo obce v združeniach

Obec Heľpa je členom:

- Združenie miest a obcí Slovenska
- Združenia pre rozvoj mikroregiónu Horehron,
- Regionálneho združenia miest a obcí Horehronia a Stredného Rudohoria,
- Partnerstva sociálnej inklúzie okresu Brezno,
- Vidieckeho parlamentu,
- Asociácie horských sídiel Slovenska,
- Asociácia primátorov a starostov
- Verejno-súkromné partnerstva pre rozvoj mikroregiónu Horehron,
- Spolok pre obnovu dediny,
- Iniciatíva stredné Slovensko,
- Asociácia hlavných kontrolórov územnej samosprávy,
- Združenie matrikárov
- Dátové centrum obcí a miest
- Dobrovoľná požiarna ochrana SR
- Oblastná organizácia cestovného ruchu Horehronie

6.5.10 Náboženské udalosti obce

V polovici novembra 2021 sme v obci slávnostne privítali nového duchovného otca vdp. ThLic. Štefana Kosturka. Krátkym príhovorom a kyticou kvetov ho privítal a pozdravil starosta obce. Úprimnými slovami pána dekana uistil, že sa všetci budeme snažiť o spoluprácu založenú na úprimnosti a oddanosti Bohu. Zdôraznil, že kňazské povolanie je ťažké, ale hlavne v dnešnom svete vidíme aké je veľmi potrebné. V každom kňazovi k nám prichádza sám Kristus.

Obyvatelia obce sú aktívni kresťania väčšinou praktizujúci rímskokatolícku vieru. Pravidelne sa zúčastňujú na všetkých aktivitách farnosti. Organizovaniu cirkevných slávností prikladajú veľkú vážnosť a úctu.

6.6 Šport

Obec prevádzkuje športový areál a zapája sa do projektov zameraných na obnovu športovej infraštruktúry.

6.6.1 Športový klub Heľpa

Športové aktivity sú sústredené v občianskom zdužení Športový klub Heľpa a realizujú sa v miestnom športovom areáli s veľkým futbalovým ihriskom, klziskom, tenisovým kurtom, bežeckou dráhou, posilňovňou a v telocvični základnej školy s využitím pre volejbal, nohejbal, futbal, stolný tenis, florbal. Celá športová verejnosť obce využíva viacúčelové ihrisko s umelým trávnikom vybudované s príspevím Nadácie SPP.

ŠK Heľpa má v súčasnosti 5 oddielov - futbalový, turistický, hokejový, kulturistický a kynologický.

Futbalový oddiel má v súťažiach prihlásených 5 mužstiev - U11, U13, U15, U19 a muži hrajú 7.ligu. Počas sezóny odohrali 100 majstrovských zápasov.

Hokejový oddiel v letnom období vykonal iba nutné udržiavacie a servisné práce na klzisku. Aby sa v budúcnosti ľadová plocha mohla pripravovať, bola vykonaná oprava vozidla multicar. HO spolu s OcÚ má záujem pokračovať v spolupráci a príprave ľadovej plochy.

Turistický oddiel KST Heľpa pri ŠK Heľpa v auguste 2023 organizačne zabezpečoval už 47. ročník Výstupu na Veľký Bok. Okrem toho sa členky turistického oddielu KST Heľpa pri ŠK Heľpa v júli 2023 zúčastnili viacerých bežeckých pretekov Horehronskej trailovej ligy. Členovia zorganizovali v júli 2023 prechod Západnými Tatrami (Tatliaková chata – Volovec – Ostrý Roháč – Plačlivô – Smutné sedlo – Tatliaková chata). Tohto podujatia sa zúčastnilo 14 účastníkov. Ďalšou turistickou akciou bol turistický víkend na Liptove v novembri 2023, počas ktorého absolvovali členovia túru cez Čutkovskú dolinu pri Ružomberku až ku Jeleniemu vodopádu a spoločne vystúpili na Veľký Choč. Aktívna členka Renáta Mihňaková, v Heľpe zorganizovala výučbový kurz správneho použitia techniky chôdze, nazývanej „nordic walking“ za účasti 32 účastníkov. Na záver roka sa tradične organizuje Silvestrovský výstup na Veľkú Vápenicu.

Kulturistický oddiel prostredníctvom Barbar Clubu za posledných 8 rokov kompletne zrekonštruoval priestory posilňovne, vrátane výmeny väčšiny strojov a zariadenia. Kvôli veľkému záujmu je potrebné udržať súčasný štandard a naplánovať zväčšenie kapacity pre súčasných členov. Ambíciou je zorganizovanie „Dňa netradičných športov“.

Kynologický oddiel v spolupráci s obcou Heľpa a kynologickým klubom Brezno zorganizoval v priestoroch futbalového štadióna v dňoch 3 – 5. júna 2023 Majstrovstvá

Slovenska v športovej kynológii /SÚCHNO/. Ide o II. kvalifikačné preteky o postup na Majstrovstvá sveta FCI a WUSV a zároveň II. ročník Memoriálu Igora Podmanického. Veľký úspech Slovenska sme zožali na majstrovstvách sveta WUSV v Španielsku v novembri 2023, kde sa družstvo Slovenska umiestnilo na prvom mieste a rovnako v kategórii jednotlivcov zvíťazila naša Adriana Nagyová. Slováci sa stali majstrami sveta! Obrovská radosť, hrdosť na celý slovenský tím, ktorý sa umiestnil na prvom mieste. Je to veľký úspech a zároveň veľmi inšpirujúce pre ostatných kynológov. Ved' sme dokázali, že aj sen sa môže stať skutočnosťou.

Kynologický oddiel je pripravený v rámci spolupráce podporiť a spoluorganizovať akciu pri príležitosti MDD v Heľpe, ktorý mal v minulosti nielen vysokú úroveň, ale aj veľmi dobrú odozvu v regióne.

6.6.2 Športové podujatia

Do portfólia FO už tradične patria spoločenské akcie ako Darovanie krvi, každoročná účasť na volejbalovom turnaji v Polomke a pomoc pri organizovaní Heľpianskeho krosu. K najväčším akciám patrí spoluorganizovanie Silvestra v Heľpe a organizovanie MDD na štadióne v Heľpe.

Krnačkové preteky

Obec Heľpa vytvára podmienky pre organizáciu jednej z etáp celoslovenského ročníka „Krnačkových pretekov“, ktoré prebiehajú v zimných mesiacoch s dobrou nádielkou snehu na Holom vrchu a tešia sa obľube širokej verejnosti. Tešíme sa z úspechov nášho sánkara Jozefa Ninisa.

Winter Classic

Naši hokejisti pripravili na klzisku v športovom areáli ďalší ročník hokejového turnaja pod holým nebom, ktorého sa zúčastnili tímy zo susedných obcí a Brezna.

Memoriál Štefana Bošela

Uskutočnil sa ďalší ročník Heľpianskeho krosového behu „Memoriál Štefana Bošela“. Na pripravených 4 a 8 km tratiach môžu súťažiť aj menej zdatní športovci, či deti. Preteky však nie sú iba o súťažení a dosahovaní výsledkov, ale aj o motivácii mládeže a o rozvoji športu a zdravého životného štýlu v regióne. Detičky si okrem účastníckej medaily domov odniesli aj kopy zážitkov s horskými záchranármi, ktorí im predviedli ukážku záchranej akcie, hasičmi, s ktorými si mohli bližšie pozrieť hasičskú techniku, nechýbalo ani maľovanie na tvár. Podujatie hudbou a spevom spríjemňujú pozvané známe hudobné skupiny a speváci.

Branno-športový deň

Zväz technicko-športových činností zorganizoval branný deň za Trním a prilákal všetkých, ktorí majú radi šport a chcú si zasúťažiť v streľbe.

6.6.3 Cestovný ruch, turistika

- Krásne okolie Horehronského podolia priťahuje peších i cykloturistov.
- Rieka Hron je z obce splavná až do Dunaja 272 km. Je obľúbená medzi vodákmi aj rybármi. Je potrebné vybudovať pre využitie vodných športov areál, ktorý bude fungovať v letnej sezóne, aby bola rieka využívaná aj na kúpanie ako kedysi. .
- Katastrálnym územím obce prechádza niekoľko turistických chodníkov.
- Obec je dobrým miestom aj pre agroturistiku.
- Obec nie je napojená na žiadnu cyklotrasu, ani trať pre korčuliarov.
- Heľpa slúži ako vynikajúce turistické východisko pre výlety do blízkeho okolia.
- V obci je vybudovaný prehľadný informačný systém.

Výstup na Veľký bok

Turisti z Heľpy v spolupráci s obcou Heľpa každoročne usporiadávajú prvú augustovú sobotu športové podujatie „Výstup na Veľký bok“.

Začiatok podujatia je o 8.00 hod. v priestoroch starej fary na námestí obce. **Trasa "A"** vedie z námestia /695 m.n.m./ cez Čertiaž /1066 m.n.m./ - Kolesárovú /1506 m.n.m./. Odtiaľ pokračuje trasa spoločne s **trasou "B"** po červenej turistickej značke zo sedla Priehyba /1192 m.n.m./ - cez Oravcovú /1544 m.n.m./ - Zadnú hoľu /1620 m.n.m./ - do sedla pod Veľkým bokom /1479 mn.m./ až na samotný vrchol Veľkého boku /1727 m.n.m. /.

Tam sa účastníci zapíšu do výstupovej knihy, dostanú účastnícky odznak a pokochajú sa krásnymi výhľadmi na všetky svetové strany. Cesta späť povedie po tej istej trase až do sedla Priehyba /1192 m.n.m./ odkiaľ sú účastníci prevezení autobusmi na námestie obce.

Celková dĺžka turistickej trasy je 23 km, prevýšenie 1029 m.

Všetci účastníci sa zúčastňujú podujatia na vlastnú zodpovednosť. Organizátori pozývajú na toto podujatie všetkých bývalých aj súčasných členov klubu turistov aj s deťmi a rodinnými príslušníkmi a všetkých milovníkov nízkotatranskej letnej prírody.

Každoročne sa usporadúva aj zimný turistický pochod 31.12. **Silvestrovský výstup na Veľkú Vápenicu** 1691 m.n.m.

Cykloturistika

Cykloturistika v Heľpe má bohatú tradíciu. Niekoľko rokov po vzniku turistického oddielu, v roku 1981 sa vyčlenila skupinka, začiatkom roku 1985, ktorá založila cykloturistický oddiel. Najskôr usporiadali výlety do bližšieho okolia a neskôr aj ďalej. Postupne usporiadali pravidelne podujatia: Okolo Muránskej planiny, Okolo Kráľovej hole, Jazda do sedla Priehyba, Cez Priehybu a Čertovicu, niekoľkodňové podujatia Dolu Váhom hore Hronom, Okolo Moravy, zájazd za polárny kruh Fínsko-Švédsko, ktorého sa zúčastnili štyria členovia a veľa ďalších. Po veľmi úspešných rokoch nastal útlm, až prakticky organizovaná cykloturistika v Heľpe zanikla.

Snahou zakladateľov cykloturistiky je oživiť tieto tradície a uskutočniť nenáročnú cyklistickú jazdu pre všetkých - dedov, babky, otcov, mamy, synov, dcéry, vnučky a vnukov,

proste všetkých, ktorí majú kladný vzťah k bicyklu. Podmienka je dobrý technický stav bicykla a chuť si zajazdiť. Každý sa zúčastní podujatia na vlastné nebezpečie.

Klub pohyb, príroda, pamiatky

Klub 3xP v Helpe je neformálna záujmová skupina, ktorá združuje záujemcov nielen o aktívny pohyb, ale aj o prírodu samotnú a takých, ktorí, majú vzťah k prírodným a kultúrnym pamiatkam. Na svojich podujatiach sa stretávajú pravidelne celý kalendárny rok. Obsah podujatí je rôznorodý, ale vždy obohacujúci o poznanie nových lokalít Slovenska s ich raritami, zaujímavosťami, s pohybom za zdravím v prírode, aj s krásnymi zážitkami, doplnený o záujmové aktivity.

Náučný chodník chotárom obce

Náučný chodník využíva jestvujúce miestne komunikácie a poľné cesty v katastrálnom území obce Helpa. Trasa náučného chodníka má 11 informačných panelov, ktoré približujú význam a funkciu lesa, faunu a flóru, informujú o ochrane prírody aj histórii obce spojenej s ovčiarstvom. Trasu možno absolvovať od centra obce po koniec ulice Farská, kde sa chodník začína, ale je to možné aj z opačnej strany, dolinou Krivul'a. Celková dĺžka trasy je 7 350 m.

Súčasťou chodníka pre peších sú oddychové a piknikové miesta. Pri altánku je osadené zapustené ohnisko. Všetky prvky sú jednoduché drevené konštrukcie v príslušnom type ľudovej architektúry a rezbárskych detailov.

Náučný chodník s príslušnou infraštruktúrou oživil turistický ruch, nakoľko je navrhnutý tak, aby bolo možné prepojenie na susediace katastrálne územia a zároveň v nadväznosti na plánovaný zámier „Horehronsko-muránskej cyklotrasy“. Stavba slúži pre turistov a obyvateľov obce a v zimnom období pre bežecké lyžovanie. Stavba prispeje k rozvoju cestovného ruchu v hornej časti regiónu Horehronia.

6.7 Hospodárstvo

6.7.1 Občianska vybavenosť, verejné služby, podnikanie

- Obec vydala budovám a domom 1014 súpisných čísel. Eviduje 5 bytových domov, 685 obývaných rodinných domov, 181 neobývaných, 34 budov na podnikanie a úrady.
- V obci sa nachádzajú zariadenia občianskej vybavenosti - pošta, lekáreň, zdravotné stredisko a špecializované lekárske ordinácie, miestna ľudová knižnica, bankomat Slovenskej sporiteľne.
- Pohotovostná služba je z obce presťahovaná do okresného mesta Brezna.
- Služby polície zaisťuje OR PZ Brezno s oddelením v Pohorelskej Maši a v Brezne.
- V obci je zriadený dobrovoľný hasičský zbor a v nových priestoroch v Závadke nad Hronom sídli profesionálny Hasičský záchranný zbor.

- Obec má zriadený krízový štáb, ktorý prijíma opatrenia na odstránenie mimoriadnych okolností, živelných pohrôm a likvidácie škôd.
- Obec zabezpečuje protipovodňové opatrenia v súlade s prijatým Povodňovým plánom.
- Obec zabezpečuje správu 1 skladu civilnej ochrany.
- Počas pandémie prijala bezpečnostné opatrenia, nakúpila germicídne žiariče a dezinfekčné stojany do prevádzok a priebežne dezinfikuje verejné priestranstvá a detské ihriská.
- Obec zabezpečuje bezpečnosť obyvateľov v problémových lokalitách aj kamerovým systémom, ktoré má 5 monitorovacích staníc.
- Nákupné stredisko COOP Jednota s tromi predajňami je otvorené i cez víkend.
- V obci pôsobí 48 podnikateľských subjektov - menších obchodov, poskytovateľov služieb, zmiešané predajne, ovocie a zelenina, domáce a kancelárske potreby, kaderníctvo, kozmetický salón, servis automobilov, autotechna, stavebniny, priemyselný tovar, atď.
- Zamestnanosť v obci zabezpečuje výrobný podnik MAJK na gumové profily, poľnohospodársky podnik Agrohelp. Väčšina obyvateľov dochádza za prácou do prevádzok v okrese Brezno no i mimo kraja.
- V obci sú 4 reštauračné a ubytovacie zariadenia v rôznych cenových skupinách. Ubytovacie kapacity 200 miest poskytujú hotel, súkromné penzióny a ubytovanie na súkromí.

Ubytovacie a reštauračné zariadenia v obci

Penzión MAJK

Adresa: Murgašova 830, 976 68 Heľpa
tel.: 048/6186793, 0907 885 841,
fax.: 048/6186278,
e-mail: penzion@majk.sk www.penzion.majk.sk

Penzión MAJK je prevádzkovaný od roku 2002 s počtom lôžok 49 v 19 izbách. Každá izba má vlastné WC, sprchu, prípojku na telefón, internet, TV. Penzión poskytuje nielen oddych a relax, ale aj športové vyžitie pre návštevníkov každého veku a v každom počasí od jari až do zimy. Okrem príjemného ubytovania a domácej stravy tam môžete nájsť reštauráciu, denný bar, zasadaciu miestnosť s TV a projektorom, telocvičňu, fitness, bazén, saunu, vírivku, soľnú jaskyňu, športový areál, ihrisko s ľadovou plochou (sezónne), autobus, ohnisko, parkovisko, trávnaté ihrisko. V blízkosti je vodná nádrž s možnosťou rybolovu, niekoľko lyžiarskych stredísk, cyklotrasy a k tomu vždy príjemné slovo a úsmev personálu. V prípade záujmu je možné pre návštevníkov zabezpečiť predstavenie ľudovej kultúry v podobe vystúpenia folklórnych skupín pôsobiacich v Heľpe.

Penzión LUCS - Michal Ďurica

Adresa: Partizánska 321, Heľpa
tel.: 048/6186252, 6186206, 0907 818 957
fax.: 048/6186232,
e-mail: lucs@penzionlucs.sk
www.penzionlucs.sk

Penzión Lucs je ideálnym prostredím kolektívnych i individuálnych zájazdových pobytov, školení, seminárov, recepcií a spoločenských posedení.

V objekte sa nachádza: 1 samostatný apartmán s balkónom (1/2+2) s vlastným sociálnym zariadením (vírivková vaňa, umývadlo, WC), 2 samostatné izby s balkónom (2/2+2) s vlastným sociálnym zariadením (umývadlo, sprcha, WC), 13 samostatných izieb s balkónom (1/3+1, 4/3, 3/2+2, 5/2) s vlastným sociálnym zariadením (umývadlo, sprcha, WC), spoločenská miestnosť s krbom a barom (30 miest), jedáleň s možnosťou polpenzie a plnej penzie (120 miest), piváreň (40 miest), záhradné posedenie, celoročná prevádzka, parkovanie áut v uzavretom dvore.

Hotel HELPA- Ing. Helena Melková

Adresa: Hlavná 65/35, 976 68 Heľpa

tel.: 048/6186235,

fax: 048/6186236

e-mail: helena.melkova@post.sk

hotelhelpa.szm.sk

Ubytovanie v hoteli Heľpa ocenia všetky vekové kategórie a náročnejší aj menej nároční návštevníci. Izby sú dvoj, troj, štvor-lôžkové, prípadne päť lôžkové s možnosťou prísteliek. Každá izba má vlastné sociálne zariadenie, TV a wifi.

Reštaurácia je orientovaná na Slovenskú ľudovú kuchyňu, ponúkajú špeciality s lesnými plodmi a v sezónnom období aj výrobky zo salaša.

Od roku 1998 prešiel hotel postupne rekonštrukciou, počas ktorej získaval na atraktivite. Bolo vybudované aj malé, ale príjemné wellness centrum. Svoje telo aj myseľ môžete zrelaxovať v bazéne s hydromasážnymi prvkami, vybrať si z troch druhov saún – inhalačnej, fínskej – suchej, a tureckej – parnej, či oddýchnuť si v soľnej jaskyni. Pozitívne na ľudský organizmus pôsobí aj knipov kúpeľ nôh, vhodný po únavnej túre, či dobrej lyžovačke. Tento striedavý kúpeľ v studenej a teplej vode je balzomom na unavené dolné končatiny a má dobrý vplyv na celé telo ako aj myseľ. Jeho súčasťou je thepidárium s vyhrievanými ležadlami.

Hotel Heľpa ponúka v každom ročnom období široké spektrum služieb. Od kompletného spoločenského, hudobného i gastro servisu pri organizovaní svadiieb, plesov, osláv a rodinných stretnutí, po zabezpečenie lyžiarskych zájazdov, školení a seminárov, až po školy v prírode. V prípade nepriaznivého počasia sú v priestoroch hotela k dispozícii spoločenské hry, biliard, bowling, ako aj stolný tenis i futbal. V lete je možné využiť priestory neďalekého futbalového štadióna a tenisových kurtov, v zime príde vhod požičovňa lyží.

Pizzéria na námestí poskytuje celoročne občerstvenie v svojom príjemnom prostredí reštaurácie a letnej záhrade.

Prevádzky podnikateľských subjektov pôsobiace v obci:

P.č.	Podnikateľský subjekt	Prevádzka	Adresa		
	Obchodné meno	Názov	Ulica	Súp.č.	Or.č.
1.	Helena Melková	Hotel Heľpa	Hlavná	63	33
2.	Michal Ďurica	Penzión LUCZ	Partizánska	321	32
3.	Patricia Piliarová	Pizza TRÍCIA	Partizánska	354	58
4.	Juraj Jonás	Pohostinstvo "Jonás & spol.ŠPECIAL"	Partizánska	362	36
5.	Anna Pribylinová	Pohostinstvo "U Šmajtáka"	Furtačka	430	24
6.	Jana Takacsová	Me&Ta - bar	Alexyho	693	1
7.	Ján Kukuľa	Penzión MAJK	Murgašová	830	9
8.	COOP Jednota	Potraviny, Zmiešaný tovar	Burkovaná	87	6
			Partizánska	321	32
			Partizánska	467	83
9.	Ing. Ľubomír Kozubík	Mäsokombinát NORD SVIT, s.r.o.	Hlavná	152	72
10.	Cyril Mihňák	Potraviny	Burkovaná	323	8
		Cukráreň "Cukrarenka"			
11.	Lucia Škultétyová	predaj pečiva	Burkovaná	340	24
12.	Alžbeta Maková	ALLMA - Potraviny, zmiešaný tovar	Krížna		1
13.	Beáta Makovská	BEAUTY BEA - kozmetické služby	Hlavná	63	33
14.	Iveta Latináková	kozmetický salón	Krížna	812	2
15.	Ing. Peter Pompura	Helgas - priemyselný tovar	Hlavná	72	41
16.	Ľubomíra Pribylinová	Domáce potreby FAROT	Partizánska	309	34
17.	Pavel Zibrík	Zikorn - stavebniny	Hlavná	73	48
18.	Miloš Kollárik	Plyn,voda.elektro, kúrenie-PVEK	Hlavná	73	48
19.	Rastislav Koreň	Rastislav Koreň - RK-stav - požičovňa náradia	Hurbanova	666	7
20.	Mariana Borčinová	Hedera - kvetinárstvo	Hlavná	85	60
21.	Paulína Marta Ďuricová	Kvetinárstvo Flóranka	Burkovaná	340	24
22.	Mgr.Janka Kutliaková	Fox s.r.o.-kovošrot	MLadežnícka	113	2
23.	Božena Maková	Remeli - lekáreň	Hlavná	121	62
24.	Mgr. Zlatica Rašiová	Lekáreň KAMILKA	Krížna	812	2
25.	MUDr. KUKULLA	Ambulancia všeobecná	Hlavná	121	62
26.	MUDr. Slavomír Pôbiš	Ambulancia detská	Krížna	812	2
27.	MUDr. GERBERY	Ambulancia všeobecná	Krížna	812	2
28.	Rehabilitácia, v.o.s., Fiľová	Rehabilitácia	Krížna	812	2
29.	Anna Beráková	R+B Cyklošport - šport. potreby	Hlavná		
30.	Mária Rusnáková	Kaderníctvo	Hlavná	152	72
31.	Pavel Mak	Autohelp - predaj súčiastok	Hlavná	193	118
32.	Martin Černák - Autotech	Autotechna	Hurbanova	667	10
33.	Hronček Vladimír	Drevovýroba	Potočná	292	4
34.	Helora, s.r.o.	HELORA - drevovýroba	Partizánska	532	110
35.	Jozef Putnok	textil	Partizánska	309	20
36.	Marta Giničová	Textil - Edera	Partizánska	321	32
37.	Ľudmila Blažeková	Galantéria, textilné výrobky	Burkovaná	323	8
38.	Marcela Štúberová	VIKTÓRIA - Textil	Burkovaná	323	8
	Marcela Štúberová	úprava odevov	Burkovaná	323	8
39.	Eva Cerovská	krajčírské služby	Farská	587	1
40.	MMJ Invest s.r.o.	počítačový servis	Partizánska	309	34
41.	Martina Hrdá	Chovateľské potreby	Burkovaná	326	13
42.	Slávka Kubandová	Učtovníctvo ESENEL	Partizánska	362	36
43.	STEBILA s.r.o.	Autoškola	Partizánska	362	36
44.	Slovenská pošta, a.s.	Pošta	Partizánska	433	37
45.	Rastislav Bariak	Očko OPTIK	Farská	587	1
46.	Úrad práce,soc.vecí a rodiny	pracovisko Heľpa	Krížna	812	2
47.	Michal Ďurica	AGROHELP s.r.o. - Družstvo	Heľpa		
48.	Ján Kukuľa	MAJK s.r.o.	Heľpa	1108	

6.7.2 **Doprava**

- Cez obec Hel'pa prechádza železničná trať Zvolen – Červená Skala. Pravidelná doprava bola obmedzená na spojenie len v čase školskej a zamestnaneckej dopravy s časovým odstupom. V obci stojí rýchlik z Bratislavy do Košíc a späť. Na trase sa presadá v B. Bystrici, Brezne, Červenej Skale a Margecanoch.
- S priľahlými obcami je spojenie pravidelnou autobusovou dopravou, ktorú poskytuje integrovaný dopravný systém dopravnej spoločnosti SAD Zvolen. V obci je zrušená miestna hromadná doprava..
- Cez obec prechádza štátna cesta I. triedy I/66.
- Obec spravuje 33 km miestnych komunikácií. Stav asfaltových kobercov je vyhovujúci, nakoľko sa každoročne sa opravujú poškodené úseky a výtlky. Obec si za týmto účelom zakúpila vlastnú infrasadu s príslušenstvom a rezačku asfaltu, aby si mohla drobné opravy realizovať efektívnejšie svojpomocne.
- Obec pokračuje v budovaní chodníkov, aby dosiahla bezpečnosť pohybu občanov v cestnej premávke.
- Vzhľadom na zabezpečenie udržiavania bezpečnosti 9 km chodníkov aj v zimných mesiacoch, obec zakúpila malotraktor Kubota.
- Na miestnych potokoch Krivul'a a Teplica sú zrekonštruované premostenia.
- Obec má vypracovaný Pasport dopravného značenia a postupne nakupuje potrebné dopravné značky.

6.7.3 **Technická infraštruktúra**

- V obci je vybudovaná vodovodná sieť. Jej rekonštrukcia prebehla v rokoch 2009-2010 z prostriedkov eurofondov a spolufinancovania Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti Banská Bystrica.
- Hlavným distribútorom elektrickej energie je spoločnosť Stredoslovenská energetika Žilina.
- Obec je plynofikovaná od roku 1996. Je napojená na stredotlakový plynovod a distribučnú sieť spravuje Slovenský plynárenský priemysel.
- Obec je na 80 % napojená na obecnú splaškovú kanalizáciu. Počet vybudovaných kanalizačných prípojok obyvateľmi je 646. Pripojených obyvateľov je 1829. Cenu stočného určuje ÚRSO.
- V roku 2013 sa vybudovala čistiareň odpadových vôd z prostriedkov eurofondov a spolufinancovania obce. Obec udržiava technológiu čistenia odpadových vôd a investovala do frekvenčných meničov, čerpadiel a spojitého kompenzátora.
- Verejné osvetlenie pokrýva s dostatočnou svietivosťou všetky frekventované úseky. Obec prevádzkuje 352 svetelných bodov. Pre zabezpečenie energetickej úspornosti svietidiel sa zapojila do projektu Zníženie svetelného znečistenia a vymenila 127 svietidiel s novou modernou smart technológiou.

- Obec je pripojená na internet prostredníctvom DSL linky operátorov Slovak Telekom, Orange, O2, Štvorka.
- V obci funguje poskytovateľ bezdrôtového pripojenia k internetu a wifi zóny.

6.7.4 Územné plánovanie

Obec územným plánovaním komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určuje jeho zásady, navrhuje vecnú a časovú koordináciu činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Územné plánovanie utvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt. Územným plánovaním sa vo verejnom záujme určuje hospodárne využitie zastavaného územia a chráni nezastavané územie. Orgány územného plánovania premietajú konkrétne zámery do územia a koordinujú verejné záujmy.

Obec má vypracovaný územný plán od r. 2005. Úlohy na úseku územného plánovania zabezpečuje prostredníctvom spoločného stavebného úradu a zapracovanie požiadaviek do územného plánu realizuje dodávateľským spôsobom.

Územný plán obsahuje a poskytuje dôležité informácie pre všetkých aktérov investične vstupujúcich do územia. Týmito aktérmi sú prevažne individuálni stavebníci a súkromný sektor avšak napríklad v oblasti dopravnej infraštruktúry je najvýznamnejším investorom regionálna samospráva a štát.

Spoločný stavebný úrad vydal v roku 2023 vyjadrenia, stanoviská a rozhodnutia na úseku cestnej dopravy 1 na úseku miestnych komunikácií 4, stavebného poriadku 64 ochrany ovzdušia 4, ochrany pred povodňami 2, ochrany prírody a krajiny 5.

Obec monitoruje vyhlásenie nových výziev z Plánu obnovy a snaží sa zapájať do efektívnych projektov pre rozvoj obce. V súlade so svojim investičným plánom dala vypracovať prípravnú projektovú dokumentáciu na elektroinštalácie, verejné WC a réžiu na amfiteátri, obnovu budovy základnej školy a základnej umeleckej školy, obnovu športovej infraštruktúry, rekonštrukciu zdroja tepla zdravotného strediska, statický posudok na oporný múr na ul. Partizánska.

6.7.5 Životné prostredie

- Veľmi dobrá kvalita životného prostredia je dôvodom, prečo je obec dobrým miestom na bývanie.
- Zároveň ide v menšej miere aj o chatársku a trampovú oblasť.
- Obec sa stará o verejnú zeleň, kvetinovú výzdobu a udržiava park a 13 zelených plôch.

- Obec je z oboch strán obklopená lesmi národných parkov NAPANT, Muránska planina, chránenej krajinnej oblasti Veľká Stožka.
- Obec v rámci projektu Regenerácia sídel upravila miestny park na námestí obce.
- Osou obce je regulovaný potok Krivul'a. Potok Teplica nikdy nezamrzá.
- Nad obcou vyviera menej výdatný minerálny prameň železitej vody.
- Poľnohospodárstvo ani priemyselná činnosť v obci výrazne nenarušujú krajinný charakter.
- Obec na zabezpečila starostlivosť o túlavé zvieratá a ročne prispieva na činnosť karanténnej stanice v Brezne.

6.7.6 Odpadové hospodárstvo

- Obec má VZN nastavený množstevný systém zberu komunálneho odpadu.
- Obec zabezpečila odvoz zmesového komunálneho odpadu zo 110 l odpadových nádob zberovou spoločnosťou Brantner Gemer s.r.o., Rimavská Sobota 2x mesačne.
- Obec vybudovala z prostriedkov eurofondov a spolufinancovania obce zberný dvor na vyseparované druhy odpadu. Obec v súčasnosti separuje 15 zložiek odpadu papier, plasty, sklo, VKM, kovy, objemný odpad, zmesový komunálny odpad, drobný stavebný odpad, pneumatiky, elektrický odpad, biologicky rozložiteľný odpad, biologicky rozložiteľný kuchynský odpad, jedlé oleje, šatstvo, drevo.
- Obec vybudovala 17 stojísk, na ktorých boli rozmiestnené farebné kontajnery na triedený odpad, ktoré sa pravidelne odvážajú. Triedený odpad vo vreciach sa odváža zbernou spoločnosťou spreď rodinných domov.
- Nebezpečný odpad a elektro odpad sa zbiera na zbernom dvore v priebehu celého roka a 2x ročne vopred vyhláseným zberom.
- Okrem bežných druhov odpadov môže občan obce na zberný dvor doniesť aj objemný odpad (napr. nábytok, konáre zo stromov, kríkov, či drobný stavebný odpad). O presných prevádzkových podmienkach zberného dvora sú občania informovaní v miestnom rozhlase a na internetovej stránke.
- Na biologický rozložiteľný odpad (trávu) sú určené kompostéry, ktoré občania dostali od obce do užívania z prostriedkov environmentálneho fondu.

6.7.7 Dobrovoľná požiarňa ochrana

Práca dobrovoľného hasiča je náročná a hlavne ušľachtilá. V Heľpe takíto ľudia, neváhajú obetovať svoj voľný čas, zdravie. Teľto pomoci sa venujú bez nároku na odmenu. Hreje ich pocit, že môžu pomôcť nielen svojim spoluobčanom ale často aj občanom v okolitých obciach v tých najťažších chvíľach.

DHZ tvoria 4 kolektívy – 1 muži, 2 mladí hasiči, 1 dievčatá. Členská základňa má 37 aktívnych členov.

Zásahová činnosť počas roka predstavovala 32 výjazdov - 3 k požiarom a 29 technických výjazdov. Okrem týchto najťažších prác sa podieľajú aj na prácach pri čistení

kanalizácie v obci, hlavne pri havarijných situáciách. Počas pandémie pribudla aj dezinfekcia verejných priestranstiev v obci. Aktívne sa zúčastňujú taktických cvičení pod dohľadom odborníkov a za účasti dobrovoľníkov z okolitých obcí. V roku 2023 sa uskutočnilo 6 požiaro-taktických cvičení a 3 ukázkovo-propagačné cvičenia.

Dobrovoľný hasičský zbor obce je zaradený v kategórii B a tvorí ho 11 členov spĺňajúcich podmienky podľa osobitného predpisu. Sú vybavení zásahovými ochrannými prilbami, odevmi, obuvou, rukavicami. Do zásahov používajú automobilovú cisternovú striekačku CAS 15 – Iveco Daily a CAS 32 Tatra 148, príves PPS12 a vozík povodňovej záchranej služby. Pre operatívnosť zásahov používajú prenosnú rádiostanicu s pridelenou frekvenciou.

V obci si nevieme predstaviť akékoľvek podujatia bez prítomnosti uniformovaných hasičov, ktorí zabezpečujú ich zdarný priebeh a hlavne dodávajú ostatným istotu, že je tu niekto, kto vie zasiahnuť v náročnej situácii.

7 INFORMÁCIE O VÝVOJI OBCE Z POHĽADU ROZPOČTOVNÍCTVA KONSOLIDOVANÉHO CELKU

7.1 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2023

Rozpočet obce je základom finančného hospodárenia obce v príslušnom rozpočtovom (kalendárnom) roku. Pred schválením bol rozpočet obce zverejnený 15 dní zákonným spôsobom na úradnej tabuli obce. Rozpočet obce je súčasťou rozpočtu sektora verejnej správy a obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým a fyzickým osobám pôsobiacim na území obce, obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, všeobecne záväzných nariadení obce ako aj zo zmlúv. Zahŕňa aj finančné vzťahy štátu k rozpočtom obcí a k rozpočtovým organizáciám zriadeným obcou.

Obec a ňou zriadené rozpočtové organizácie zabezpečujú rôzne spoločenské úlohy nevýrobnej povahy. Ich prostredníctvom štát plní prevažnú väčšinu svojich hospodársko-organizačných, kultúrnych, výchovných a iných funkcií.

Obec a ňou zriadené rozpočtové organizácie hospodária s rozpočtovými prostriedkami a s prostriedkami prijatými od iných subjektov a zostavujú svoj rozpočet príjmov a výdavkov.

Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov. Na plnenie svojich úloh môže obec použiť návratné zdroje financovania a prostriedky peňažných fondov. Obec môže svoje úlohy financovať aj z prostriedkov združených s inými obcami, so samostatnými krajmi a s inými právnickými osobami alebo fyzickými osobami.

7.1.1 Rozpočtové hospodárenie obce

V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom. Rozpočet na rok 2023 bol zostavený v súlade s ust. § 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozpočet sa vnútorne člení na:

- **bežný rozpočet**, v ktorom uvádza údaje o bežnom rozpočte príjmov a výdavkov na príslušný rok a o ich realizácii od začiatku roka do konca sledovaného obdobia v členení podľa rozpočtovej klasifikácie.
- **kapitálový rozpočet**, v ktorom uvádza údaje o kapitálovom rozpočte príjmov a výdavkov na príslušný rok a o ich realizácii od začiatku roka do konca sledovaného obdobia v členení podľa rozpočtovej klasifikácie.
- **finančné operácie**, ktorými sa realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie.

Rozpočet na rok 2023 bol zostavený ako vyrovnaný. Podľa § 4 ods. 4 cit. zákona obec schválila, sledovala a vyhodnotila rozpočet ako jeden celok vrátane rozpočtov zriadených rozpočtových organizácií. Tieto údaje sa preberajú z podkladov finančných výkazov obce a zriadených rozpočtových organizácií.

Rozpočtové hospodárenie obce Heľpa sa počas roka 2023 riadilo rozpočtom zostaveným v súlade s §10 cit. zákona, ktorý bol schválený uznesením obecného zastupiteľstva č. 68/2022 dňa 29.12.2022. Upravený rozpočet predstavuje schválený rozpočet zmenený 20. rozpočtovými opatreniami podľa ust. § 14 cit. zákona.

Obec vedie operatívnu evidenciu všetkých vykonaných rozpočtových opatrení:

Por.č.	Uz.č.	RO č.	zo dňa	Rozpočtové opatrenie	Zmena v príjmoch v Eur	Zmena vo výdavkoch v Eur
1.		RO ST č.1	31.1.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	80	80
2.	112/2023	RO OZ č.1	23.2.2023	§14 ods.2 písm. b), c), d)	181 921	181 921
3.		RO ST č.2	24.2.2023	§14 ods.2 písm. b), c), d)	91 220	91 220
4.		RO ST č.3	31.3.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	61 585	61 585
5.	130/2023	RO OZ č.2	20.4.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	37 810	37 810
6.		RO ST č.4	27.4.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	2 570	2 570
7.	153/2023	RO OZ č.3	25.5.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	5 500	5 500
8.		RO ST č.5	25.5.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	10 480	10 480
9.	172/2023	RO OZ č.4	15.6.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	3 812	3 812
10.		RO ST č.6	30.6.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	1 300	1 300
11.	194/2023	RO OZ č.5	27.7.2023	§14 ods.2 písm. b), c), d)	142 686	142 686
12.		RO ST č.7	30.7.2023	§14 ods.2 písm. a)	0	0
13.		RO ST č.8	30.8.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	40 518	40 518
14.		RO ST č.9	27.9.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	-7 984	-7 984
15.	222/2023	RO OZ č.6	26.10.2023	§14 ods.2 písm. b), c), d)	4 450	4 450
16.		RO ST č.10	26.10.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	11 175	11 175
17.		RO ST č.11	15.11.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	-1 781	-1 781
18.	238/2023	RO OZ č.7	24.11.2023	§14 ods.2 písm. b), c), d)	-673 000	-673 000
19.	260/2023	RO OZ č.8	15.12.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	0	0
20.		RO ST č.12	29.12.2023	§14 ods.2 písm. b), c)	33 362	33 362

Poznámka: § 14 ods. 2 písm.

- a) presun rozpočtovaných prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, pričom sa nemenia celkové príjmy a celkové výdavky
- b) povolené prekročenie a viazanie príjmov,
- c) povolené prekročenie a viazanie výdavkov,
- d) povolené prekročenie a viazanie finančných operácií.

7.1.2 Rekapitulácia rozpočtového hospodárenia za rok 2023

REKAPITULÁCIA ROZPOČTU				
Názov položky	schválený rozpočet 2023	upravený rozpočet 2023	skutočné plnenie 12/23	
príjmy bežného rozpočtu	2 548 280	2 922 758	2 697 310,94	92%
výdavky bežného rozpočtu	2 680 960	3 016 243	2 541 118,25	84%
stav bežného rozpočtu	-132 680	-93 485	156 192,69	
príjmy kapitálového rozpočtu	869 220	618 220	316 209,07	51%
výdavky kapitálového rozpočtu	1 445 946	1 052 946	373 571,77	35%
stav kapitálového rozpočtu	-576 726	-434 726	-57 362,70	
finančné operácie príjmové	728 546	550 772	377 462,02	69%
finančné operácie výdavkové	19 140	22 561	19 008,83	84%
rozdiel finančných operácií	709 406	528 211	358 453,19	
CELKOVÝ STAV ROZPOČTU:	0	0	457 283,18	

Obec zostavila v roku 2023 schodkový bežný rozpočet vo výške -132.680,- Eur z dôvodu rozpočtovania vo výdavkoch bežného rozpočtu použitie účelovo určených prostriedkov nevyčerpaných v minulom roku poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie a na základe osobitného predpisu. Obec naplnila príjmy rozpočtu vo výške 2.697.310,94 Eur, na bežné výdavky čerpala 2.541.118,25 Eur, takže dosiahla v skutočnosti prebytkový bežný rozpočet vo výške 156.192,69 Eur.

Kapitálový rozpočet zostavila ako schodkový vo výške -576.726,- Eur, nakoľko tento schodok kryla zostatkami finančných prostriedkov obce z minulých rokov a prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku. Kapitálové príjmy obec naplnila celkom vo výške 316.209,07 Eur, z toho z kapitálových transferov 312.175,19 Eur a z príjmu z predaja majetku vo výške 4.033,88 Eur. Na kapitálové výdavky čerpala 373.571,77 Eur. Obec dosiahla schodkový kapitálový rozpočet vo výške -57.362,70 Eur.

Na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva bolo v príjmových finančných operáciách naplánované plnenie fin. prostriedkov z minulých rokov vo výške 728.546,- Eur. V skutočnosti zapojila do rozpočtu sumu celkom 377.462,02 Eur, z toho zapojila nevyčerpané prostriedky z minulého roku vo výške 22.334,23 Eur, z peňažného fondu na rozvoj obce zapojila sumu 333.707,19 Eur na investičné akcie obce a z dôvodu podmienok vyplývajúcich z osobitného predpisu o verejnom obstarávaní prijala finančné zábezpeky vo výške 21.420,60 Eur.

Na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva bolo vo výdavkových finančných operáciách naplánované použitie fin. prostriedkov vo výške 19.140,- Eur. V skutočnosti boli vo výdavkových finančných operáciách obce celkom vo výške 19.008,83 Eur uhradené splátky istiny úveru zo ŠFRB na výstavbu nájomných bytov vo výške 999,65 Eur, vrátená finančná zábezpeka na verejné obstarávanie vo výške 18.000,- Eur a kurzové rozdiely z administratívnych poplatkov za služby virtuálnej univerzity tretieho veku vo výške 9,18 Eur.

7.1.3 Rozpočtové hospodárenia obce za rok 2023 podľa ekonomických kategórií

Príjmy obce

Kategória	obec	ZŠ	ZUŠ	Celkom v Eur
11 - Dane z príjmov	1 298 467,08			1 298 467,08
12 - Dane z majetku	41 793,69			41 793,69
13 - Dane miestne za služby	34 506,71			34 506,71
Spolu 100	1 374 767,48	0,00	0,00	1 374 767,48
21 - Príjmy z vlastníctva majetku	21 456,81	650,00		22 106,81
22 - Administratívne poplatky	164 124,11	2 617,35	12 200,00	178 941,46
23 - Kapitálové príjmy	4 033,88			4 033,88
24 - Úroky z vkladov	14,58			14,58
29 - Iné nedaňové príjmy	42 453,61	40,73		42 494,34
Spolu 200	232 082,99	3 308,08	12 200,00	247 591,07
31 - Bežné granty a transfery	1 078 986,27			1 078 986,27
32 - Kapitálové granty a transfery	312 175,19			312 175,19
Spolu 300	1 391 161,46	0,00	0,00	1 391 161,46
45 - Ostatné finančné operácie	377 462,02			377 462,02
Spolu 400	377 462,02	0,00	0,00	377 462,02
51 - Úvery, návratné fin.výpomoci	0,00			0,00
Spolu 500	0,00			0,00
Príjmy celkom:	3 375 473,95	3 308,08	12 200,00	3 390 982,03

Výdavky obce

Kategória	obec	ZŠ	ZUŠ	Celkom v Eur
61 - mzdy, platy, odmeny	633 832,92	431 837,47	186 878,42	1 252 548,81
62 - poisťné do poisťovní	233 817,42	156 429,76	67 550,39	457 797,57
63 - Tovary a služby	598 406,80	97 641,51	37 109,52	733 157,83
64 - Bežné transfery	73 035,24	11 693,54	12 381,67	97 110,45
65 - Splácanie úrokov	503,59			503,59
Spolu 600	1 539 595,97	697 602,28	303 920,00	2 541 118,25
71 - obstarávanie kapitálových aktív	373 571,77			373 571,77
Spolu 700	373 571,77	0,00	0,00	373 571,77
81 - úvery, návratné fin. výpomoci	18 009,18			18 009,18
82 - splácanie istín	999,65			999,65
Spolu 800	19 008,83	0,00	0,00	19 008,83
Výdavky celkom:	1 932 176,57	697 602,28	303 920,00	2 933 698,85
P-V	1 443 297,38	-694 294,20	-291 720,00	457 283,18

7.2 Výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2023

Výsledok rozpočtového hospodárenia obec zisťuje podľa ustanovenia § 2 a § 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení nesk. predpisov po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok bilancie celkových príjmov a celkových výdavkov rozpočtu obce (vrátane príjmov a výdavkov svojich zriadených rozpočtových organizácií).

7.2.1 Výpočet výsledku rozpočtového hospodárenia za rok 2023

Stav hospodárenia	Schválený rozpočet 2023	Upravený rozpočet 2023	Skutočnosť 12/23	Skutočnosť 12/22	Skutočnosť 12/21
Celkové príjmy:	3 417 500	3 540 978	3 013 520,01	2 377 717,59	2 434 176,59
bežné príjmy obce	2 532 250	2 905 508	2 681 802,86	2 281 887,91	2 290 508,11
kapitálové príjmy obce	869 220	618 220	316 209,07	79 289,88	93 062,61
bežné príjmy RO	16 030	17 250	15 508,08	16 539,80	50 605,87
Celkové výdavky:	4 126 906	4 069 189	2 914 690,02	2 299 776,87	2 378 648,56
bežné výdavky obce	1 766 360	1 999 062	1 539 595,97	1 279 725,45	1 255 454,96
kapitálové výdavky obce	1 445 946	1 052 946	373 571,77	115 816,74	247 102,05
bežné výdavky RO	914 600	1 017 181	1 001 522,28	904 234,68	876 091,55
Výsledok rozpočtového hospodárenia obce:	-709 406	-528 211	98 829,99	77 940,72	55 528,03

Prebytok rozpočtu v sume 98.829,99 Eur zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (hotovostný prebytok rozpočtového hospodárenia 457.283,18 Eur – rozdiel finančných operácií 358.453,19 Eur) **sa upravuje (znižuje) o nevyčerpané účelovo určené prostriedky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu a na základe osobitných predpisov podľa § 16 ods.6 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách **vo výške 313.977,75 Eur:**

- nevyčerpané prostriedky **z dotácie RÚŠS účelovo určené** na bežné výdavky na školstvo - prenesené kompetencie (prevádzkový normatív 2024 vo výške 8.652,- Eur a normatív na podporu integrácie 2024 vo výške 88,- Eur) poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume: **8.740,00 Eur**,
- nevyčerpané prostriedky **z dotácie UPSVR účelovo určené** na bežné výdavky na stravné detí poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume: **19.745,90 Eur**,
- nevyčerpané prostriedky **z dotácie MPSVR SR účelovo určené** na bežné výdavky na projekt Denný stacionár poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume: **589,01 Eur**,
- nevyčerpané prostriedky **z dotácie MPSVR SR účelovo určené** na bežné výdavky na projekt Podpora OSL II. poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume: **753,85 Eur**,

- nevyčerpané prostriedky z **dotácie MPSVR SR účelovo určené** na bežné výdavky na projekt Terénna opatrovateľská služba poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume: **318,67 Eur**,
- nevyčerpané prostriedky **školského stravovania na stravné a réžiu** podľa ustanovenia §140-141 zákona č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume **2.428,83 Eur**,
- nevyčerpané prostriedky z **fondu prevádzky, údržby a opráv** podľa ust. §18 ods.3 zákona č. 443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v z.n.p. vo výške 2% nákladov na obstaranie nájomných bytov v sume **1.636,40 Eur**,
- nevrátené prostriedky z **finančnej zábezpeky na realizáciu diela** podľa ustanovenia § 46 zákona č.343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní v z.n.p. v sume **3.420,60 Eur**.
- nevyčerpané prostriedky **zo ŠR účelovo určené na kapitálové výdavky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume **91.303,75 Eur na Zvýšenie kapacity MŠ**,
- nevyčerpané prostriedky z **EF účelovo určené na kapitálové výdavky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume **79.648,00 Eur na Zníženie svetelného znečistenia**,
- nevyčerpané prostriedky z **FPŠ účelovo určené na kapitálové výdavky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume **105.392,74 Eur na Zníženie svetelného znečistenia**,

a takto **zistený schodok vo výške 215.147,76 Eur** sa vysporiada z finančných operácií v plnej sume.

Zostatok finančných operácií v sume **355.032,59 Eur** upravený (zvýšený) o opravu zo zúčtovania nevyčerpaných finančných prostriedkov zo ŠR minulých rokov vo výške 361,93 Eur sa použije na:

- vysporiadanie schodku bežného a kapitálového rozpočtu v sume 215.147,76 Eur.
- zostatok finančných operácií podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume 140.246,76 EUR, sa použije na tvorbu peňažného fondu vo výške 140.246,76 EUR

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2023 v EUR
Bežné príjmy spolu	2 697 310,94
z toho : bežné príjmy obce	2 681 802,86
bežné príjmy RO	15 508,08
Bežné výdavky spolu	2 541 118,25
z toho : bežné výdavky obce	1 539 595,97
bežné výdavky RO	1 001 522,28
Bežný rozpočet - prebytok	156 192,69
Kapitálové príjmy spolu	316 209,07
z toho : kapitálové príjmy obce	316 209,07
kapitálové príjmy RO	0,00
Kapitálové výdavky spolu	373 571,77
z toho : kapitálové výdavky obce	373 571,77
kapitálové výdavky RO	0,00
Kapitálový rozpočet - schodok	-57 362,70
Prebytok bežného a kapitálového rozpočtu	98 829,99
Úprava prebytku (vylúčenie nevyčerpaných FP)	313 977,75
Upravený prebytok bežného a kapitálového rozpočtu (schodok)	-215 147,76
Príjmy z finančných operácií	377 462,02
- FO 456	21 420,60
Výdavky z finančných operácií	19 008,83
- FO 819	18 000,00
Rozdiel finančných operácií - prebytok	355 032,59
Príjmy spolu	3 369 561,43
Výdavky spolu	2 915 698,85
Hospodárenie obce	453 862,58
Opravy zo zúčt. nevyčerp. FP min.rokov	361,93
Vylúčenie z prebytku	313 977,75
Upravené hospodárenie obce	140 246,76

7.2.2 Výsledok hospodárenia za rok 2023 podľa metodiky ESA 2010

Podľa ust. § 4 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa pre potreby vyčíslenia prebytku/schodku rozpočtu obce ako subjektu verejnej správy uplatňuje jednotná metodika platná pre Európsku úniu ESA 2010.

Obec v roku 2023 vykazovala tieto údaje:

Číslo riadku	Ukazovateľ (hlavná kategória ekonomickej klasifikácie)	Suma v Eur
1	PRÍJMY (100 + 200 + 300) a príjmové finančné operácie (400 + 500)	3 390 982,03
2	v tom: daňové príjmy (100)	1 374 767,48
3	nedaňové príjmy (200)	247 591,07
4	granty a transfery (300)	1 391 161,46
5	príjmové finančné operácie (400, 500)	377 462,02
6	VÝDAVKY (600 + 700) a výdavkové finančné operácie (800)	2 933 698,85
7	v tom: bežné výdavky (600)	2 541 118,25
8	kapitálové výdavky (700)	373 571,77
9	výdavkové finančné operácie (800)	19 008,83
10	Prebytok (+)/schodok (-) = hotovostný (r.1 - r.6)	457 283,18
11	Prebytok (+)/schodok (-) po vylúčení príjmových a výdavkových finančných operácií (r.1 - r.5 - r.6 + r.9)	98 829,99
12	Zmena stavu vybraných pohľadávok (+, -) (r.13 - r.14)	9 101,58
13	stav vybraných pohľadávok ku koncu sledovaného obdobia	56 203,33
14	stav vybraných pohľadávok k 31. 12. predchádzajúceho roka	47 101,75
15	Zmena stavu vybraných záväzkov (+, -) (r.17 - r.16)	-20 584,39
16	stav vybraných záväzkov ku koncu sledovaného obdobia	229 640,88
17	stav vybraných záväzkov k 31.12. predchádzajúceho roka	209 056,49
20	Zahrnutie položiek časového rozlíšenia (r.12 + r.15)	-11 482,81
21	Prebytok (+)/schodok (-) v metodike ESA 2010 (r.11 + r.20)	87 347,18

7.3 Viacročný rozpočet obce

Druh rozpočtu	Rozpočet 2020 skutočnosť	Rozpočet 2021 skutočnosť	Rozpočet 2022 skutočnosť	Rozpočet 2023 skutočnosť	Rozpočet 2024 plán	Rozpočet 2025 plán	Rozpočet 2026 plán
príjmy bežného rozpočtu	2 242 915	2 341 114	2 298 428	2 697 311	2 776 003	2 757 201	2 844 211
výdavky bežného rozpočtu	1 998 056	2 131 547	2 183 960	2 541 118	2 811 703	2 783 111	2 870 081
Bežný rozpočet	244 859	209 567	114 468	156 193	-35 700	-25 910	-25 870
príjmy kapitálového rozpočtu	118 970	93 063	79 290	316 209	1 143 050	0	0
výdavky kapitálového rozpočtu	211 426	247 102	115 817	373 572	2 034 046	0	0
Kapitálový rozpočet	-92 456	-154 039	-36 527	-57 363	-890 996	0	0
finančné operácie príjmové	174 149	249 113	158 714	377 462	931 297	27 140	27 140
finančné operácie výdavkové	916	940	9 990	19 009	4 601	1 230	1 270
Finančné operácie	173 233	248 173	148 724	358 453	926 696	25 910	25 870
CELKOVÝ STAV:	325 636	303 701	226 665	457 283	0	0	0

7.4 Programový rozpočet obce

Obec Heľpa úspešne zaviedla programové rozpočtovanie ako systém plánovania, rozpočtovania, monitorovania a hodnotenia, ktorého cieľom je dlhodobou dosahovať hospodárnosť, efektívnosť a výkonnosť pri využívaní verejných zdrojov a zabezpečiť sa transparentný a zodpovedný prístup pri rozdeľovaní a čerpaní verejných prostriedkov a zvýšila kvalita poskytovaných služieb obyvateľstvu.

Programový rozpočet zahŕňa programy, podprogramy, prvky, projekty vrátane aktivít rozpočtových organizácií. Hodnotenie programu sa uskutočňuje v porovnaní dosiahnutých výsledkov so schváleným programovým rozpočtom. Osobitne sa prehodnocuje každý program z hľadiska tvorby a rozdelenia zdrojov podľa schválených programov, plnenie jeho zámerov, cieľov a vyhodnotia sa merateľné ukazovatele cieľov a výstupov. Obec ich zverejňuje v Hodnotiacej správe obce, ktorá je zverejnená na webovom sídle obce.

Obec Heľpa môže skonštatovať, že počas roka 2023 boli prijaté opatrenia, ktoré viedli k odstráneniu neželaného stavu a nakoniec boli všetky zámery a ciele, ktoré si obec stanovila splnené.

Programovú štruktúru programového rozpočtu obce Heľpa tvorí 11 programov, 45 podprogramov a 31 prvkov a projektov. Čerpanie finančných prostriedkov podľa programovej štruktúry obce spolu s rozpočtovými organizáciami je spracované do nasledovnej tabuľky:

Rozpočtový program	Rozpočtové výdavky /názov položky/	Skutočnosť k 31.12.21	Skutočnosť k 31.12.22	Skutočnosť k 31.12.23
1 - Plánovanie, manažment a kontrola (manažment obce, vnútorná kontrola, členstvo v organizáciách, plánovanie rozvoja, propagácia a prezentácia)	610 – Mzdové náklady	123 057,80	125 750,50	144 298,93
	620 – Poistné	50 613,62	48 647,75	58 953,09
	630 – Tovary a služby	58 465,02	54 640,68	84 064,22
	640 – Bežné transfery	6 102,57	20 930,21	7 789,13
	650 – Splácanie úrokov z úverov	0,00	0,00	0,00
	710 – Obst. kapitálových aktív	27 032,90	2 826,96	42 726,00
	810 - Ostatné výdavkové operácie	10,00	9 014,00	18 000,00
	820 – Splácanie istín	923,83	960,94	999,65
	Spolu	266 205,74	262 771,04	356 831,02
2 - Služby občanom (organizácia slávnostných obradov, matričná činnosť, cintorínske a pohrebné služby, obecný rozhlas, noviny, zdravotné stredisko, správa a evidencia majetku obce, spoločné úradovne, voľby)	610 – Mzdové náklady	91 816,06	96 778,91	107 450,69
	620 – Poistné	34 577,32	35 035,58	39 920,76
	630 – Tovary a služby	126 197,47	93 348,86	88 682,47
	640 – Bežné transfery	2 810,94	1 791,92	6 685,45
	710 – Obst. kapitálových aktív	20 001,69	10 854,25	112 211,13
Spolu	275 403,48	237 809,52	354 950,50	
3 – Bezpečnosť (ochrana pred požiarmi, civilná ochrana)	610 – Mzdové náklady	10 971,48	4 445,59	3 308,51
	620 – Poistné	4 431,51	2 078,47	1 788,45
	630 – Tovary a služby	18 297,03	16 262,43	28 376,12
	640 - Bežné transfery	0,00	0,00	0,00
	710 – Obst. kapitálových aktív	0,00	0,00	0,00
Spolu	33 700,02	22 786,49	33 473,08	
4 – Komunikácie (správa a údržba)	610 – Mzdové náklady	4 595,94	5 283,51	4 619,47

miestnych komunikácií)	620 – Poistné	1 611,83	2 031,23	1 543,83
	630 – Tovary a služby	69 609,01	6 421,13	7 160,44
	710 – Obst. kapitálových aktív	0,00	20 320,87	2 942,89
	Spolu	75 816,78	34 056,74	16 266,63
5 - Odpadové hospodárstvo (nakladanie s odpadom, kanalizácia a ČOV, zberný dvor)	610 – Mzdové náklady	19 907,00	21 935,07	19 642,16
	620 – Poistné	6 673,93	6 845,58	6 757,08
	630 – Tovary a služby	65 330,58	65 094,17	97 343,47
	640 - Bežné transfery	54 005,83	0,00	345,89
	710 – Obst. kapitálových aktív	0,00	867,94	0,00
Spolu	145 917,34	94 742,76	124 088,60	
6 – Vzdelávanie (materská škola, školská jedáleň, základná škola, základná umelecká škola)	610 – Mzdové náklady	1 015 795,29	1 050 933,95	1 154 539,02
	620 – Poistné	48 671,51	51 778,85	55 534,35
	630 – Tovary a služby	95 063,99	112 395,40	138 111,10
	640 – Bežné transfery	624,10	872,42	6 273,40
	710 – Obst. kapitálových aktív	3 072,70	0,00	161 622,08
	810 - Ostatné výdavkové operácie	5,78	14,66	9,18
Spolu	1 163 233,37	1 215 995,28	1 516 089,13	
7 – Šport (dotácie na šport, infraštruktúra pre telovýchovu a šport, prevádzka športového areálu)	610 – Mzdové náklady	0,00	0,00	0,00
	620 – Poistné	0,00	0,00	0,00
	630 – Tovary a služby	3 339,48	9 760,25	26 680,26
	640 – Bežné transfery	10 000,00	15 500,00	18 500,00
	710 – Obst. kapitálových aktív	0,00	2 477,91	51 986,71
	720 - Kapitálové transfery	38 201,47	0,00	0,00
Spolu	51 540,95	27 738,16	97 166,97	
8 – Kultúra (organizácia kultúrnych podujatí, amfiteáter, miestna ľudová knihnica, príspevky na kultúrne podujatia a spoločenské aktivity)	610 – Mzdové náklady	8 571,15	11 761,51	12 661,12
	620 – Poistné	2 665,72	3 649,41	3 993,22
	630 – Tovary a služby	16 735,03	55 434,25	31 696,74
	640 – Bežné transfery	0,00	457,03	1 480,00
	710 – Obst. kapitálových aktív	100,00	0,00	2 082,96
Spolu	28 071,90	71 302,20	51 914,04	
9 - Prostredie pre život (verejnú osvetlenie, správa a údržba zelene)	610 – Mzdové náklady	1 682,40	2 355,03	2 540,03
	620 – Poistné	715,38	802,18	919,16
	630 – Tovary a služby	22 181,91	22 466,32	65 374,52
	640 - Bežné transfery	0,00	100,00	100,00
	710 – Obst. kapitálových aktív	3 547,00	0,00	0,00
Spolu	28 126,69	25 723,53	68 933,71	
10 – Bývanie (správa a údržba bytového fondu obce, individuálna bytová výstavba v obci)	630 – Tovary a služby	1 979,19	2 375,35	4 169,67
	650 – Splácanie úrokov z úverov	579,41	542,30	503,59
	710 – Obst. kapitálových aktív	0,00	0,00	0,00
	Spolu	2 558,60	2 917,65	4 673,26
11 – Sociálne služby (opatrovateľská služba v byte občana, starostlivosť o občanov v núdzi, starostlivosť o seniorov)	610 – Mzdové náklady	145 503,35	156 352,44	186 295,27
	620 – Poistné	48 726,74	53 134,02	64 407,48
	630 – Tovary a služby	12 152,54	19 812,70	26 747,79
	640 – Bežné transfery	1 390,21	5 287,19	31 861,37

	710 – Obst. kapitálových aktív	101 240,46	79 336,75	0,00
	Spolu	309 013,30	313 923,10	309 311,91
Výdavky celkom:		2 379 588,17	2 309 766,47	2 933 698,85

Druh výdavkov	Schválený rozpočet 2023			Rozpočet po zmenách 2023			Skutočnosť '22/2023				
	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €	Finančné operácie v €	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €	Finančné operácie v €	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €	Finančné operácie v €		
Názov programu	2 680 966	1 445 946	19 140	3 016 243	1 652 946	22 581	4 091 750	2 541 116,25	373 571,77	19 008,83	2 933 698,85
1 - Plán., manažment, kontrola	336 640	56 500	19 100	338 722	70 500	22 521	431 743	295 105,37	42 726,00	18 999,65	356 831,02
2 - Služby občanom	297 030	110 000	0	286 511	115 800	0	402 311	242 739,37	112 211,13	0,00	354 950,50
3 - Bezpečnosť	35 000	0	0	50 970	0	0	50 970	33 473,08	0,00	0,00	33 473,08
4 - Komunikácie	20 100	5 000	0	20 100	3 000	0	23 100	13 323,74	2 942,88	0,00	16 266,63
5 - Odpadové hospodárstvo	140 700	380 000	0	183 500	183 500	0	183 500	124 088,60	0,00	0,00	124 088,60
6 - Vzdělávanie s RO	1 315 530	484 560	40	1 488 946	517 560	40	2 004 546	1 354 457,87	161 622,08	918	1 516 089,13
7 - Šport	45 000	29 000	0	51 820	257 200	0	309 020	45 180,26	51 986,71	0,00	97 166,97
8 - Kultúra	52 700	360 886	0	58 086	3 886	0	61 974	49 831,08	2 082,96	0,00	51 914,04
9 - Prostredie pre život	69 700	0	0	109 325	85 000	0	194 325	68 933,71	0,00	0,00	68 933,71
10 - Bývanie	9 660	0	0	8 200	0	0	8 200	4 673,26	0,00	0,00	4 673,26
11 - Sociálne služby	358 900	0	0	421 541	0	0	421 541	309 311,91	0,00	0,00	309 311,91
Rekapitulácia	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €	Finančné operácie v €	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €	Finančné operácie v €	Spolu v €	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €	Finančné operácie v €	Spolu v €
	2 548 280	869 220	728 546	2 922 759	618 220	550 772	4 091 750	2 897 310,94	316 209,07	377 462,02	3 390 982,03
PRÍJMY CELKOM:	2 680 966	1 445 946	19 140	3 016 243	1 652 946	22 581	4 091 750	2 541 116,25	373 571,77	19 008,83	2 933 698,85
VÝSL. ROZP.HOSP.	-132 680	-576 726	709 406	-93 485	-434 726	528 211	0	156 192,69	-57 362,70	388 463,19	457 283,18

8 INFORMÁCIA O VÝVOJI OBCE Z POHĽADU ÚČTOVNÍCTVA KONSOLIDOVANÉHO CELKU

8.1 Informácie o metódach a postupoch konsolidácie

Obec Heľpa pri zostavovaní konsolidovanej účtovnej závierky postupovala v súlade s § 22a zák. č. 431/2001 Z. z. o účtovníctve v z.n.p. a podľa Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/27526/2008-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o metódach a postupoch konsolidácie vo verejnej správe a podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek konsolidovanej účtovnej závierky vo verejnej správe v znení Opatrenia MF SR č. MF/21230/2014-31.

Konsolidujúca účtovná jednotka je súčasťou súhrnného celku verejnej správy SR.

Konsolidovaná účtovná závierka bola zostavená za predpokladu nepretržitého trvania činnosti v súlade so zákonom o účtovníctve a nadväzujúcimi právnymi predpismi.

Pred zostavením individuálnych účtovných závierok účtovných jednotiek v konsolidovanom celku obce bolo vykonané odsúhlasenie koncoročných zostatkov a vzájomných vzťahov medzi týmito účtovnými jednotkami, ktoré vznikli zo vzájomných transakcií medzi subjektmi konsolidovaného celku.

Obec Heľpa pri samotnom zostavovaní konsolidovanej účtovnej závierky za rok 2023 vychádzala zo svojej individuálnej účtovnej závierky zostavenej k 31.12.2023, ďalej z individuálnej účtovnej závierky konsolidovanej účtovnej jednotky ZŠ Heľpa k 31.12.2023, z individuálnej účtovnej závierky konsolidovanej účtovnej jednotky ZUŠ Heľpa k 31.12.2023 a zo štruktúry údajov, ktoré jej zo svojej individuálnej účtovnej závierky poskytli konsolidované účtovné jednotky v súlade s Metodickým pokynom MF SR.

V súlade s cit. metodickým pokynom MF SR pre subjekty územnej samosprávy za rok 2023 predstavujú súhrnný celok obec a 2 rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Obchodná spoločnosť, v ktorej má obec akcie, nie je zahrnutá do konsolidácie, nakoľko má v nej podiel v zanedbateľnej výške.

Metódy konsolidácie

Konsolidujúca účtovná jednotka použila **metódu úplnej konsolidácie**, nakoľko obec je zriaďovateľom dvoch dcérskych spoločností - rozpočtových organizácií a má 100% podiel na jej ovládaní. Pri tejto metóde obec prebrala majetok a záväzky, náklady a výnosy dcérskej účtovnej jednotky v plnej výške.

Obec postupovala podľa zásady ekonomickej jednotky, podľa ktorej sa konsolidovaná účtovná závierka zostavuje tak, ako keby účtovné jednotky do nej zahrňované boli jednou ekonomickou jednotkou.

Postup konsolidácie

1. prispôsobenie dcérskych individuálnych účtovných závierok prostredníctvom konsolidačného balíka,
2. vykonanie upravujúcich účtovných operácií, bez ktorých by nebolo možné vykonať elimináciu vzájomných vzťahov, vyplnenie odsúhlasovacieho formulára,

3. vytvorenie súčtových výkazov, a to súčtovej (agregovanej) súvahy a súčtového (agregovaného) výkazu zisku a strát,
4. samotná konsolidácia, resp. eliminácia vzájomných vzťahov materskej účtovnej jednotky a dcérskych účtovných jednotiek,
5. výsledkom konsolidačných úprav je zostavenie konsolidovanej súvahy a konsolidovaného výkazu ziskov a strát,
6. vyplnenie konsolidovaných tabuľkových poznámok,
7. zostavenie textových poznámok za konsolidovaný celok.

Konsolidačný balík bol vyhotovený jednotlivými dcérskymi spoločnosťami, ZŠ Heľpa a ZUŠ Heľpa, ktoré prispôbili svoju účtovnú závierku čo do štruktúry, obsahu, rozsahu, ocenenia predpisom platným pre konsolidovanú účtovnú závierku. V konsolidačnom balíku boli definované individuálne súvahy, výkazy ziskov a strát a jasne vymedzené vzájomné pohľadávky, záväzky, náklady a výnosy.

Z takto prispôbených individuálnych účtovných závierok na spoločný základ mohla obec spočítať jednoduchým matematickým sčítaním všetky súvahy a výkazy ziskov a strát, výsledkom čoho bola *súčtová (agregovaná) súvaha a súčtový (agregovaný) výkaz ziskov a strát*. V týchto súčtových výkazoch boli obsiahnuté aj položky ako výsledky vzájomných transakcií. Následne dochádza ku konsolidácii, resp. eliminácii vzájomných vzťahov. V súvislosti s konsolidáciou bolo potrebné vylúčiť vzájomné transakcie medzi obcou a jej dcérskymi účtovnými jednotkami.

8.2 Majetok konsolidovaného celku

Bilancia obsahuje údaje o majetku konsolidovaného celku. Obec čerpá údaje z účtovného výkazu Konsolidovaná súvaha za príslušné účtovného obdobia k 31.12.2023:

AKTÍVA	SÚ	Obec IUZ	ZŠ IUZ	ZUŠ IUZ	Agregovaná súvaha r.2023	Eliminácie r.2023	Konsolid. súvaha r.2023	Konsolid. súvaha r.22	Konsolid. súvaha r.21
Neobežný majetok		7 093 527,37	0,00	0,00	7 093 527,37	0,00	7 093 527,37	6 780 328,86	6 978 599,20
Dlhodobý nehmotný majetok	01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	02	6 399 971,37	0,00	0,00	6 399 971,37	0,00	6 399 971,37	6 205 184,86	6 403 455,20
Pozemky	031	451 890,12	0,00	0,00	451 890,12	0,00	451 890,12	453 844,10	454 422,41
Umelecké diela a zbierky	032	3 916,88	0,00	0,00	3 916,88	0,00	3 916,88	3 916,88	3 916,88
Stavby	021-081	5 132 973,20	0,00	0,00	5 132 973,20	0,00	5 132 973,20	5 130 152,07	5 231 743,79
Samostatné hnutelné veci	022-082	75 015,16	0,00	0,00	75 015,16	0,00	75 015,16	86 087,07	78 439,87
Dopravné prostriedky	023-083	225 708,26	0,00	0,00	225 708,26	0,00	225 708,26	166 350,95	195 496,95
Ostatný DHM	029-089	80,00	0,00	0,00	80,00	0,00	80,00	122,00	164,00
Obsl. DHM	042	510 387,75	0,00	0,00	510 387,75	0,00	510 387,75	364 711,79	439 271,30
Dlhodobý finančný majetok	06	693 556,00	0,00	0,00	693 556,00	0,00	693 556,00	575 144,00	575 144,00
Ostatný DFM	063	693 556,00	0,00	0,00	693 556,00	0,00	693 556,00	575 144,00	575 144,00
Obežný majetok		1 119 121,13	50 598,98	21 843,97	1 191 564,08	0,00	1 191 564,08	1 111 580,45	1 026 783,03
Zásoby	11	6 799,07	0,00	0,00	6 799,07	0,00	6 799,07	13 283,00	7 726,76
Materiál	112	6 799,07	0,00	0,00	6 799,07	0,00	6 799,07	13 283,00	7 726,76
Zúčt. medzi subj. VS	351	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlhodobé pohľadávky	3xx	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	3xx	27 494,25	2 487,00	0,00	29 981,25	0,00	29 981,25	25 680,63	18 984,77
Ostatné pohľadávky	315	8 203,51	0,00	0,00	8 203,51	0,00	8 203,51	1 080,66	629,77
Pohľadávky z nedaň. príjmov obcí	318-391	17 701,83	0,00	0,00	17 701,83	0,00	17 701,83	21 160,30	17 329,92
Pohľadávky z daň. príjmov obcí	319-391	680,91	0,00	0,00	680,91	0,00	680,91	1 404,55	335,44
Pohľadávky voči zamešnancom	335	319,80	2 473,50	0,00	2 793,30	0,00	2 793,30	536,65	409,50
Iné pohľadávky	378	588,20	13,50	0,00	601,70	0,00	601,70	1 498,47	280,14

Finančné účty	2xx	1 084 827,81	48 111,98	21 843,97	1 154 783,76	0,00	1 154 783,76	1 072 616,82	1 000 071,50
Pokladnica	211	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankové účty	221	1 084 827,81	48 111,98	21 843,97	1 154 783,76	0,00	1 154 783,76	1 072 616,82	1 000 071,50
Poskytná vrat.fin.výpomoci dlhodobé	27x	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poskytná vrat.fin.výpomoci FO	277	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	38x	7 558,06	3 020,56	182,54	10 761,16	0,00	10 761,16	9 582,15	9 458,51
Náklady budúcich období	381	6 620,71	3 020,56	182,54	9 823,81	0,00	9 823,81	8 415,75	8 120,34
Príjmy budúcich období	385	937,35	0,00	0,00	937,35	0,00	937,35	1 166,40	1 338,17
MAJETOK SPOLU:		8 220 206,56	53 619,54	22 026,51	8 295 852,61	0,00	8 295 852,61	7 901 491,46	8 014 840,74

Aktíva sú vykázané v netto hodnote.

8.3 Zdroje krytia konsolidovaného celku

Bilancia obsahuje údaje o zdrojoch krytia konsolidovaného celku. Obec čerpá údaje z účtovného výkazu Konsolidovaná súvaha za príslušné účtovného obdobie (k 31.12.2023).

8.3.1 Pasíva konsolidovaného celku

PASÍVA	SÚ	Obec IUZ	ZŠ IUZ	ZUŠ IUZ	Agregovaná súvaha r.2023	Eliminácie r.2023	Konsolid. súvaha r.2023	Konsolid. súvaha r.22	Konsolid. súvaha r.21
Vlastné imanie		4 335 685,65	-6 935,52	144,54	4 328 894,67	0,00	4 328 894,67	4 151 789,46	4 085 514,01
Oceňovacie rozdiely	41x	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13 635,67	13 635,67
Oceňovacie rozdiely z kapit.účasťn	415	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13 635,67	13 635,67
Fondy	42x	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia		4 335 685,65	-6 935,52	144,54	4 328 894,67	0,00	4 328 894,67	4 138 153,79	4 071 878,34
Nevýsp.výsl.hosp. min. rokov	428	4 160 421,06	-8 778,00	146,40	4 151 789,46	0,00	4 151 789,46	4 071 878,34	4 061 763,66
Výsledok hosp. za účt.obdobie		175 264,59	1 842,48	-1,86	177 105,21	0,00	177 105,21	66 275,45	10 114,68
Závazky		565 119,62	54 234,21	21 881,97	641 235,80	0,00	641 235,80	320 474,43	417 370,93
Rezervy		102 543,00	2 560,00	0,00	105 103,00	0,00	105 103,00	29 370,00	19 125,00
Ostatné dlhodobé rezervy	459	74 043,00	0,00	0,00	74 043,00	0,00	74 043,00	0,00	0,00
Ostatné krátkodobé rezervy	323	28 500,00	2 560,00	0,00	31 060,00	0,00	31 060,00	29 370,00	19 125,00
Zúčt. medzi subj. VS	351	306 491,92	0,00	0,00	306 491,92	0,00	306 491,92	0,00	0,00
Ostzúčt. rozpoču obce	357	121 451,18	0,00	0,00	121 451,18	0,00	121 451,18	17 731,94	83 899,20
Zúčt.transf. medzi subj. VS	359	185 040,74	0,00	0,00	185 040,74	0,00	185 040,74	0,00	6 000,00
Dlhodobé záväzky		12 729,44	3 130,63	681,77	16 541,84	0,00	16 541,84	21 090,52	28 763,28
Ostatné dlhodobé záväzky	479	11 151,32	1 166,00	0,00	12 317,32	0,00	12 317,32	12 342,75	14 149,34
Záväzky zo sociálneho fondu	472	1 578,12	1 964,63	681,77	4 224,52	0,00	4 224,52	8 747,77	14 613,94
Krátkodobé záväzky		143 355,26	48 543,58	21 200,20	213 099,04	0,00	213 099,04	187 965,97	215 267,45
Dodávateľa	321	76 471,97	2 396,23	38,00	78 906,20	0,00	78 906,20	36 715,80	74 797,61
Ostatné záväzky - krátkodobá časť	479	1 191,43	0,00	0,00	1 191,43	0,00	1 191,43	1 224,65	0,00
Iné záväzky	379	3 899,89	201,59	0,00	4 101,48	0,00	4 101,48	20 396,69	1 027,81
Zamestnanci	331	34 561,89	25 838,83	12 145,62	72 546,34	0,00	72 546,34	69 162,79	77 364,03
Zúčt. s org.soc.poista zdr.poist	336	21 944,96	17 233,14	7 590,88	46 768,98	0,00	46 768,98	47 636,12	49 623,24
Daň z príjmov	341	45,00	0,00	0,00	45,00	0,00	45,00	0,00	0,00
Ostatné priame dane	342	4 278,05	2 873,79	1 425,70	8 577,54	0,00	8 577,54	11 867,71	11 688,76
Daň z pridanej hodnoty	343	76,07	0,00	0,00	76,07	0,00	76,07	76,21	0,00
Ostatné dane a poplatky	345	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transfery a zúčt.subj. mimo VS	372	886,00	0,00	0,00	886,00	0,00	886,00	886,00	766,00
Bankové úvery a výpomoci		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	64 316,00	64 316,00
Prijaté návratné fin.výpomoci	273	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	64 316,00	64 316,00
Časové rozlíšenie		3 319 401,29	6 320,85	0,00	3 325 722,14	0,00	3 325 722,14	3 429 227,57	3 511 955,80
Výdavky budúcich období	383	21,13	0,00	0,00	21,13	0,00	21,13	22,86	24,53
Výnosy budúcich období	384	3 319 380,16	6 320,85	0,00	3 325 701,01	0,00	3 325 701,01	3 429 204,71	3 511 931,27
VLASTNÉ IMANIE A ZÁV. SPOLU:		8 220 206,56	53 619,54	22 026,51	8 295 852,61	0,00	8 295 852,61	7 901 491,46	8 014 840,74

Základná škola Heľpa vykazuje záporné vlastné imanie.

Výnosy budúcich období vykazujú vysokú zostatkovú hodnotu z dôvodu postupného zúčtovania kapitálových transferov z cudzích zdrojov vo výške odpisov dlhodobého majetku.

8.3.2 Dlhová služba obce

Celkovou sumou dlhu obce sa na účely zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania a záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce ku koncu účtovného obdobia.

Obec nevstupovala do záväzkov vyplývajúcich z návratných zdrojov financovania a záväzkov z investičných dodávateľských úverov, ktorých úhrada dlhodobo nenaruší vyrovnanosť bežného rozpočtu v nasledujúcich rokoch, a ktoré by boli použité len na úhradu kapitálových výdavkov.

Obec neprevzala záruku ani záväzkov z úveru, pôžičky alebo iného dlhu fyzickej osoby, právnickej osoby, ani osoby v zriaďovateľskej pôsobnosti obce.

Do celkovej sumy dlhu obce sa nezapočítavajú záväzky z pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu a z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania na obstaranie obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty. Ďalej sa nezapočítavajú záväzky z úveru poskytnutého z Environmentálneho fondu, záväzky z pôžičky poskytnutej z Fondu na podporu umenia a záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov SR a EÚ, operačných programov najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku.

Dodržiavanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania:

Obec v zmysle ustanovenia § 17 ods. 6 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak:

- a) celková suma dlhu obce neprekročí **60%** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- b) suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku **25 %** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Výpočet dlhu obce a dlhovej služby obce podľa § 17 ods. 6 zákona č.583/2004 Z.z.

a) Východiskové údaje z FIN 1 - 12 za rok 2021:	Rok 2021	Rok 2022
Bežné príjmy z finančného výkazu FIN 1 - 12 k 31.12.2021/2:	Suma v Eur	Suma v Eur
Bežné príjmy obec	2 290 508,11	2 281 887,91
Bežné príjmy RO	50 605,87	16 539,80
Úhrn bežných príjmov obce a RO k 31.12.2021/2	2 341 113,98	2 298 427,71
Bežné príjmy obce a RO znížené/upravené o účelovo určené:		
- dotácie napr. RK 312001, 312012, 312007, 312008...	-861 848,99	-760 949,36
- prostriedky EÚ		
- prostriedky zo zahraničia RK 331xxx		
- príjmy podľa osobitných predpisov napr.:		
- z náhradnej výsadby drevín RK 292027		
- dary, granty, príspevky napr. RK 311, 315 ...	-3 100,00	-11 200,00
- ...		
Úhrn upravených bežných príjmov obce a RO k 31.12.2021/2	1 476 164,99	1 526 278,35

b) Východiskové údaje z hlavnej knihy k 31.12.2022/3:	Rok 2022	Rok 2023
	Suma v Eur	Suma v Eur
Celková suma dlhu obce podľa § 17/7 zákona č.583/2004 Z.z. k 31.12.2022/3 spolu	77 504,40	12 188,75
z toho: účet 461 BÚ zostatok istiny z dlhodobých bankových úverov	0,00	0,00
účet 231 BÚ zostatok istiny z krátkodobých bankových úverov	0,00	0,00
účet 273 NFV zostatok istiny z návratných finančných výpomocí	64 316,00	0,00
účet 479 IDU zostatok istiny z investičných dodávateľských úverov	0,00	0,00
nezapočítava sa účet 479 ŠFRB zostatok istiny z úverov zo ŠFRB	13 188,40	12 188,75
účet 461 BÚ zostatok istiny z DBÚ na predfinancovanie projektov EÚ	0,00	0,00
účet 231 BÚ zostatok istiny z KBÚ na predfinancovanie projektov EÚ	0,00	0,00
účet 479 ENVF zostatok istiny z úveru z Environmentálneho fondu	0,00	0,00
účet 273 NFV zostatok istiny z pôžičky z Audiovizuálneho fondu	0,00	0,00
účet 273 NFV zostatok istiny z pôžičky z Fondu na podporu umenia	0,00	0,00
Celková suma dlhu obce upravená podľa §17/8 zákona č.583/2004 Z.z. k 31.12.2022/3	64 316,00	0,00

c) Výpočet dlhu obce a dlhovej služby obce podľa § 17/6 zákona č.583/2004 Z.z.:	Rok 2021	Rok 2022
e1) Výpočet dlhu obce k 31.12.2022 podľa § 17/6 písm. a) zákona č.583/2004 Z.z.	Suma v Eur	Suma v Eur
Úhrn bežných príjmov obce a RO k 31.12.2021/2	2 341 113,98	2 298 427,71
Celková suma dlhu obce upravená podľa §17/8 zákona č.583/2004 Z.z. k 31.12.2022/3	64 316,00	0,00
Dlh obce v % k 31.12.2022 - pravidlo 60%*	2,75%	0,00%

Zákonná podmienka podľa § 17 ods.6 písm. a) zákona č.583/2004 Z.z. bola splnená.

e2) Výpočet dlhovej služby obce k 31.12.2021 podľa §17/6 písm. b) zákona č.583/2004 Z.z.	Rok 2021	Rok 2022
	Suma v Eur	Suma v Eur
- 821004 splátka istiny z krátkodobého bankového úveru	0,00	0,00
- 821005 splátka istiny z dlhodobého bankového úveru	0,00	0,00
- 821007 splátka istiny z dlhodobého úveru ŠFRB	960,94	960,94
- 821007 splátka istiny z dlhodobej NFV MF SR	0,00	0,00
- 821007 splátka istiny z dlhodobých ostatných úverov pôžičiek a NFV	0,00	0,00
- 821009 splátka istiny z dlhodobého dodávateľského úveru	0,00	0,00
- 651002 splátka úrokov z bankových úverov	0,00	0,00
- 651003 splátka úrokov z úverov ŠFRB	542,30	542,30
- 651003 splátka úrokov z úverov/pôžičiek/NFV od ostatných subjektov verejnej správy	0,00	0,00
- 651004 splátka úrokov z dodávateľských úverov (ostatní veritelia)	0,00	0,00
Celková suma ročných splátok istiny a úrokov za rok	1 503,24	1 503,24
Dlhová služba obce v % k 31.12.2022/23 - pravidlo 25%**	0,10%	0,10%

Zákonná podmienka podľa § 17 ods.6 písm. b) zákona č.583/2004 Z.z. bola splnená.

Na účely zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy Obec Heľpa neeviduje k 31.12.2023 žiaden dlh.

8.4 Pohľadávky konsolidovaného celku

Prehľad o pohybe pohľadávok konsolidovaného celku v roku 2023

Brutto hodnota pohľadávok v Eur:

Pohľadávky v r.2023	Obec	ZŠ	ZUŠ	Spolu
Pohľadávky v lehote splatnosti	19 803,65	2 487,00	0,00	22 290,65
Pohľadávky po lehote splatnosti	23 151,52	0,00	0,00	23 151,52
Spolu:	42 955,17	2 487,00	0,00	45 442,17

Pohľadávky v r.2022	Obec	ZŠ	ZUŠ	Spolu
Pohľadávky v lehote splatnosti	14 851,50	1 728,23	0,00	16 579,73
Pohľadávky po lehote splatnosti	20 939,87	0,00	0,00	20 939,87
Spolu:	35 791,37	1 728,23	0,00	37 519,60

Opravné položky k pohľadávkam v Eur:

Pohľadávka	Výška k 31.12.2022	Tvorba OP	Zníženie OP	Zrušenie OP	Presun	Výška k 31.12.2023	Dôvod
z prenájmu	700				-700	0,00	firma v konkurze
zo služieb	1 829,04					1 829,04	firma v konkurze
za OSL	6 592,59	2 269,70				8 862,29	riziko nezaplatenia
za stočné	0,00	1 654,58		676,16		978,42	riziko nezaplatenia
za miestny poplatok TKO	2 285,48	947,28		410,82		2 821,94	daňovník v hmotnej a sociálnej núdzi, zomrel
spolu OP k 318	11 407,11	4 871,56	0,00	1 086,98	-700,00	14 491,69	
OP k 319 za daň z nehnuteľ.	431,86	672,26		834,89		269,23	daňovník v hmotnej a sociálnej núdzi, zomrel
OP k 378 z prenájmu	0,00	0,00			700,00	700,00	firma v konkurze
spolu v Eur:	11 838,97	5 543,82	0,00	1 921,87	0,00	15 460,92	

8.5 Závazky konsolidovaného celku

8.5.1 Prehľad o pohybe záväzkov konsolidovaného celku v roku 2023

Závazky v r.2023	Obec	ZŠ	ZUŠ	Spolu
Závazky v lehote splatnosti	156 084,70	51 674,21	21 881,97	229 640,88
Závazky po lehote splatnosti	0,00	0,00	0,00	0,00
Spolu:	156 084,70	51 674,21	21 881,97	229 640,88

Závazky v r.2022	Obec	ZŠ	ZUŠ	Spolu
Závazky v lehote splatnosti	145 485,16	46 656,19	16 915,14	209 056,49
Závazky po lehote splatnosti	0,00	0,00	0,00	0,00
Spolu:	145 485,16	46 656,19	16 915,14	209 056,49

8.5.2 Bankové úvery obce a ostatné prijaté návratné finančné výpomoci v roku 2023

Dlhodobé bankové úvery a krátkodobé bankové úvery KÚJ v r. 2023 nevykazovala.

Prijaté dlhodobé návratné finančné výpomoci a krátkodobé návratné finančné výpomoci:

Poskytovateľ návratnej výpomoci	Druh prijatej návratnej výpomoci /krátkodobá, dlhodobá/	Účel použitia	Dátum splatnosti	Výška prijatej návratnej výpomoci v Eur k 31.12.2023	Výška prijatej návratnej výpomoci v Eur k 31.12.2022
MF SR	dlhodobá	Bežné výdavky na samosprávne funkcie obce	31.10.2027	0,00	64 316,00

Dňa 5.11.2020 bola uzatvorená Zmluva o návratnej finančnej výpomoci poskytovanej z MF SR č. 2020/128/1351 na základe uznesenia vlády č.494/2020 a v nadväznosti na rozhodnutie OZ obce o prijatí bezúročnej návratnej finančnej výpomoci uznesením č.489/2020 z 30.9.2020 v celkovej sume 64.316,00 Eur na výkon samosprávnych pôsobností (údržba a oprava majetku, nákup strojov) z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia Covid-19.

Uznesením vlády SR č.459 zo dňa 13.9.2023 bol schválený návrh na zníženie štátnych finančných aktív v správe MFSR, na základe ktorého bola obciam odpustená návratná finančná výpomoc.

Obec Heľpa podľa § 17 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. za bežné účtovné obdobie nevykazuje žiaden dlh.

9 HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK ZA ROK 2023

9.1 Informácie o vývoji nákladov konsolidovaného celku

Bilancia obsahuje údaje o nákladoch konsolidovaného celku. Obec čerpá údaje z účtovného výkazu Konsolidovaný výkaz ziskov a strát za príslušné účtovného obdobia (k 31.12.2023):

NÁKLADY	Účet	Obec IUZ	ZŠ IUZ	ZUŠ IUZ	Agregovaný VZS r.2023	Eliminácie r.2023	Konsolid. VZS r.2023	Konsolid. VZS r.2022	Konsolid. VZS r.2021
Spotrebované nákupy		368 025,55	57 622,87	25 507,83	451 156,25	-8 487,27	442 668,98	357 213,31	310 939,25
Spotreba materiálu	501	186 711,58	29 483,21	17 211,57	233 406,36	0,00	233 406,36	227 999,51	217 791,08
Spotreba energie	502	181 313,97	28 139,66	8 296,26	217 749,89	-8 487,27	209 262,62	129 213,80	93 148,17
Služby		111 232,83	30 394,01	6 095,14	147 721,98	-13 000,00	134 721,98	125 330,16	203 342,83
Opravy a udržiavanie	511	6 672,70	230,00	0,00	6 902,70	0,00	6 902,70	8 556,01	87 497,71
Cestovné	512	1 755,70	16,00	55,05	1 826,75	0,00	1 826,75	1 553,76	186,76
Náklady na reprezentáciu	513	569,25	209,13	0,00	778,38	0,00	778,38	2 081,21	2 176,09
Ostatné služby	518	102 235,18	29 938,88	6 040,09	138 214,15	-13 000,00	125 214,15	113 139,18	113 482,27
Ostatné náklady		967 563,05	613 349,65	271 857,01	1 852 769,71	0,00	1 852 769,71	1 629 881,07	1 573 156,33
Mzdové náklady	521	653 841,03	432 290,83	198 638,42	1 284 770,28	0,00	1 284 770,28	1 142 810,31	1 110 855,32
Zákonné sociálne poistenie	524	235 952,28	149 453,22	66 920,39	452 325,89	0,00	452 325,89	402 175,19	389 826,70
Ostatné sociálne poistenie	525	1 990,00	6 976,54	630,00	9 596,54	0,00	9 596,54	9 453,85	9 654,56
Zákonné sociálne náklady	527	42 540,24	24 629,06	5 668,20	72 837,50	0,00	72 837,50	75 441,72	62 819,75
Ostatné sociálne náklady	528	33 239,50	0,00	0,00	33 239,50	0,00	33 239,50	5 399,21	4 766,24
Dane a poplatky		4 238,94	11,00	11,00	4 260,94	-22,00	4 238,94	5 399,21	4 766,24
Ostatné dane a poplatky	538	4 238,94	11,00	11,00	4 260,94	-22,00	4 238,94	5 399,21	4 766,24
Ostatné náklady prevádz.činnosť		40 907,27	396,94	110,08	41 414,29	0,00	41 414,29	58 857,99	63 288,38
Zost.cena predaného DHM	541	3 195,66	0,00	0,00	3 195,66	0,00	3 195,66	9 585,31	2 007,89
Zmluv.pokuty,penále,úroky z omeš	544	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15,40	0,00
Ostatné pokuty,penále,úroky z omeš	545	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	755,71	0,00
Odpis pohľadávky	546	1 160,79	0,00	0,00	1 160,79	0,00	1 160,79	2 717,73	1 884,59
Ostatné náklady na prev.činn.	548	36 550,82	396,94	110,08	37 057,84	0,00	37 057,84	45 783,84	59 395,90
Odpisy,rezervy,OP z prev.,fin. čin.		371 372,62	2 560,00	0,00	373 932,62	0,00	373 932,62	286 352,59	277 138,33
Odpisy DHM	551	263 285,80	0,00	0,00	263 285,80	0,00	263 285,80	250 390,00	249 256,90
Tvorba ostatných rezerv z prev.čin.	553	102 543,00	2 560,00	0,00	105 103,00	0,00	105 103,00	29 370,00	19 125,00
Tvorba ost.oprav.položiek z prev.či	558	5 543,82	0,00	0,00	5 543,82	0,00	5 543,82	6 592,59	8 756,43
Finančné náklady		2 165,53	280,20	340,80	2 786,53	0,00	2 786,53	14 210,86	13 793,10
Predané cen.papiere a podiely	561	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Úroky	562	501,86	0,00	0,00	501,86	0,00	501,86	540,63	577,81
Kurzové straty	563	9,18	0,00	0,00	9,18	0,00	9,18	14,66	5,78
Ostatné finančné náklady	568	1 654,49	280,20	340,80	2 275,49	0,00	2 275,49	13 655,57	13 209,51
Mimoriadne náklady		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Náklady na transfery		365 536,32	3 226,62	12 200,00	380 962,94	-359 619,97	21 342,97	15 600,00	11 335,00
Nákl.na transf.z rozp. obce do RO	584	344 193,35	0,00	0,00	344 193,35	-344 193,35	0,00	0,00	0,00
Nákl.na tran.z rozp. obce subj.mim	586	21 342,97	0,00	0,00	21 342,97	0,00	21 342,97	15 600,00	11 335,00
Náklady z odvodu príjmov	588	0,00	3 267,35	12 200,00	15 467,35	-15 467,35	0,00	0,00	0,00
Náklady z bud. odvodu príjmu	589	0,00	-40,73	0,00	-40,73	40,73	0,00	0,00	0,00
NÁKLADY:		2 231 042,11	707 841,29	316 121,86	3 255 005,26	-381 129,24	2 873 876,02	2 492 845,19	2 457 759,46
Splatná daň z príjmov	591	45,00	0,00	0,00	45,00	0,00	45,00	0,00	0,00
NÁKLADY CELKOM:		2 231 087,11	707 841,29	316 121,86	3 255 050,26	-381 129,24	2 873 921,02	2 492 845,19	2 457 759,46

9.2 Informácie o vývoji výnosov konsolidovaného celku

Bilancia obsahuje údaje o výnosoch konsolidovaného celku. Obec čerpá údaje z účtovného výkazu Konsolidovaný výkaz ziskov a strát za príslušné účtovného obdobia:

VÝNOSY	Účet	Obec IUZ	ZŠ IUZ	ZUŠ IUZ	Agregovaný VZS r.2023	Eliminácie r.2023	Konsolid. VZS r.2023	Konsolid. VZS r.2022	Konsolid. VZS r.2021
Tržby za vlastné výkony a tovar		136 624,01	2 450,00	12 200,00	151 274,01	-237,00	151 037,01	141 296,48	125 034,32
Tržby z predaja služieb	602	136 624,01	2 450,00	12 200,00	151 274,01	-237,00	151 037,01	141 296,48	125 034,32
Aktívacia		1 203,84	0,00	0,00	1 203,84	0,00	1 203,84	134,15	2 113,80
Aktívacia materiálu	621	1 203,84	0,00	0,00	1 203,84	0,00	1 203,84	134,15	2 113,80
Aktívacia DHM	624	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Daňové a colné výnosy a z poplatkov		1 380 017,66	0,00	0,00	1 380 017,66	-22,00	1 379 995,66	1 307 704,03	1 223 980,49
Daňové výnosy samosprávy	632	1 349 089,09	0,00	0,00	1 349 089,09	0,00	1 349 089,09	1 277 079,78	1 194 260,58
Výnosy z poplatkov	633	30 928,57	0,00	0,00	30 928,57	-22,00	30 906,57	30 624,25	29 719,91
Ostatné výnosy z prevádz.činnosti		202 016,86	817,35	0,00	202 834,21	-21 250,27	181 583,94	117 392,23	117 587,40
Tržby z predaja DHM	641	4 033,88	0,00	0,00	4 033,88	0,00	4 033,88	5 545,96	2 911,64
Tržby z predaja materiálu	642	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatné pokuty	645	30,00	0,00	0,00	30,00	0,00	30,00	200,00	0,00
Ostatné výnosy z prevádz.činnosti	648	197 952,98	817,35	0,00	198 770,33	-21 250,27	177 520,06	111 646,27	114 675,76
Zúčtov.rezerv.OP z prev.fín.čin.		24 561,87	6 730,00	0,00	31 291,87	0,00	31 291,87	22 635,05	12 900,00
Zúčtov. zák.rezerv z prevádz.čin.	652	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zúčtov. ost.rezerv z prevádz.čin.	653	22 640,00	6 730,00	0,00	29 370,00	0,00	29 370,00	19 125,00	12 900,00
Zúčt. ost. oprav. pol. z prev. čin.	658	1 921,87	0,00	0,00	1 921,87	0,00	1 921,87	3 510,05	0,00
Finančné výnosy		118 426,58	0,00	0,00	118 426,58	0,00	118 426,58	11,18	8,83
Tržby z predaja cen.papierov a po	661	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Úroky	662	14,58	0,00	0,00	14,58	0,00	14,58	11,18	8,83
Výnosy z dlhodob. finanč. majetku	665	118 412,00	0,00	0,00	118 412,00	0,00	118 412,00	0,00	0,00
Mimoriadne výnosy		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Náhrady škôd	672	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozp. príjmov		543 500,88	699 686,42	303 920,00	1 547 107,30	-359 619,97	1 187 487,33	969 947,52	986 249,30
Výnosy z BT z rozpočtu obce	691	0,00	40 273,35	303 920,00	344 193,35	-344 193,35	0,00	0,00	0,00
Výn.sam.z BT zo ŠR,iných subj.VS	693	357 685,80	659 413,07	0,00	1 017 098,87	0,00	1 017 098,87	794 646,33	826 012,86
Výn.sam.z KT zo ŠR,iných subj.VS	694	152 064,08	0,00	0,00	152 064,08	0,00	152 064,08	143 377,87	143 377,86
Výn.sam.z BT subj.mimoVS	697	8 286,22	0,00	0,00	8 286,22	0,00	8 286,22	21 885,17	4 188,52
Výn.sam.z KT subj.mimo VS	698	10 038,16	0,00	0,00	10 038,16	0,00	10 038,16	10 038,15	12 670,06
Výn.sam.z odvodu rozp.příjmov	699	15 426,62	0,00	0,00	15 426,62	-15 426,62	0,00	0,00	0,00
VÝNOSY SPOLU:		2 406 351,70	709 683,77	316 120,00	3 432 155,47	-381 129,24	3 051 026,23	2 559 120,64	2 467 874,14

9.3 Informácie o vývoji výsledku hospodárenia konsolidovaného celku

Bilancia obsahuje údaje o výsledku hospodárenia konsolidovaného celku. Obec čerpá údaje z účtovného výkazu Konsolidovaný výkaz ziskov a strát za príslušné účtovného obdobia (k 31.12.2023):

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA	Účet	Obec IUZ	ZŠ IUZ	ZUŠ IUZ	Agregovaný VZS r.2023	Eliminácie r.2023	Konsolid. VZS r.2023	Konsolid. VZS r.2022	Konsolid. VZS r.2021
NÁKLADY SPOLU:	5xx	2 231 087,11	707 841,29	316 121,86	3 255 050,26	-381 129,24	2 873 921,02	2 492 845,19	2 457 759,46
VÝNOSY SPOLU:	6xx	2 406 351,70	709 683,77	316 120,00	3 432 155,47	-381 129,24	3 051 026,23	2 559 120,64	2 467 874,14
Výsledok hospodárenia		175 264,59	1 842,48	-1,86	177 105,21	0,00	177 105,21	66 275,45	10 114,68

10 OSTATNÉ DÔLEŽITÉ INFORMÁCIE

10.1 Prehľad o fondoch obce za rok 2023

Obec Helpa tvorí z prebytkov svojho hospodárenia povinne tieto peňažné fondy: rezervný fond a peňažný fond na rozvoj obce. Na základe ustanovení osobitných predpisov tvorí: sociálny fond, fond prevádzky, opráv a údržby nájomných bytov a účelovú rezervu na obnovu kanalizácie.

10.1.1 Rezervný fond

V súlade s ust. § 15 ods.4 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov obec vytvára rezervný fond vo výške 10% z prebytku rozpočtu príslušného rozpočtového roka zisteného podľa § 16 ods.6 cit. zákona. Vedie sa na samostatnom bankovom účte. O tvorbe a použití rezervného fondu rozhoduje obecné zastupiteľstvo.

Vzhľadom na rozpočtové hospodárenie obce v rozpočtovom roku 2023, obci nevyplýva povinnosť tvorby rezervného fondu.

Fond rezervný	Suma v EUR
ZS k 1.1.2023:	160 481,47
Prírastky:	
- 10% z prebytku rozpočtového hospodárenia za uplynulý rozpočtový rok 2022	3 820,84
- z finančných operácií	0
Úbytky:	
- použitie rezervného fondu	0
- krytie schodku rozpočtu	
- ostatné úbytky	0
KZ k 31.12.2023:	164 302,31

Prostriedky rezervného fondu obec použije v súlade s ust. § 10 ods.8/ zák. č. 583/2004 Z.z., ak v priebehu rozpočtového roka vznikne potreba úhrady bežných výdavkov na odstránenie havarijného stavu majetku obce alebo na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami alebo inou mimoriadnou okolnosťou, ktoré nie sú rozpočtované a kryté príjmami bežného rozpočtu a na krytie schodku rozpočtového hospodárenia predchádzajúceho rozpočtového roka. Obec na základe uznesenia OZ použila prostriedky rezervného fondu na vykrytie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami rozpočtu obce na úhradu zvýšených nákladov na elektrickú energiu, ktoré po ich kompenzácii boli do konca roka vrátené do rezervného fondu.

10.1.2 Peňažný fond rozvoja obce

Obec v súlade s ustanovením § 15 cit. zákona vytvára peňažné fondy. Zdrojmi peňažných fondov je prebytok rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok, zostatky peňažných fondov z predchádzajúcich rozpočtových rokov a zostatky príjmových finančných operácií, prostriedky z predaja bytov, nebytových priestorov, domov alebo ich častí, pozemkov zastavaných domom, ako aj z príľahlých pozemkov a použije ich na obnovu a rozvoj bytového fondu a výstavbu a obnovu infraštruktúry obce. Vede sa na samostatnom bankovom účte obce. O použití peňažných fondov rozhoduje obecné zastupiteľstvo.

Vzhľadom na rozpočtové hospodárenie obce v rozpočtovom roku 2023 sa obec rozhodla z upraveného prebytku rozpočtového hospodárenia tvoriť peňažný fond.

Peňažný fond na rozvoj obce	Suma v EUR
ZS k 1.1.2023:	200 881,40
Prírastky:	
- z prebytku rozpočtu za rozpočtový rok 2022	34 387,60
- zo zostatkov prostriedkov finančných operácií minulých rokov	460 696,74
Úbytky:	333 707,19
použitie peňažného fondu na kapitálové výdavky z toho:	
- rezačka asfaltu	2 942,89
- projektová dokumentácia	38 692,12
- nákup komunálnej techniky (mulčovač, traktor, kosačka, valčekový sypač)	17 212,00
- Rekonštrukcia elektroinštalácie bankomatu	1 014,13
- Zvýšenie energetickej efektívnosti kotolne zdravotného strediska	84 885,00
- Výmena radiátorov na zdravotnom stredisku	9 100,00
- Obnova športovej infraštruktúry v športovom areáli (traktor Kubota)	12 708,00
- Obnova športovej infraštruktúry v športovom areáli (stavebné práce)	3 448,01
- rekonštrukcia objektov amfiteátra (elektroinštalácie)	2 082,96
- Zvýšenie kapacity MŠ (Interiérové vybavenie MŠ)	27 012,00
- Zvýšenie kapacity MŠ (stavebné práce)	134 610,08
- krytie schodku rozpočtu za rok	
- ostatné úbytky	0
KZ k 31.12.2023:	362 258,55

Prostriedky peňažného fondu obec použije na kapitálové výdavky schválené uznesením OZ podľa Investičného plánu a v súlade s §21c zák. č. 583/2004 Z.z. na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami svojho rozpočtu v priebehu rozpočtového roka.

10.1.3 Sociálny fond

Obec v súlade s ust. zákona 152/1994 Zb. o sociálnom fonde v znení neskorších predpisov a ustanovení Kolektívnej zmluvy ZO SLOVES tvorí a používa sociálny fond.

Zdrojmi sociálneho fondu sú:

- povinný prídel vo výške 1% zo základu podľa ust. § 4 ods.1 zákona o SF
- ďalší prídel vo výške 0,5% zo základu podľa ust. § 4 ods.1 zákona o SF
- ďalšie zdroje podľa ust. § 4 ods.2 zákona o SF

Vedie sa na samostatnom bankovom účte.

Sociálny fond	Suma v EUR
ZS k 1.1.2023:	7 242,59
Prírastky:	8 274,53
z toho	5 516,24
- povinný prídel 1%	2 758,29
- prídel 0,5% na základe Kolektívnej zmluvy	
Úbytky:	13 939,00
z toho	
- závodné stravovanie	9 649,00
- regeneráciu pracovnej sily	3 000,00
- dopravné	0
- kultúrne a iné podujatia, BOZP	1 290,00
KZ k 31.12.2023:	1 578,12

Prostriedky sociálneho fondu obec použije na sociálnu politiku pre zamestnancov obce na závodné stravovanie, regeneráciu pracovnej sily, kultúrne, spoločenské a športové podujatia príp. iné v súlade s ust. zákona o sociálnom fonde uvedené v smernici o vedení účtovníctva.

10.1.4 Fond prevádzky, údržby a opráv

Obec v súlade s ust. § 18 ods.2 zákona č. 443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v z.n.p. tvorí fond ročne vo výške 2% nákladov na obstaranie nájomných bytov. Prostriedky fondu prevádzky, údržby a opráv sa použijú na prevádzku a údržbu nájomných bytov v nájomnom bytovom dome na ul. Tichá 2.

Vedie sa na základnom bežnom účte obce samostatne účtovne na analytickom bankovom účte. O použití fondu rozhodlo obecné zastupiteľstvo.

Fond prevádzky, údržby a opráv	Suma v EUR
ZS k 1.1.2023:	20 837,18
Prírastky:	
- z dohodnutého nájomného vo výške 2 % nákladov na obstaranie nájomného bytu (81.820,42 Eur) za rok 2022	1 636,40

Úbytky:	
- použitie fondu na opravu bytov v nájomnom bytovom dome na ul. Tichá (izolácia základov)	721,95
KZ k 31.12.2023:	21 751,63

10.1.5 Účelová rezerva pre obnovu obecnej kanalizácie

Obec v súlade s ust. § 16 ods.1 písm. h) zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách v z.n.p. je povinná vytvárať účelovú finančnú rezervu vo výške ročných odpisov verejnej kanalizácie. Prostriedky účelovej finančnej rezervy sa použijú na obnovu verejnej kanalizácie v súlade s plánom obnovy verejnej kanalizácie.

Vedie sa na základnom bežnom účte obce samostatne účtovne na analytickom bankovom účte. O použití rezervy rozhoduje obecné zastupiteľstvo.

Účelová rezerva na obnovu obecnej kanalizácie	Suma v EUR
ZS k 1.1.2023:	74 043,00
Prírastky:	
- tvorba účelovej rezervy z poplatkov za stočné určeného podľa podmienok VZN obce a cenového výmeru ÚRSO vo výške odpisov za ČOV a kanalizáciu	30 466,40
- oprava tvorby účel. rezervy za rok 2022	-30 466,40
Úbytky:	0,00
- použitie na obnovu verejnej kanalizácie	
KZ k 31.12.2023:	74 043,00

10.2 Prijaté granty a transfery

V roku 2023 obec a jej rozpočtové organizácie prijali nasledovné granty a transfery z rôznych rozpočtových kapitol štátneho rozpočtu.

Kapitálové granty v Eur:

granty, dotácie, transfery	864 220	613 220	312 175	51%	99%
322 KT Rozšírenie kapacity MŠ	355 220	355 220	91 304	26%	29%
322 KT Horehronsko muránska cyklotrasa	19 000	0	0	0%	0%
322 KT rekonštrukcia objektu č. 589	190 000	0	0	0%	0%
322 KT EF Dobudovanie kanalizácie	300 000	0	0	0%	0%
322 KT EF Zníženie svetelného znečistenia	0	80 000	79 648	100%	25%
322 KT FPS - Obnova športovej infraštruktúry	0	178 000	141 223	79%	45%

Bežné granty v Eur:

grnty, dotácie, transfery	761 910	1 112 668	1 078 986	97%	40%
311 Granty na kultúrne podujatia	0	3 000	3 000	100%	0%
312 Dotácia MFSR dôsledky inflácie na sam.funkcie	0	46 790	46 784	100%	2%
312 Dotácia UV SR na miestne občianske preventívne služby	0	0	0	0%	0%
312 Dotácia MHV SR - kompenzácie energie	0	60 000	37 434	62%	1%
312 Dotácia MIRRI - riešenie migračných výziev	0	18 200	18 200	100%	1%
312 Dotácia UPSVR na deti v hm.núdzi (strava,šk.potreby)	8 100	48 950	48 939	100%	2%
312 Dotácia UPSVR na osobitného príjemcu a rod.prídavkov	0	480	480	100%	0%
312 Dotácia UPSVR na aktivačnú činnosť	2 040	2 040	86	4%	0%
312 Dotácia UPSVR na Podporu zamestnanosti znevýh.uchádzačov	14 170	14 300	14 148	99%	1%
312 Dotácia UPSVR na Aktivácia znevýh.uchádzačov o zamestnanie	0	15 050	11 268	75%	0%
312 Dotácia MVSR na údržbu vojnových hrobov	40	41	40	98%	0%
312 Dotácia EF SR na environmen.politiku	3 000	4 300	4 289	100%	0%
312 Dotácia EF SR na ochr.ŽP - Zníženie svetel.znečistenia (výmena svetidiel)	0	0	0	0%	0%
312 Transfer od obcí na SpU opatr.služby	20 100	20 100	20 044	100%	1%
312 Transfer od ZŠ na SpU školstva	12 500	13 000	13 000	100%	0%
312 Transfer od obcí na SpU stavebný	8 600	8 800	8 742	99%	0%
312 Dotácia z Fondu na podporu umenia - kultúrne projekty	3 000	3 000	3 000	100%	0%
312 Dotácia MV SR na matričnú čin., register obyv., adres	5 120	5 200	5 167	99%	0%
312 Dotácia MDVRR,MŽP na stavebný úrad	3 700	4 090	4 056	99%	0%
312 Dotácia OkU na výchovu,vzdelávanie v MŠ, profes.prozvoj	5 000	15 205	15 203	100%	1%
312 Dotácia MPSVR SR na opatrovateľskú službu II.	52 550	78 251	78 250	100%	3%
312 Dotácia MPSVR na denný stacionár	47 340	49 320	47 027	95%	2%
312 Dotácia MV SR - voľby (Referendum, komunálne, NRSR, prezident,EP)	2 000	4 940	4 347	88%	0%
312 Dotácia MPSVR na soc.služby-stabilizačný príspevok	0	26 200	26 154	100%	1%
315 Dotácia DPO SR na Dobr.hasič.zbor obce	3 000	3 000	3 000	100%	0%
315 Dotácia SFZ projekt MŠ	200	400	300	75%	0%
312 BT projekt Podpora pomáhajúcich profesií pre ZŠ - právny subj	0	6 800	4 818	71%	0%
312 Transfer OkU pre ZŠ - právny subjekt	571 450	661 211	661 210	100%	25%

10.3 Poskytnuté dotácie z rozpočtu obce

Obec poskytla v roku 2023 právnickým osobám dotácie na konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia obce, na vykonávanie činností na území obce, na podporu všeobecne prospešných služieb, účelov, jej obyvateľom za podmienok ustanovených v § 4 VZN č.5/2017 o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce.

Finančné prostriedky boli po doporučení finančnou komisiou a na základe schválenia OZ v Helpe prerozdelené podľa žiadostí žiadateľov. Vyčerpané finančné prostriedky boli v stanovenom termíne organizáciami riadne zúčtované.

Prehľad o poskytnutých dotáciách podľa §7 ods.4 zákona č. 583/2004 Z.z.o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v členení podľa jednotlivých príjemcov:

P. č.	Žiadateľ dotácie	Účelové určenie dotácie	Suma poskytnutých finančných prostriedkov v Eur	Suma skutočne použitých finančných prostriedkov v Eur	Použitie FP
1.	Športový klub Heľpa, o.z.	na rozvoj telovýchovy a športu	17 000,00	17 000,00	Bežné výdavky na zabezpečenie športových aktivít na podporu zdravého životného štýlu a rozvoja telesnej kultúry futbalového, hokejového, turistického oddielu klubu v športovom areáli
3.	SZPB Brezno, zväz	tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt	100,00	100,00	Regionálne oslavy 79. výročia SNP na Krpáčove
4.	Heľpiansky kros, Heľpa, o.z.	vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry	1 500,00	1 500,00	Športové podujatie Memoriál Š. Bošeľu
SPOLU:			18 600,00	18 600,00	Rozdiel 0,00 Eur

Obec Heľpa v roku 2023 umožnila účasť svojich obyvateľov na rozhodovaní o verejnom živote prostredníctvom podávania vlastných projektov spracovaných v súlade so smernicou o prerozdeľovaní finančných prostriedkov na spoločenské, vzdelávacie, kultúrne a športové projekty v rámci rozpočtu obce Heľpa. Maximálna výška podpory pre jeden projekt sa stanovila na 500,- Eur. Celková suma vyčlenená v rozpočte obce Heľpa na tieto aktivity pre rok 2023 bola vo výške 5000,- Eur.

Podpora sa vzťahuje na:

- voľnočasové aktivity - zamerané na kultúrne a spoločenské podujatia, pohybové aktivity, vzdelávanie a reprezentáciu obce,
- šport – organizácia športových turnajov a aktivít, výkonnostný šport detí a mládeže,
- životné prostredie – aktivity zamerané na rozvoj vzťahov k prírode, zveľaďovanie prostredia obce,
- zdravotníctvo a sociálna pomoc – podujatia a záujmové činnosti podporujúce zdravotne či inak znevýhodnené skupiny obyvateľstva, projekty podpory osvetu v zdravotníctve,
- drobná komunitná infraštruktúra, všeobecne prospešný účel a iné.

Prehľad podporených projektov v roku 2023:

Žiadateľ	Názov projektu	Žiadaná suma v Eur	Poskytnutá suma v Eur
FS Helpan, spevácko-tanečná zložka - Fedorová	Buli sme na priadkach	500	100
ZO Slov.zväz protifašistických bojovníkov Helpa	Zachovávanie odkazu SNP a histórie	500	300
Milan Málík	Športová kvapka krvi	500	500
Mgr. Zuzana Štúberová	Z úcty k starším v novom kroji	500	500
Mgr. Milan Bošela	Hokejbalový turnaj detí a mládeže	500	500
Mgr. Miroslava Tkáčiková	Detiské ľudové kroje - regionálna výchova	500	500
Juraj Mak	Športová súťaž - strelby za Trnám	500	300
Marta Rusnáková	Na bicykli bezpečne a zdravo	500	500
Mgr. Mária Bošefová	Let's play- regionálna súťaž v AJ pre 1.st. ZŠ	500	500
Tomáš Latinák	Reprezentácia obce Helpa na hasičských súťažiach	500	500
Martin Turčín	Bežecké sústreďenie	500	300
Jednota dôchodcov Helpa - Babelová	Účasť na II.roč. speváckych seniorských skupín	500	500
Spolu:		6000	5000

Všetky projekty boli v stanovenom termíne riadne zúčtované.

10.4 Významné investičné akcie v roku 2023

Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov

Obec sa zapojila do výzvy na zvýšenie energetickej efektívnosti zdravotného strediska, ale nakoľko v nej nebola úspešná a projekt nebol podporený z verejných zdrojov, obec zabezpečila financovanie projektu zo zdrojov peňažného fondu obce a vymenila palivovú základňu na zdravotnom stredisku kotol na pevné palivo za kotol na drevoštiepku a nevyhnutnými stavebnými úpravami zabezpečila bezporuchový systém vykurovania v hodnote 84.885,- Eur. Následne vymenila radiátory v ambulanciách zdravotného strediska za 9.100,- Eur.

Rekonštrukcia elektroinštalácie obecných objektov

Obec postupne zabezpečuje výmenu elektroinštalácií v obecných objektoch, aby dosiahla technicky vyhovujúci a bezpečný stav technických zariadení pre zamestnancov aj obyvateľov. V roku 2023 investovala 1.014,- Eur do rekonštrukcie elektroinštalácie v priestoroch pre bankomat a 2.083,- Eur na rekonštrukciu elektroinštalácie v rozvodni NN prípojky na amfiteátri.

Obnova športovej infraštruktúry

Obec sa zapojila prostredníctvom výzvy Fondu na podporu športu do projektu na obnovu športovej infraštruktúry v športovom areáli a získala príspevok na financovanie obstarania traktora Kubota v hodnote 42.360,- Eur a stavebné úpravy na zavlažovanie

futbalovej hracej plochy, z ktorej sa v roku 2023 podarilo uskutočniť stavebné práce v hodnote 9.627,- Eur.

Zvýšenie kapacity materskej školy

Obec sa zapojila do výzvy MIRRI a získala NFP na rekonštrukciu a prístavbu MŠ, úpravu areálu,, rekonštrukciu oplotenía, zariadenie MŠ a zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy MŠ. Zakúpila interiérové vybavenie pre MŠ v hodnote 27.012,- Eur. Vzhľadom na problémové vykonávanie stavebných prác vysúťaženým dodávateľom sa podarilo uskutočniť len niektoré stavebné práce v hodnote 134.610,- Eur a obec bola nútená od zmluvy s dodávateľom a napokon aj s poskytovateľom NFP odstúpiť.

Komunálna technika

Obec pre zabezpečenie údržby miestnych komunikácií, ktoré kvôli obmedzenému rozpočtu na bežné výdavky musí zabezpečiť svojpomocne, obstarala rezačku asfaltu v hodnote 2.943,- Eur a valčekový sypač za 4.000,- Eur. Údržbu verejných priestranstiev a parkov zabezpečí zakúpenou traktorovou kosačkou za sumu 4.650,- Eur a prídavným návesom k traktor – mulčovačom za 8.562,- Eur.

Prípravná projektová dokumentácia

Pre uskutočnenie investičných akcií v súlade s Investičným plánom bolo potrebné zabezpečiť zodpovedajúcu prípravnú a realizačnú projektovú dokumentáciu v sume 42.726,- Eur.

10.5 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2020 – 2024

Obec schválila strednodobý strategický dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Heľpa s výhľadom do roku 2024, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Heľpa sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Heľpa, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Vyhodnotenie investičných projektov v rámci PHSR v r. 2023:

Názov položky		schválený rozpočet 2023	upravený rozpočet 2023	skutočné čerpanie 12/23	% čerpania	% podiel výdavkov
Kapitálové výdavky celkom		1 445 946	1 052 946	373 572	35%	100%
0443	Zmena územno-plánovacej dokumentácie	1 500	1 500	0	0%	0%
0451	Rezačka asfaltu na opravu miestnych komunikácií	5 000	3 000	2 943	98%	1%
0520	Dobudovanie kanalizačnej siete	390 000	0	0	0%	0%
0610	Nákup pozemkov, budov, objektov na ver. účely	25 000	2 000	0	0%	0%
0610	Projektová dokumentácia pripravovaných inv. akcií	30 000	67 000	42 726	64%	11%
0620	Nákup motorových vozidiel, komunál. techniky, vozík	10 000	18 800	17 212	92%	5%
0620	Rekonštrukcia elektroinštalácie obecných objektov	100 000	2 000	1 014	51%	0%
0640	Zníženie svetelného znečistenia (výmena svietidiel ver. osvet.)	0	85 000	0	0%	0%
0660	Výmena vykurovacích telies na zdrav. stredisku	0	10 000	9 100	91%	2%
0660	Zmena palivovej základne zdravotného strediska	0	85 000	84 885	100%	23%
0810	Horehronskomuránska cyklotrasa	21 000	0	0	0%	0%
0810	Obnova športovej infraštruktúry v obci/stav. úpravy	8 000	257 200	51 987	20%	14%
0820	Rekonštrukcia pódia na námestí	0	0	0	0%	0%
0820	Rekonštrukcia objektu-spoločenská miestnosť	200 000	0	0	0%	0%
0820	Rekonštrukcia amfiteátra	160 886	3 886	2 083	54%	1%
09111	Rozšírenie kapacity MŠ	494 560	517 560	161 622	31%	43%

10.6 Predpokladaný budúci vývoj

Obec bude pokračovať v rozvojových aktivitách vo viacerých oblastiach. Architektonické štúdio stále pracuje na spracovaní podkladov pre zmenu územno-plánovacej dokumentácie. Jej dokončenie je zazmluvnené v hodnote 1,5 tis. Eur. Ďalej sa bude zaoberať majetkovo-právnym vysporiadaním pozemkov a budov pre rozširovanie technickej infraštruktúry v predpokladanej hodnote 25 tis. Eur. Pre navrhované investičné akcie v ďalšom rozpočtovom roku musí zabezpečiť prípravnú projektovú dokumentáciu, ktorá si vyžiada výdavky v predpokladanej výške 30 tis. Eur.

Ďalej plánuje zaobstarať komunálnu techniku na efektívnejšie spravovanie obecných objektov vo výške 10 tis. Eur.

V budúcom roku sa plánuje zapojiť do pripravovanej výzvy na získanie finančných prostriedkov na II. etapu kanalizácie, na ktorú predpokladá výdavky vo výške 390 tis. Eur a vybudovanie vodovodu v obvode Teplica II. v hodnote 218 tis. Eur..

Na zabezpečenie prevádzkyschopnosti obecných objektov vynaloží na rekonštrukcie elektroinštalácií obecných objektov 100 tis. Eur. Budeme pokračovať vo výmene svietidiel verejného osvetlenia vo výške 85 tis. Eur a obnove športovej infraštruktúry v športovom areáli za 202 tis. Eur.

Vzhľadom na zachovávanie kultúrnych hodnôt a tradícií v regióne je potrebné venovať pozornosť aj udržiavaniu kultúrnych zariadení obce, ktoré v priebehu roka poskytujú kultúrne vyžitie nielen obyvateľom obce, ale aj návštevníkom z celého Slovenska. Obec sa preto rozhodla venovať v budúcom roku rekonštrukcii nevyužitého obecného objektu na kultúrny dom vo výške 200 tis. Eur a rekonštrukcii strechy na prírodnom amfiteátri za 100 tis. Eur.

Obec pamätá aj na svojich najmenších obyvateľoch a v rámci zabezpečenia povinnej predškolskej výchovy zabezpečí rozšírenie kapacity materskej školy za 656 tis. Eur.

FNK	Názov investície	Suma v rozpočte
0443	Zmena územno-plánovacej dokumentácie	1 500
0520	Dobudovanie kanalizácie I.etapa	390 000
0610	Nákup pozemkov,budov, objektov na ver. účely	25 000
0610	Projektová dokumentácia pre pripravované inv.akcie	30 000
0620	Nákup komunálnej techniky	10 000
0620	Rekonštrukcia elektroinštalácie obecných objektov	100 000
0630	Vybudovanie vodovodu Teplica II.	218 000
0640	Zníž. Svetel. Znečistenia (výmena svietidiel)	85 000
0810	Obnova šport. Infraštruktúry	202 000
0820	Rekonštrukcia objektu č.589 (spoločenská miestnosť)	200 000
0820	Rekonštrukcia strechy amfiteáter	100 886
09111	Zvýšenie kapacity MŠ, interiérové vybavenie	656 010
09211	Rekonštrukcia telocvične ZŠ	0
09211	Obnova budovy ZŠ autor. Dozor	8 200
0950	Obnova budovy ZUŠ autor. Dozor	7 450
Spolu kapitálové výdavky:		2 034 046

Obec nemá záujem v budúcich rokoch zriadiť žiadnu príspevkovú organizáciu.

Obec nemá záujem v budúcom období poskytovať žiadne záruky.

Obec nemá záujem v budúcom období prevádzkovať žiadnu podnikateľskú činnosť.

10.7 Udalosti osobitného významu

Po 31. decembri 2023 pokračuje priama vojenská invázia Ruskej federácie na zvrchovanom území Ukrajiny. Situácia na Ukrajine ovplyvnila okrem politických, hospodárskych, celospoločenských vzťahov aj hospodárenie samospráv na Slovensku. Dvojnásobné zvýšenie cien elektrickej energie na všetkých odmerných miestach v objektoch obce významne zaťažilo bežný rozpočet obce. Obec naďalej očakáva pomoc zo strany štátu vo forme kompenzácií. Prijaté opatrenia SR na konsolidáciu verejných financií významne ovplyvnili zabezpečenie vyrovnanosti bežného rozpočtu. Vzhľadom na túto skutočnosť, pomalé poskytovanie nenávratných finančných prostriedkov z programov štrukturálnych fondov EÚ a zákonných obmedzení pre zapojenie rezervného fondu do rozpočtu obce, obec nedokáže ani po zvýšení miestnych daní udržať kvalitu poskytovaných verejných služieb pre obyvateľov obce.

Heľpa 18.9.2024

Vypracovala: Mgr. A. Tkáčiková – ekonómka obce

Miroslav Lilko
starosta obce

Prílohy

- Konsolidovaná účtovná závierka:
 - Konsolidovaná súvaha,
 - Konsolidovaný výkaz ziskov a strát,
 - Poznámky ku konsolidovanej účtovnej závierke
- Výrok audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke

OBSAH

1	ÚVODNÉ SLOVO STAROSTU OBCE	2
2	IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE OBCE	4
2.1	Identifikačné údaje obce ako účtovnej jednotky	4
2.2	Rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti účtovnej jednotky	4
2.3	Ostatné organizácie	5
3	ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA OBCE	6
3.1	Orgány obce vo volebnom období 2022-2026	7
3.1.1	Starosta obce	7
3.1.2	Obecné zastupiteľstvo obce Heľpa (poslanci)	7
3.2	Komisie pri Obecnom zastupiteľstve v Heľpe	8
3.3	Obecný úrad v Heľpe	9
3.3.1	Zamestnanci obecného úradu	9
3.4	Spoločné úradovne pre viaceré obce	10
3.4.1	SpÚ v oblasti územného plánovania a stavebného poriadku, ochrany životného prostredia, cestnej dopravy a pozemných komunikácií	10
3.4.2	SpÚ v oblasti sociálnej pomoci a opatrovateľskej služby	10
3.4.3	SpÚ v oblasti školstva	10
4	POSLANIE, VÍZIA A CIELE OBCE	11
4.1	Poslanie obce	11
4.2	Vízia obce	11
4.3	Hodnoty obce	11
4.4	Ciele obce	11
5	ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA KONSOLIDOVANÉHO CELKU	14
5.1	Konsolidovaný celok	14
5.1.1	Konsolidujúca účtovná jednotka - materská ÚJ	14
5.1.2	Konsolidované účtovné jednotky - dcérske ÚJ so 100% podielom	14
5.1.3	Účtovná jednotka, v ktorej má konsolidujúca účtovná jednotka podiely, ktoré nespĺňajú podmienky na zahrnutie do konsolidovaného celku	14
5.2	Základná charakteristika materskej účtovnej jednotky	15
5.2.1	Geografické údaje	15
5.2.2	Demografické údaje	16
5.2.3	Ekonomické údaje	17
5.2.4	Symboly obce	17
5.2.5	Logo obce	17

5.2.6	História obce	18
5.2.7	Pamiatky	18
5.2.8	Významné osobnosti	19
5.3	Základná charakteristika dcérskych účtovných jednotiek	20
5.3.1	Základné identifikačné údaje Základnej školy Heľpa	20
5.3.2	Základné identifikačné údaje Základnej umeleckej školy Heľpa.....	34
6	PLNENIE FUNKCIÍ OBCE	40
6.1	Samosprávne funkcie obce	41
6.2	Výchova a vzdelávanie.....	44
6.2.1	Základná škola v Heľpe.....	44
6.2.2	Materská škola v Heľpe	45
6.2.3	Základná umelecká škola v Heľpe	51
6.2.4	Školská jedáleň v Heľpe	52
6.2.5	Virtuálna univerzita tretieho veku	52
6.3	Zdravotníctvo	53
6.3.1	Zdravotnícke zariadenia v obci	53
6.4	Sociálne zabezpečenie	53
6.4.1	Domáca opatrovateľská služba.....	53
6.4.2	Denný stacionár	54
6.4.3	Denné centrum	54
6.4.4	Ubytovanie odídencov z Ukrajiny.....	54
6.4.5	Starostlivosť o občanov v hmotnej a sociálnej núdzi	55
6.4.6	Aktivačné práce a podpora zamestnávania	55
6.5	Kultúra.....	55
6.5.1	Obecná knižnica	56
6.5.2	Amfiteáter	56
6.5.3	Materské centrum DÚHA.....	57
6.5.4	Klubovňa	57
6.5.5	Organizácia slávnostných obradov	57
6.5.6	Organizácia kultúrnych podujatí	57
6.5.7	Prezentácia obce na folklórnych festivaloch.....	59
6.5.8	Spoločenské akcie obce.....	59
6.5.9	Členstvo obce v združeniach.....	60
6.5.10	Náboženské udalosti obce	60
6.6	Šport	61
6.6.1	Športový klub Heľpa.....	61
6.6.2	Športové podujatia.....	62
6.6.3	Cestovný ruch, turistika	63
6.7	Hospodárstvo.....	64
6.7.1	Občianska vybavenosť, verejné služby, podnikanie.....	64
6.7.2	Doprava	68
6.7.3	Technická infraštruktúra.....	68
6.7.4	Územné plánovanie.....	69
6.7.5	Životné prostredie.....	69
6.7.6	Odpadové hospodárstvo	70
6.7.7	Dobrovoľná požiarna ochrana.....	70

7	INFORMÁCIE O VÝVOJI OBCE Z POHĽADU ROZPOČTOVNÍCTVA KONSOLIDOVANÉHO CELKU	72
7.1	Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2023	72
7.1.1	Rozpočtové hospodárenie obce	72
7.1.2	Rekapitulácia rozpočtového hospodárenia za rok 2023	74
7.1.3	Rozpočtové hospodárenia obce za rok 2023 podľa ekonomických kategórií	75
7.2	Výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2023	76
7.2.1	Výpočet výsledku rozpočtového hospodárenia za rok 2023	76
7.2.2	Výsledok hospodárenia za rok 2023 podľa metodiky ESA 2010	78
7.3	Viacročný rozpočet obce	79
7.4	Programový rozpočet obce	80
8	INFORMÁCIA O VÝVOJI OBCE Z POHĽADU ÚČTOVNÍCTVA KONSOLIDOVANÉHO CELKU	83
8.1	Informácie o metódach a postupoch konsolidácie	83
8.2	Majetok konsolidovaného celku	84
8.3	Zdroje krytia konsolidovaného celku	85
8.3.1	Pasíva konsolidovaného celku	85
8.3.2	Dlhová služba obce	86
8.4	Pohľadávky konsolidovaného celku	88
8.5	Závazky konsolidovaného celku	88
8.5.1	Prehľad o pohybe záväzkov konsolidovaného celku v roku 2023	88
8.5.2	Bankové úvery obce a ostatné prijaté návratné finančné výpomoci v roku 2023	89
9	HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK ZA ROK 2023	90
9.1	Informácie o vývoji nákladov konsolidovaného celku	90
9.2	Informácie o vývoji výnosov konsolidovaného celku	91
9.3	Informácie o vývoji výsledku hospodárenia konsolidovaného celku	91
10	OSTATNÉ DÔLEŽITÉ INFORMÁCIE	92
10.1	Prehľad o fondoch obce za rok 2023	92
10.1.1	Rezervný fond	92
10.1.2	Peňažný fond rozvoja obce	93
10.1.3	Sociálny fond	94
10.1.4	Fond prevádzky, údržby a opráv	94
10.1.5	Účelová rezerva pre obnovu obecnej kanalizácie	95
10.2	Prijaté granty a transfery	95
10.3	Poskytnuté dotácie z rozpočtu obce	96
10.4	Významné investičné akcie v roku 2023	98

10.5	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2020 - 2024.....	99
10.6	Predpokladaný budúci vývoj	100
10.7	Udalosti osobitného významu	101
	Prílohy	103